

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα: Διερεύνηση της στάσης των φοιτητών της ΣΕΥΠ για τον Κοινωνικό ρόλο του επαγγελματία υγείας (Investigation of the attitudes of the students of School of Health and Welfare about the social role of health professional).

Υπεύθυνη Καθηγήτρια : Κα. Δημητριάδου Αλεξάνδρα

Ομάδα Έρευνας:

- 1) Τραυλού Οριάννα-Νεκταρία Α.Μ 93505/2012
- 2) Καπάκογλου Γρηγόριος Α.Μ 9435/2013
- 3) Βρακά Βασιλική Α.Μ 9281/2012
- 4) Παπαδόπουλος Αθανάσιος Α.Μ 9139/2012

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2016

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΜΕΛΗ: ΜΗΝΑΣΙΔΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΜΕΛΗ: ΚΑΥΚΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Περιεχόμενα

<u>ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....</u>	<u>5</u>
<u>ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ .....</u>	<u>7</u>
<u>Ευχαριστίες.....</u>	<u>9</u>
<u>Ευχαριστούμε όλους τους φοιτητές των τμημάτων ΣΕΥΠ που έλαβαν μέρος στην συμπλήρωση των ερωτηματολογίων της συγκεκριμένης έρευνας και ειδικότερα των τμημάτων :.....</u>	<u>9</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

<u>Κεφάλαιο 2 .....</u>	<u>16</u>
<u>Περιγραφή των επαγγελματιών υγείας .....</u>	<u>16</u>
2.1 Εισαγωγή	16
2.2 Νοσηλευτική	16
2.3 Μαιευτική	17
<u>2.4 Φυσικοθεραπεία.....</u>	<u>18</u>
2.5 Τεχνολόγοι Ιατρικών Εργαστηρίων	20
2.6 Συμπεράσματα	22
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....</u>	<u>23</u>
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....</u>	<u>23</u>

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ .....</u>	<u>28</u>
3.1 Σκοπός της μελέτης.....	28
3.2 Πληθυσμός συμμετεχόντων στην έρευνα.....	31
<u>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ .....</u>	<u>33</u>
<u>4.1 Λόγος επιλογής της σχολής.....</u>	<u>33</u>
<u>ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ .....</u>	<u>90</u>
<u>Περίληψη.....</u>	<u>109</u>
<u>Βιβλιογραφία.....</u>	<u>111</u>
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....</u>	<u>113</u>
<u>ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....</u>	<u>113</u>

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 3.1: Ανάλυση συμμετεχόντων στην έρευνα ανάλογα με το τμήμα σπουδών τους	31
Σχήμα 3.2: Ταυτότητα συμμετέχοντων στην έρευνα	32
Σχήμα 4.1: Διάγραμμα κατανομής της πρώτης επιλογής της σχολής για σπουδές.....	34
Σχήμα 4.2: Αντίδραση της οικογένειας στην επιλογή επαγγέλματος για τους συμμετέχοντες	36
Σχήμα 4.3: Αντίδραση των φίλων και συγγενών στην επιλογή επαγγέλματος για τους συμμετέχοντες	37
Σχήμα 4.4: Αντιμετώπιση προκατάληψης λόγω επιλογή επαγγέλματος.....	38
Σχήμα 4.5: Απάντηση στην ερώτηση για την παρακολούθηση των θεωρητικών μαθημάτων της σχολής	39
Σχήμα 4.6: Απάντηση στην ερώτηση αν το πρόγραμμα σπουδών προετοιμάζει για όλες τις πτυχές του μελλοντικού επαγγελματικού ρόλου των συμμετεχόντων	40
Σχήμα 4.7: Απάντηση στην ερώτηση αν είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι κάποιος πετυχημένος επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τους.....	41
Σχήμα 4.8: Απάντηση στο ερώτημα πόσο ικανοποιημένοι είναι οι συμμετέχοντες από την ποιότητα της εκπαίδευσης.....	43
Σχήμα 4.9: Απάντηση σχετικά με την ικανοποίηση από το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.	44
Σχήμα 4.10: Απαντήσεις στο ερώτημα σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι συμμετέχοντες από τη συμπεριφορά των καθηγητών τους.....	45
Σχήμα 4.11: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την αντιμετώπιση των καθηγητών σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.....	46
Σχήμα 4.12: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την γνώση των καθηγητών.....	47
Σχήμα 4.13: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την γνώση των καθηγητών σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.....	48
Σχήμα 4.14: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την ικανότητα μετάδοσης των καθηγητών.....	49
Σχήμα 4.15: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από τον εξοπλισμό.....	50
Σχήμα 4.16: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από τις αίθουσες διδασκαλίας.....	51
Σχήμα 4.17: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την ποιότητα των βιβλίων και των σημειώσεων.....	52
Σχήμα 4.18: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το αν γίνονται οι προβλεπόμενες ώρες των μαθημάτων.....	53
Σχήμα 4.19: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το γιατί δεν γίνονται οι προβλεπόμενες ώρες των μαθημάτων.....	54
Σχήμα 4.20: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το τι προκαλεί το ενδιαφέρον στα θεωρητικά μαθήματα.....	55
Σχήμα 4.21: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για τις ώρες παρακολούθησης των μαθημάτων.....	56
Σχήμα 4.22: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το κατά πόσο αισθάνονται πως μπορούν άμεσα να παρέχουν αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο.....	58

Σχήμα 4.23: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς λειτουργούν οι φοιτητές στην κλινική άσκηση	59
Σχήμα 4.24: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται από τους επαγγελματίες κατά την κλινική τους άσκηση.	60
Σχήμα 4.25: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται οι συνάδελφοι από τους επαγγελματίες της ειδικότητας.	61
Σχήμα 4.26: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται οι ασθενείς από τους επαγγελματίες της ειδικότητας.	62
Σχήμα 4.27: Απαντήσεις σχετικά με το αν κατά την πρακτική τους άσκηση τους ανατίθενται καθήκοντα άλλων κλάδων.	63
Σχήμα 4.28: Απαντήσεις σχετικά με το αν εφαρμόζονται οι ειδικές επαγγελματικές πράξεις κατά την πρακτική άσκηση.	64
Σχήμα 4.29: Απαντήσεις στην ερώτηση αν εφαρμόζονται οι ίδιες πάντα επαγγελματικές πράξεις	65
Σχήμα 4.30: Απαντήσεις στην ερώτηση αν ταυτίζονται η πρώτη εντύπωση με την κλινική άσκηση.	66
Σχήμα 4.31: Απαντήσεις σχετικά με το αν υπάρχει χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη ανάλογα με το τμήμα.	67
Σχήμα 4.32: Απαντήσεις σχετικά με το αν είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμά τους.	68
Σχήμα 4.33: Απαντήσεις σχετικά με το αν θα ξαναεπέλεγαν το επάγγελμά τους με βάση την εμπειρία τους.	69
Σχήμα 4.34: Απαντήσεις σχετικά με το αν επαληθεύτηκαν οι προσδοκίες τους σχετικά με το επάγγελμά τους.	70
Σχήμα 4.35: Απαντήσεις σχετικά με την πρόθεση να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές	71
Σχήμα 4.36: Απαντήσεις σχετικά με το αν το επάγγελμά τους χρειάζεται κριτική σκέψη. ...	72
Σχήμα 4.37: Απαντήσεις σχετικά με το αν το επάγγελμά τους χρειάζεται κριτική σκέψη ανάλογα με το επάγγελμά τους	73
Σχήμα 4.38: Απαντήσεις σχετικά με το αν ο επαγγελματίας είναι εκτελεστικό όργανο	74
Σχήμα 4.39: Απαντήσεις σχετικά με το αν απαιτείται διανοητική και αντιληπτική δραστηριότητα.	75
Σχήμα 4.40: Απαντήσεις σχετικά με το αν απαιτείται σωματική δραστηριότητα στην άσκηση του επαγγέλματος.	76
Σχήμα 4.41: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες είναι ικανοποιημένοι με τον τρόπο άσκησης του επαγγέλματός τους.	77
Σχήμα 4.42: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες είναι ικανοποιημένοι με το περιεχόμενο της εργασίας τους.	78
Σχήμα 4.43: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες πιστεύουν πως οι επαγγελματίες του κλάδου πρέπει να είναι δυσαρεστημένοι από το επάγγελμά τους.	79
Σχήμα 4.44: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο η κοινωνία περιμένει ιδιαίτερη συμπεριφορά από τους επαγγελματίες.	80
Σχήμα 4.45: Απαντήσεις σχετικά με το ποιες ειδικότητες πρέπει να έχουν το ρόλο ..... του υπερασπιστή του ασθενή.	83
Σχήμα 4.46: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να ασκούν το επάγγελμά τους ως λειτούργημα.	84

Σχήμα 4.47: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να παρέχουν φροντίδα κατά τη διάρκεια επιδημίας ακόμα και με κίνδυνο της υγείας τους.	85
Σχήμα 4.48: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να θεωρούν τον εαυτό τους ως δασκάλους – εκπαιδευτές της κοινωνίας σε θέματα υγείας.	86
Επιπλέον η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα πιστεύουν πως οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να αναλαμβάνουν ατομικές δράσεις ή οποιεσδήποτε πρωτοβουλίες μπορεί να εξαλείφουν τις διακρίσεις ανάμεσα στους ασθενείς.	86
Σχήμα 4.49: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να αναλαμβάνουν δράσεις για την εξάλειψη των διακρίσεων.	87
Σχήμα 4.50: Βασικές προσδοκίες από την κοινωνία για τους επαγγελματίες υγείας	89
Σχήμα 4.51: Προσδοκία για διεκδίκηση του επαγγελματία υγείας πρόσθετης αμοιβής από τον ασθενή.....	90

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3.1: Ανάλυση συμμετεχόντων στην έρευνα ανάλογα με το τμήμα σπουδών τους .	31
Πίνακας 3.2: Ποσοστά ανδρών –γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα	32
Πίνακας 4.1: Απαντήσεις στο ερώτημα για το ποια ήταν η πρώτη επιλογή για σπουδές	33
Πίνακας 4.2: Προέλευση Λυκείου για τους συμμετέχοντες	35
Πίνακας 4.3: Αντίδραση Οικογένειας	35
Πίνακας 4.4: Αντίδραση φίλων και συγγενών.....	36
Πίνακας 4.5 Παρακολούθηση Θεωρητικών Μαθημάτων.....	39
Πίνακας 4.6: Το Πρόγραμμα Σπουδών Προετοιμάζει Για όλες Τις Πτυχές	40
Πίνακας 4.7: Απαραίτητη Προϋπόθεση Η παρακολούθηση Όλων Των Μαθημάτων.....	41
Πίνακας 4.8: Ικανοποίηση Από Την Ποιότητα Εκπαίδευσης.....	42
Πίνακας 4.9: Ικανοποίηση Από Αντιμετώπιση Καθηγητων.....	44
Πίνακας 4.10: Ικανοποίηση Από Γνώση Καθηγητών	46
Πίνακας 4.11: Ικανοποίηση Από Ικανότητα Μετάδοσης	48
Πίνακας 4.12: Ικανοποίηση Από Εξοπλισμό.....	50
Πίνακας 4.13: Ικανοποίηση Από Αίθουσες Διδασκαλίας.....	51
Πίνακας 4.14: Ικανοποίηση Από Ποιοτητα Βιβλίων	52
Πίνακας 4.15: Απάντηση στην ερώτηση αν Γίνονται Οι Προβλεπόμενες Ώρες	53
Πίνακας 4.16: Αιτία Που Δεν Γίνονται Τα Μαθηματα	54
Πίνακας 4.17 Πρόκληση Ενδιαφέροντος στα θεωρητικά μαθήματα	55
Πίνακας 4.18: Ώρες Παρακολούθησης	56
Πίνακας 4.19: Ολοκλήρωση Σπουδών Και Ικανότητες Εφαρμογής Γνώσεων.....	57
Πίνακας 4.20: Αίσθηση Παροχής Αυτοδύναμου Επαγγελματικού Έργου.	58
Πίνακας 4.21: Οι Φοιτητές Στην Κλινική Άσκηση	59
Πίνακας 4.22: Αντιμετώπιση Επαγγελματιών	60
Πίνακας 4.23: Στην Πρακτική Ανάθεση Άλλων Καθηκόντων	62
Πίνακας 4.24: Εφαρμογή Ειδικών Επαγγελματικών Πράξεων	64
Πίνακας 4.25: Εφαρμογή Ιδίων Παντα Πράξεων.....	65
Πίνακας 4.26: Ταύτιση Πρώτης Εντύπωσης Και Κλινικής Άσκησης.....	66
Πίνακας 4.27: Χάσμα Μεταξύ Θεωρίας Και Εφαρμογής	67

Πίνακας 4.28: Ικανοποίηση Από Το Επάγγελμα	68
Πίνακας 4.29: Επιλογή Με Βάση Την Εμπειρία	69
Πίνακας 4.30: Επαλήθευση Προσδοκιών.....	70
Πίνακας 4.31: Μεταπτυχιακές Σπουδές.....	71
Πίνακας 4.32: Το Επάγγελμα Χρειάζεται Κριτική Σκέψη	72
Πίνακας 4.33: Εκτελεστικό Όργανο Ο Επαγγελματίας.....	74
Πίνακας 4.34: Διανοητική Και Αντιληπτική Δραστηριότητα	75

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε όλους τους φοιτητές των τμημάτων ΣΕΥΠ που έλαβαν μέρος στην συμπλήρωση των ερωτηματολογίων της συγκεκριμένης έρευνας και ειδικότερα των τμημάτων :

1. Νοσηλευτικής.
2. Φυσικοθεραπείας.
3. Ιατρικών Εργαστηρίων.
4. Μαιευτικής.

Τον Κο Χρήστο Λαδά τεχνολόγο εφαρμογών για την βοήθεια που προσέφερε στην διαχείριση και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων μέσω του συστήματος SPSS.

Και τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ιδιαιτέρως την Κα. Δημητριάδου Αλεξάνδρα αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής, για την πολύτιμη βοήθεια και στήριξη που μας παρείχε καθ όλη την διαδικασία εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία παρουσιάζεται μια μελέτη σχετικά με την άποψη των φοιτητών της ΣΕΥΠ για τον κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας . Για τους σκοπούς της συγκεκριμένης μελέτης χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο της Dimitriadou – Panteka A et al (2008) το οποίο και μοιράστηκε σε 176 φοιτητές των τμημάτων φυσικοθεραπείας μαιευτικής ιατρικών εργαστηρίων και νοσηλευτικής.

Η έρευνα επικεντρώθηκε κυρίως στον κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας στην σημερινή οικονομική και κοινωνική συγκυρία όπου οι τάσεις των ρόλων αλλά και οι κοινωνικές συμπεριφορές σε καταστάσεις οικονομικής κρίσης μεταλλάσσονται διαφοροποιούνται και γενικά αλλάζουν σε βαθμούς και μεγέθη όπου η ερευνητική καταγραφή τους αποτελεί άκρως επωφελή διεργασία εξαγωγής συμπερασμάτων για την υγειονομική μετεξέλιξη.

Τα προηγούμενα χρόνια έχουν διενεργηθεί ανάλογες μελέτες οι οποίες ασχολήθηκαν με παρόμοια θέματα δεν μπορούσαν όμως εκ των πραγμάτων να συμπεριλάβουν κατά την διαδικασία συλλογής των δεδομένων την κοινωνική και οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις μέρες μας

- Διατροφικές συνήθειες οι οποίες αλλάζουν προς το χειρότερο .
- Οικογενειακοί προϋπολογισμοί οι οποίοι ανατρέπονται εκ βάθρων .
- Ασφαλιστικές καλύψεις ταμείων οι οποίες συρρικνώνονται.
- Μειώσεις εισοδημάτων η οποίες πιέζουν αρνητικά την ευζωία και την υγειονομική κανονικότητα.
- Ο επαγγελματικός προσανατολισμός των νέων ο οποίος επανακαθορίζεται με διαφορετικές προτεραιότητες κυρίως της άμεσης επαγγελματικής κατοχύρωσης.

Οι γενικότερες εκπαιδευτικές περικοπές οι οποίες περιορίζουν το εκπαιδευτικό και σύγχρονο τρόπο ενσωμάτωσης των νέων υγειονομικών τεχνολογιών και μεθόδων .

Είναι μερικοί από τους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν και συνάμα επαναδιατυπώνουν το αποτέλεσμα της εν λόγω έρευνας σε σχέση με όλες τις προηγούμενες.

Σε κάθε περίπτωση ο κοινωνικός ρόλος των αυριανών πρωταγωνιστών των επαγγελματιών υγείας ο οποίος - σύμφωνα με την έρευνα - επιθυμούν να υπηρετήσουν είναι πολλαπλά ιδιαίτερος γιατί ο υγειονομικός λειτουργός σήμερα οφείλει να είναι:

- Υγειονομικά ενημερωμένος .
- Κοινωνικά ευαίσθητος
- Αξιοπρεπώς αμειβόμενος
- Μη χρηματιζόμενος

Η έρευνα αναδεικνύει το γεγονός ότι ο κοινωνικός ρόλος του σημερινού επαγγελματία υγείας αποτελεί ένα μοναδικό ανθρώπινο σύστημα ισορροπιών το οποίο η δομή του ερωτηματολογίου αποκωδικοποιεί με επιτυχία.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα ουσιαστικά εξετάζει την αναγκαιότητα να διευκρινιστεί η στάση των φοιτητών της ΣΕΥΠ για τον κοινωνικό ρόλο - αν υπάρχει τέτοιος - και σε ποιο βαθμό των επαγγελματιών υγείας .

Έμπειρικά έχει παρατηρηθεί ότι την χρονική περίοδο που διενεργήθηκε η συγκεκριμένη έρευνα οι στάσεις των φοιτητών έχουν μεταλαχθεί ωθούμενες από εξωεκπαιδευτικές επιρροές που έχουν αφετηρία κυρίως την ταχύτατη σφοδρή και αιφνίδια κοινωνική και οικονομική ανακατανομή.

Με την παρούσα μελέτη γίνεται προσπάθεια να επαναδιατυπωθεί ο κοινωνικός ρόλος των επαγγελματιών υγείας ανάλογα και σε συνδυασμό με τα νέα καθημερινά επαγγελματικά κοινωνικά διλλήματα και αδιέξοδα.

Επίσης η διερεύνηση επικεντρώνεται στην καταγραφή της στάσης των φοιτητών σε συνδυασμό και με ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείγματος τα οποία έχουν να κάνουν

- με την οικογενειακή προέλευση και κατάσταση ,
- το τρόπο επιλογής του αντικειμένου φοίτησης,
- τα εκπαιδευτικά εποπτικά μέσα και διαδραστικά εργαλεία παροχής γνώσης

τη μεταδοτικότητα των εκπαιδευτικών και γενικότερα την συνολική άποψη του φοιτητή από την εισαγωγή του στην εκπαιδευτική διαδικασία μέχρι την αποφοίτηση του και την επαγγελματική του καταξίωση εντός του κοινωνικού ιστού.

Αναφορικά και σε σχέση με την υπάρχουσα βιβλιογραφία με ελάχιστες εξαιρέσεις βρίσκουμε ουσιαστικά περιορισμένες καταγραφές για τις κατά καιρούς δυναμικά διαμορφούμενες στάσεις του εν λόγω ερευνητικού θέματος, με δεδομένο ότι οι οικονομικές γεωγραφικές κοινωνικές υγειονομικές οικογενειακές συνθήκες του σήμερα αποτελούν τον κύριο παράγοντα διαμόρφωσης των νέων στάσεων των φοιτητών της ΣΕΥΠ.

Η επαγγελματική συμπεριφορά στον τομέα της υγείας αντικατοπτρίζει την έκφραση των πεποιθήσεων των επαγγελματιών. Τις τελευταίες δεκαετίες η βιβλιογραφία εστιάζει στις αναπτυσσόμενες συμπεριφορές παρά στις πεποιθήσεις των επαγγελματιών υγείας. Γενικά θεωρείται πως ο επαγγελματισμός είναι ένας συνδυασμός χαρακτηριστικών που διδάσκονται αναπτύσσονται μετριοούνται και εκτιμώνται από το αρχικό επίπεδο εκπαίδευσης των συγκεκριμένων επαγγεμάτων (hcrc).

Οι επαγγελματίες υγείας θεωρούνται κατ' εξοχήν πως είναι συνδεδεμένοι με την προσφορά προς τον συνάνθρωπο και εκτός από την σωματική κούραση τους χαρακτηρίζονται και από την ψυχολογική και συναισθηματική κόπωση καθιστώντας δύσκολη την άσκηση των συγκεκριμένων ειδικοτήτων.

Επίσης διαπιστώνεται πως η στάση των νέων απέναντι σε συγκεκριμένες ειδικότητες σχετικές με την υγεία όπως για παράδειγμα η νοσηλευτική επηρεάζεται θετικά ή αρνητικά από τις απόψεις του συγγενικού ή φιλικού περιβάλλοντος τους και από τις απόψεις των ίδιων των επαγγελματιών που ανήκουν στον κύκλο τους (LawW, ArthurD., 2003). Γενικά θεωρείται πως η θετική άποψη για τα επαγγέλματα υγείας προέρχεται από συναισθήματα και αξίες όπως η προσφορά για τον συνάνθρωπο, η ανάγκη για ανθρώπινη επαφή και η διάθεση για βοήθεια. Επιπλέον παράγοντες που συμβάλλουν στη θετική αντιμετώπιση των νέων προς αυτά τα επαγγέλματα είναι η κοινωνική και η οικονομική αποκατάσταση που προσφέρουν καθώς και ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας τους.

Το δυσάρεστο περιβάλλον του νοσοκομείου, οι δυσμενείς καταστάσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες υγείας καθώς και το άτακτο ωράριο εργασίας αποτελούν παράγοντα αρνητικής άποψης για τα συγκεκριμένα επαγγέλματα. Επιπλέον οι φοιτητές επαγγεμάτων υγείας σχηματίζουν για το επάγγελμα τους διαφορετική άποψη από αυτήν που καλούνται να αντιμετωπίσουν στην πραγματικότητα.

Στην παρούσα εργασία πρόκειται να διερευνηθεί η στάση των φοιτητών της ΣΕΥΠ ως προς τον κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας. Συγκεκριμένα θα μελετηθεί η στάση των φοιτητών μαιευτικής, φυσικοθεραπείας νοσηλευτικής και ιατρικών

εργαστηρίων απέναντι στα αντίστοιχα επαγγέλματα υγείας και τον κοινωνικό τους ρόλο.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται αναφορά στα συγκεκριμένα επαγγέλματα υγείας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τις θετικές και αρνητικές αντιλήψεις που τα συνοδεύουν καθώς και στην κοινωνική τους προσφορά και στον κώδικα δεοντολογίας τους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας θα γίνει αναφορά στην εξέλιξη των συγκεκριμένων επαγγελμάτων και στη διαφοροποίησή τους στα χρόνια της κρίσης και θα παρουσιαστεί μια βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με τις εργασίες που παρουσιάζονται στη βιβλιογραφία σχετικά με τον κοινωνικό ρόλο τους και τις αντιλήψεις που τα συνοδεύουν.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας. Συγκεκριμένα θα αναλυθεί το δείγμα των φοιτητών στους οποίους μοιράστηκε το ερωτηματολόγιο της έρευνας για τη διερεύνηση των κυρίαρχων αντιλήψεων τους για τα επαγγέλματα υγείας και θα προσδιοριστούν τα ερευνητικά ερωτήματα που στοχεύεται να απαντηθούν από την έρευνα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα αναλυθούν τα αποτελέσματα της έρευνας με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS και θα διερευνηθεί αν απαντήθηκαν και σε προς ποια κατεύθυνση τα ερευνητικά ερωτήματα. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας θα συνοψιστούν τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα.

Κεφάλαιο 2

Περιγραφή των επαγγελματιών υγείας

2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια σύντομη περιγραφή των επαγγελματιών υγείας και θα παρουσιαστούν τα βασικά τους χαρακτηριστικά και καθήκοντα. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στα επαγγέλματα της νοσηλευτικής, της μαιευτικής της φυσικοθεραπείας και των ιατρικών εργαστηρίων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας εργασίας.

2.2 Νοσηλευτική

Η νοσηλευτική αποτελεί ένα από τα πιο «διάσημα» επαγγέλματα υγείας το οποίο χαρακτηρίζεται ως «δύσκολο επάγγελμα» εξαιτίας της συναισθηματικής και σωματικής καταπόνησης που ασκείται, το άγχος που τη συνοδεύει καθώς και την αντιμετώπιση που έχει από το κοινωνικό σύνολο που δεν είναι η καλύτερη (Dimitriadou-Pandeka, A., Tsaloglidou, A., etal., 2013).

Η νοσηλευτική ως επάγγελμα πρωτοεμφανίστηκε ως επάγγελμα το 19^ο αιώνα στην Αγγλία σε μια σχολή που χρηματοδοτούνταν από την Florence Nightigale και στην συγκεκριμένη περίπτωση τέθηκαν για πρώτη φορά τα χαρακτηριστικά του επαγγέλματος ως προς την ηθική και τις αξίες που πρέπει να υπηρετεί (KuhseandSingers, 2001). Η Nightigale αποτέλεσε την εποχή ορόσημο στη νοσηλευτική δεδομένου ότι οι απόφοιτοι της σχολής της αποτελούσαν κάτι πέρα από κάθε δεδομένο για την εποχή εκείνη. Για τα πρώτα 30 με 40 χρόνια ύπαρξης της συγκεκριμένης σχολής οι εκπαιδευόμενες νοσοκόμες ελάμβαναν την εκπαίδευση τους από άνδρες φυσιοθεραπευτές επειδή δεν υπήρχαν αρκετές εκπαιδευμένες νοσοκόμες. Εξαιτίας της μεγάλης επίδρασης που το συγκεκριμένο επάγγελμα δεχόταν από την ιατρική δινόταν ιδιαίτερη έμφαση στην τεχνική εκπαίδευση των νοσοκόμων παρά στην τέχνη και στην επιστήμη της νοσηλευτικής.

Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα η σύγχρονη νοσηλευτική γίνεται καθεστώς και εισάγεται και η έννοια της ηθικής στον συγκεκριμένο κλάδο. Σήμερα η νοσηλευτική έχει καθιερωθεί ως επιστήμη και τέχνη και θεωρείται πως συμμετέχει στη διατήρηση και προαγωγή της υγείας στην πρόληψη της ασθένειας στην παροχή φροντίδας σε

χρόνιες καταστάσεις και έχει κύριο στόχο στην αντιμετώπιση των ασθενειών και στην ανακούφιση του ασθενή όταν η κατάσταση του είναι μη αναστρέψιμη (Φασόη, Γκοβίνα, Βαρδάκη, 2011).

Το βασικό χαρακτηριστικό του επαγγέλματος του νοσηλευτή είναι πως έχουν ευθύνη απέναντι στους ανθρώπους που υπηρετούν ενώ αντίστοιχα το κράτος οφείλει να παρέχει στους νοσηλευτές τις συνθήκες εκείνες που θα διασφαλίζουν την παροχή φροντίδας υψηλής ποιότητας. Το γεγονός πως το νοσηλευτικό προσωπικό μπορεί να λάβει πολλά επίπεδα εκπαίδευσης διαφοροποιεί το γνωστικό τους υπόβαθρο και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εμπειρία. Οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής της ΣΕΥΠ των ΤΕΙ που παίρνουν την ειδικότητα Νοσηλεύτη – Νοσηλεύτριας λαμβάνουν επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις σε όλο το φάσμα της νοσηλευτικής φροντίδας και αποκτούν τις δεξιότητες του νοσηλευτή γενικής φροντίδας (Ν. 1579/85).

2.3 Μαιευτική

Η μαιευτική αποτελεί επιμέρους κλάδο των επαγγελματιών υγείας στον οποίο οι μαίες θεωρούνται ως υπεύθυνες και υπόλογοι επαγγελματίες οι οποίοι εργάζονται σε στενή επαφή με τις γυναίκες προκειμένου να δώσουν την απαραίτητη υποστήριξη περίθαλψη και συμβουλή κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης του τοκετού και της λοχείας. Επιπλέον οι απόφοιτοι της μαιευτικής είναι σε θέση να αναλαμβάνουν υπεύθυνα την εκτέλεση των τοκετών και την περίθαλψη των νεογέννητων και των βρεφών. Στην φροντίδα των νεογνών και των βρεφών περιλαμβάνεται η λήψη προληπτικών μέτρων, η προώθηση του φυσιολογικού τοκετού, η ανίχνευση τυχόν επιπλοκών της μητέρας και του παιδιού μετά τη γέννα, η εκτίμηση για την κατάλληλη ιατρικής βοήθειας και η λήψη έκτακτων μέτρων. Από την άλλη μπορούν να παρέχουν συμβουλευτικό ρόλο ως προς την εκπαίδευση όλης της οικογένειας και της κοινωνίας στα θέματα υγείας (ΤΕΙΑΘ, 2013).

Το βασικό χαρακτηριστικό των αποφοίτων της μαιευτικής είναι πως το επάγγελμα τους ασκείται ανεξάρτητα των συνθηκών για παράδειγμα στο σπίτι, στο νοσοκομείο στις κλινικές και στις μονάδες υγείας. Η απασχόληση τους μπορεί να γίνει τόσο στην πρωτοβάθμια φροντίδα όσο και στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα ενώ οι πτυχιούχοι του τμήματος μπορεί να εργαστούν και ως ελεύθεροι

επαγγελματίες αλλά και στον τομέα της εκπαίδευσης ανάλογα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Οι δραστηριότητες των μαιών ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία Ένωσης Μαιών (Οδηγία 2005/36/ΕΚ) και είναι:

- Να παρέχουν πλήρη πληροφόρηση και συμβουλευτική σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού,
- Να διαγνώσουν και να παρακολουθούν τους φυσιολογικούς τοκετούς και να διεξάγουν όλες τις απαραίτητες εξετάσεις
- Να παρέχουν και να υποστηρίζουν προγράμματα γονικής προετοιμασίας και τεκνοποίησης
- Να φροντίζουν και να υποστηρίζουν κατά τον τοκετό και την καταγραφή της εμβρυικής κατάστασης στην ενδομήτρια περίοδο με τα κατάλληλα κλινικά και τεχνικά μέσα.
- Αναγνώριση των σημείων που αφορούν στην μητέρα και στο νεογνό και ορίζουν πως επιβάλλεται ιατρική παραπομπή.
- Εξέταση και φροντίδα του νεογέννητου
- Παρακολούθηση και φροντίδα της επιτόκου καθώς και παροχή της κατάλληλης πληροφόρησης που διασφαλίζει την ιδανική ανάπτυξη του μωρού.

2.4 Φυσικοθεραπεία

Η φυσικοθεραπεία είναι ένας ακόμα κλάδος των επαγγελματιών υγείας η οποία παρέχει υπηρεσίες σε άτομα και ομάδες πληθυσμού με στόχο την ανάπτυξη τη διατήρηση και την αποκατάσταση της κίνησης και λειτουργικότητας καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών σε περιπτώσεις όπου η κίνηση και η λειτουργικότητα απειλούνται από τη γήρανση, τον τραυματισμό, τον πόνο, τα νοσήματα, τις διαταραχές, τις ειδικές συνθήκες ή περιβαλλοντικούς παράγοντες. Το να είναι ένα άτομο λειτουργικά ανεξάρτητο

αποτελεί βασική προϋπόθεση για να είναι υγιές (Policy Statement, Description of physical therapy, WCPT, 2011).

Σε ειδικές περιπτώσεις η φυσικοθεραπεία προωθεί την προαγωγή της υγείας την πρόληψη τη θεραπευτική παρέμβαση και στην αποκατάσταση σε οποιαδήποτε παθολογία προκαλεί πόνο ή κινητική δυσλειτουργία. Κατά συνέπεια η φυσικοθεραπεία παρεμβαίνει σε οργανικό ψυχολογικό και κοινωνικό και στοχεύει στην πλήρη επανένταξη του ατόμου σε εργασιακό και ψυχολογικό. Η φυσικοθεραπεία προϋποθέτει την αλληλεπίδραση μεταξύ του φυσικοθεραπευτή των ασθενών / πελατών των άλλων επαγγελματιών υγείας των οικογενειών των ασθενών των φροντιστών των ασθενών και των κοινοτήτων σε μια διαδικασία όπου αξιολογείται η δυνατότητα κίνησης και καθορίζονται οι στόχοι παρέμβασης με τη χρήση ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων (WCPT, 2011).

Οι φυσικοθεραπευτές διακρίνονται στους φυσικοθεραπευτές προηγμένης πρακτικής (advanced practice physiotherapists-APPs), στους φυσικοθεραπευτές εκτεταμένου πεδίου εφαρμογής (extended scope physiotherapists-ESPs) (Robarts et al., 2008) και σε φυσικοθεραπευτές του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών (emergency department physio therapy practitioners EDPPs ή emergency physiotherapists) (Taylor et al., 2011).

Η εκπαίδευση και η κλινική πρακτική του φυσιοθεραπευτή διαφέρει σε διεθνές επίπεδο και εξαρτάται από κοινωνικούς πολιτιστικούς και πολιτισμικούς παράγοντες καθώς και από τη χώρα στην οποία αναφέρεται. Στην Ελλάδα οι πτυχιούχοι των τεσσάρων τμημάτων φυσικοθεραπείας των ΣΕΥΠ των ΤΕΙ ονομάζονται φυσικοθεραπευτές (ΓΔ ΤΕΙ Λαμίας, 2008) και είναι οι μόνοι που μπορούν να εγγραφούν στον Πανελλήνιο Σύλλογο φυσιοθεραπευτών και να λάβουν την αντίστοιχη άδεια επαγγέλματος.

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων φυσιοθεραπευτών ορίζονται από το ΠΔ 90/1995. Ο απόφοιτος φυσιοθεραπευτής αξιολογεί τον ασθενή, επιλέγει και εκτελεί τις φυσιοθεραπευτικές πράξεις μετά από ιατρική γνωμάτευση ακολουθώντας τις αντίστοιχες οδηγίες του. Το χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου επαγγέλματος είναι πως μπορεί να λειτουργούν αυτοδύναμα είτε ως μέλη ομάδας των υπόλοιπων επιστημόνων υγείας.

Στις τελευταίες δεκαετίες οι φυσιοθεραπευτές είναι σε παγκόσμιο επίπεδο ενταγμένοι στο σύστημα υγείας πολλών χωρών όπως στην Αγγλία, στη Σκωτία, στον Καναδά ενώ στην Ελλάδα το 2012 θεσμοθετήθηκε ο ρόλος τους στην πρωτοβάθμια υγεία (ΥΑ ΕΜΠ5, 2012). Ο ρόλος του φυσιοθεραπευτή σε κάθε χώρα τροποποιείται ανάλογα με την κείμενη νομοθεσία ενώ μπορεί να επεκταθεί πέρα από τα στενά όρια της κλινικής πρακτικής προκειμένου να υποστηριχτεί το σύστημα υγείας και να βελτιωθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Γενικά θεωρείται πως οι φυσιοθεραπευτές έχουν την ικανότητα να στηρίζουν τα άτομα των πληθυσμών σε όλο το φάσμα της περίθαλψης στο στάδιο της πρόληψης της διαχείρισης της νόσου της θεραπείας και της αποκατάστασης ενώ παράλληλα προωθούν τη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω εξειδικευμένων προγραμμάτων και της προσέγγισης των ασθενών.

2.5 Τεχνολόγοι Ιατρικών Εργαστηρίων

Μια ακόμα ειδικότητα επαγγελματιών υγείας είναι οι τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων το οποίο ανήκει σε ένα από τα θεωρούμενα ως τα πιο ενδιαφέροντα σύγχρονα ερευνητικά πεδία. Οι επαγγελματίες τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων κατέχουν την απαραίτητη θεωρητική και τεχνολογική εκπαίδευση που τους δίνει την δυνατότητα να εφαρμόσουν τις επιστημονικές, τεχνολογικές και καλλιτεχνικές τους γνώσεις για να συμβάλλουν με τον δικό τους τρόπο στην ανάπτυξη του συστήματος υγείας της χώρας. Αυτό επιτυγχάνεται με την ικανότητα τους να συμμετέχουν και να δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε φύσεως ιατρικά εργαστήρια και να εφαρμόζουν σύγχρονες μεθόδους σχετικές με την εκτέλεση εργαστηριακών εξετάσεων και να αξιολογούν τα αποτελέσματα τους (ΓΔ ΤΕΙ Λάρισας, 2007).

Τα επαγγελματικά δικαιώματα του συγκεκριμένου επαγγέλματος ορίζονται από το ΠΔ163/96 και ορίζεται πως δικαιούνται να απασχοληθούν οι απόφοιτοι των συγκεκριμένων τμημάτων σε υπηρεσίες σχετικές με το γνωστικό τους αντικείμενο στον ιδιωτικό τομέα ή στο δημόσιο στα ακόλουθα εργαστήρια:

- Μικροβιολογικό – Ιολογίας
- Βιοχημικό
- Αιματολογικό

- Αιμοδοσίας – Τράπεζα Αίματος
- Ανοσολογικό – Ιστοσυμβατότητας
- Πυρηνικής Ιατρικής (εργαστήρια, μέρος RIA)
- Ορμονολογικό – Ενδοκρινολογικό
- Τοξικολογικό
- Παθολογοανατομικό – Ογκολογικό
- Κυτταρολογικό
- Γενετικής
- Μοριακής Βιολογίας
- Πειραματόζων

Οι τελειόφοιτοι τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων εκτελούν όλες τις εργαστηριακές εξετάσεις εφαρμόζουν όλες τις σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους που έχουν σχέση με την εκτέλεση των εργαστηριακών εξετάσεων και αξιολογούν το ποιοτικό αποτέλεσμα αυτών. Επιπλέον έχουν την ιδιότητα να απασχοληθούν στην εκπαίδευση.

2.6 Συμπεράσματα

Από τα παραπάνω που αναφέρθηκαν για τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων επαγγελμάτων υγείας προκύπτει ότι υπάρχουν επαγγέλματα υγείας που έχουν άμεση σχέση με τον ασθενή όπως η νοσηλευτική η μαιευτική και η φυσιοθεραπεία και άλλα όπως οι τεχνικοί ιατρικών εργαστηρίων που το επάγγελμά τους δεν έχει άμεση επαφή με τον ασθενή αφού περιορίζεται σε διαγνωστικό και ερευνητικό επίπεδο. Η κοινωνική συνεισφορά όλων αυτών των επαγγελμάτων είναι ο συνδεδετικός τους κρίκος και κάθε ένα από αυτά τα επαγγέλματα αντιμετωπίζει θετικές και αρνητικές απόψεις τόσο από τους επαγγελματίες του κλάδου όσο και από τους ωφελούμενους. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται μελέτες που εξετάζουν τις απόψεις που επικρατούν για τα διάφορα επαγγέλματα υγείας αλλά δεν υπάρχουν αναφορές σχετικές με τις απόψεις των φοιτητών των συγκεκριμένων επαγγελμάτων και αυτό αποτελεί την καινοτομία της παρούσας εργασίας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με τις απόψεις που επικρατούν για τα συγκεκριμένα επαγγέλματα παρουσιάζεται στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Στα επαγγέλματα υγείας οι νοσηλευτές αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες κατηγορίες εργαζομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι νοσηλευτές που έχουν λάβει το πτυχίο τους μπορεί να εργαστούν στα νοσοκομεία αλλά και ως εκπαιδευτικοί, ερευνητές και παρηγορητές ενώ η απασχόληση τους στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας είναι ανεξάρτητη από την ηλικία, το φύλλο και το υπόβαθρο τους (Geolot, 2001).

Η άποψη που έχουν σήμερα οι φοιτητές της νοσηλευτικής για το επάγγελμα τους είναι η αβεβαιότητα όπως επίσης σε πολλές περιπτώσεις διερωτώνται τι ακριβώς είναι η νοσηλευτική (Wieck, 2000). Ιστορικά οι νοσοκόμες ήταν κατά κύριο λόγο γυναίκες που φορούσαν λευκές στολές με αποτέλεσμα να υποδηλώνουν σαφέστατα την επαγγελματική τους ταυτότητα. Σήμερα οι λευκές στολές και τα καπέλα έχουν αντικατασταθεί από χρωματιστές στολές που φοριούνται και από άντρες και από γυναίκες που εργάζονται ως νοσηλευτές. Οι απόψεις των σπουδαστών νοσηλευτικής βασίζονται στις οπτικές εικόνες που έχουν και κατά κύριο λόγο συνδέονται με την φροντίδα του ασθενή όταν είναι κλινήρης ή δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί οπότε ο ρόλος του νοσηλευτή είναι να συνδράμει στην ανακούφιση του.

Στη βιβλιογραφία αναφέρεται πως οι απόψεις των σπουδαστών είναι εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους και αποτελούν το προϊόν των προσδοκιών που έχουν από το επάγγελμα τους και οι οποίες καλλιεργούνται από τα μέσα ενημέρωσης και τις εμπειρίες που τους μεταφέρονται από τους γονείς τους φίλους και τους γνωστούς (Foskett, N.H. and Hemsly-Brown, J.V. 1999).

Οι απόψεις των φοιτητών για τους επαγγελματίες νοσηλευτές και το επάγγελμα τους διαμορφώνεται με την επικοινωνία με τους επαγγελματίες Νοσηλευτές κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης τους στο προπτυχιακό επίπεδο (Atack, Comacu, Kennyetal 2000). Κατά την φάση αυτή που συντελείται η ουσιαστική

κοινωνικοποίηση στο επάγγελμα, η ισότιμη αντιμετώπιση των σπουδαστών από τους νοσηλευτές ως εν δυνάμει συναδέλφους, η ανοικτή και ειλικρινής επικοινωνία με αυτούς, επιδρά θετικά στην υιοθέτηση και εδραίωση στάσεων κι συμπεριφορών από τους φοιτητές για τον μελλοντικό τους ρόλο, ιδιαίτερα όταν οι επαγγελματίες εμπλέκουν τους φοιτητές στην διαδικασία της φροντίδας και μοιράζονται μαζί τους την νοσηλευτική διάγνωση αναπτύσσοντας από κοινού το σχέδιο της φροντίδας.

Η συνεργασία με αυτά τα χαρακτηριστικά και η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ των επαγγελματιών υγείας και των φοιτητών έχει θετικά αποτελέσματα και επιδράσεις και στις δύο κατηγορίες. Ιδιαίτερα όταν ο επαγγελματίας επιδεικνύει ενδιαφέρον και για την εξέλιξη του φοιτητή στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και στον κοινωνικό του χώρο (Atacketal 2000)

Παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη των ανωτέρω περιγραφόμενων συμπεριφορών αποτελούν ο φόρτος εργασίας του προσωπικού και οι πολλαπλές απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών των φοιτητών (Atacketal 2000)

Οι Papp, Markkanen&vonBosdorff (2003) πραγματοποίησαν μια φαινομενολογική μελέτη σχετικά με τις αντιλήψεις των φοιτητών της νοσηλευτικής σχετικά με την κλινική τους εμπειρία . Στην συγκεκριμένη εργασία συμπεριλήφθηκαν συνεντεύξεις από δεκαέξι σπουδαστές οι οποίες αναλύθηκαν και αποδείχθηκε πως η εκτίμηση και η υποστήριξη που λαμβάνουν οι σπουδαστές από τους επαγγελματίες νοσηλευτές καθώς και η ποιότητα της καθοδήγησης που λαμβάνουν αποτελούν παράγοντες που βελτιώνουν σημαντικά την κλινική τους εμπειρία. Γενικά διατυπώνεται η άποψη πως οι επαγγελματίες νοσηλευτές μπορούν να παρέχουν την απαιτούμενη από τους σπουδαστές υποστήριξη διευκολύνοντας τους να κατακτήσουν τους εκπαιδευτικούς τους στόχους στην διάρκεια της πρακτικής τους.

Εκτός από τις θετικές συμπεριφορές που επηρεάζουν τις αντιλήψεις των σπουδαστών νοσηλευτών υπάρχουν και αρνητικές συμπεριφορές οι οποίες δημιουργούν αρνητικές αντιλήψεις. Για παράδειγμα η ανεπαρκής καθοδήγηση ενός σπουδαστή από έναν επαγγελματία νοσηλευτή αποτελεί μια αρνητική

συμπεριφορά που παρεμποδίζει τη διαδικασία μάθησης του σπουδαστή (Grayand Smith, 2000).

Γενικά έχουν καθοριστεί τέσσερις κατηγορίες επαγγελματιών νοσηλευτών που μπορεί να θεωρηθούν ως «τοξικοί» για τους αντίστοιχους σπουδαστές (Grayand Smith, 2000): οι αποφεύγοντες, οι ανατρέποντες, οι αναστολείς και οι επικριτές. Οι αποφεύγοντες είναι το είδος των νοσηλευτών που ποτέ δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση των σπουδαστών, οι ανατρέποντες είναι αυτοί που ωθούν τους σπουδαστές σε ακραίες καταστάσεις και τους αφήνουν να ανταπεξέλθουν μόνοι τους και οι αναστολείς είναι οι νοσηλευτές που αρνούνται να μεταδώσουν οποιαδήποτε γνώση στους σπουδαστές. Τέλος οι επικριτές είναι αυτοί που συνεχώς υποτιμούν τους σπουδαστές. Και οι τέσσερις αυτές κατηγορίες παρεμποδίζουν τη διαδικασία εκμάθησης των σπουδαστών και δημιουργούν αρνητικές αντιλήψεις για το επάγγελμα τους.

Ένας άλλος παράγοντας που μπορεί να δημιουργήσει αρνητική αντίληψη στους σπουδαστές νοσηλευτικής για το επάγγελμα τους είναι η ντροπή η οποία θεωρείται πως επηρεάζει αρνητικά και τη διαδικασία μάθησης (Bond, 2009). Έχει αποδειχθεί πως η αντιμετώπιση των σπουδαστών με τρόπους ντροπιαστικούς προς τους ίδιους ενισχύουν το άγχος τους και παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία δημιουργώντας το αίσθημα της μη πληρότητας στους σπουδαστές και το αίσθημα της ανασφάλειας.

Οι Dyckeletal. (2009) διερεύνησαν τις εμπειρίες των ανδρών νοσοκόμων φοιτητών και των γυναικών στο περιεχόμενο των σπουδών τους. Από τα αποτελέσματα της έρευνας τους προκύπτει ο ρόλος των αντρών κατά την εκπαίδευση τους ως νοσηλευτές. Απέδειξαν πως οι άντρες είναι αποδεκτοί σε ρόλους και συμπεριφορές που σχετίζονται με το συγκεκριμένο επάγγελμα και περιλαμβάνουν την ηγεσία, την αυτοπεποίθηση και την ανάληψη των κινδύνων. Επιπλέον απέδειξαν πως οι άντρες μπορούν ισότιμα να εδραιωθούν στο συγκεκριμένο επάγγελμα παρά το θηλυκό στερεότυπο που αυτό περιλαμβάνει.

Στη βιβλιογραφία δεν υπάρχουν αναφορές σχετικά με τις απόψεις των φοιτητών στα επαγγέλματα της μαιευτικής, της φυσικοθεραπείας και των ιατρικών

εργαστηρίων. Αυτό αποτέλεσε ένα έναυσμα για την παρούσα εργασία για να εξεταστούν οι απόψεις των φοιτητών για τους συγκεκριμένους κλάδους.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της στάσης των φοιτητών της ΣΕΥΠ για τον κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας σε σχέση και με την σημερινή μακροχρόνια οικονομική κρίση η οποία δημιουργεί μια ιδιότυπη υγειονομική αλλαγή συνθηκών.

Από την άλλη πλευρά, όμως ταυτόχρονα ενδυναμώνεται και μάλιστα εντυπωσιακά η ανάπτυξη νέων κοινωνικών δομών - κυρίως εθελοντικού χαρακτήρα - όπως για παράδειγμα τα κοινωνικά ιατρεία επιφέροντας σχεδόν αυτόματα και μια νέα ανθρωποκεντρική κοινωνική υγειονομική προσέγγιση , η οποία επηρεάζει τις στάσεις των φοιτητών της ΣΕΥΠ αναφορικά με το αντικείμενο της έρευνας.

Προφανώς αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός του χρόνου διεξαγωγής της συγκεκριμένης μελέτης λόγω του ότι η στάση των φοιτητών της ΣΕΥΠ καθορίζεται από παράγοντες που επιδρούν έμμεσα στην καθημερινότητα τους.

Οι σπουδές μακριά από το τόπο κατοικίας, η απουσία φοιτητικών δομών φιλοξενίας, οι ελλείψεις σε συγγράμματα, οι περιορισμοί σε εκπαιδευτικό προσωπικό και η περιορισμένη χρήση εργαστηριακών μέσων διδασκαλίας, είναι μερικοί από τους επιβαρυντικούς παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση των απαντήσεων των φοιτητών .

Σκοπός της μελέτης είναι να διερευνήσει το βαθμό επιρροής των παραπάνω επιβαρυντικών παραγόντων στην άποψη για την στάση τους αναφορικά με τον κοινωνικό τους ρόλο.

Σε κάθε περίπτωση η διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος θα αποτελέσει την βάση εξαγωγής επωφελών συμπερασμάτων για περαιτέρω αξιοποίηση.

Πληθυσμός και Μέθοδος

Πληθυσμός

Πληθυσμός αναφοράς της έρευνας ήταν οι φοιτητές των τμημάτων της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας (ΣΕΥΠ). Δείγμα του πληθυσμού αποτέλεσαν 176 φοιτητές που την ημέρα συλλογής των δεδομένων εξεταζόταν σε διάφορα μαθήματα στα 4 τμήματα της ΣΕΥΠ.

Μέθοδος

Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο της Dimitriadou –Panteka A et al (2008) η οποία διερεύνησε τις στάσεις των Νοσηλευτών έναντι του κοινωνικού ρόλου τους.

Περιγραφή ερωτηματολογίου

Το Ερωτηματολόγιο αποτελείται από 72 ερωτήσεις διχοτομικές(6 ερωτήσεις) , τρίβαθμες (6 ερωτήσεις), μία ανοικτή ερώτηση και 59 ερωτήσεις τετραβάθμιας κλίμακας τύπου Likert (Διαφωνώ απόλυτα- Συμφωνώ απόλυτα)

Οι ερωτήσεις διαχωρίζουν το ερωτηματολόγιο σε τέσσερα μέρη:

Το πρώτο μέρος περιελάμβανε μια ομάδα 11 ερωτήσεων, με τις οποίες καταγράφηκαν τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων (ηλικία, φύλο, τμήμα κλπ) .

Το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου περιείχε 29 ερωτήσεις που διερευνούσαν θέματα της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής διαδικασίας και την ικανοποίηση των φοιτητών

Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει 17 ερωτήσεις που διερευνούν την αντίληψη του φοιτητή αναφορικά με το επάγγελμα που σπουδάζει

Το τελευταίο και κύριο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει 15 ερωτήσεις που διερευνούν την αντίληψη των φοιτητών αναφορικά με τον κοινωνικό ρόλο του επαγγελματία υγείας και ειδικότερα του επαγγέλματος που σπουδάζουν

Οι ερωτήσεις σχεδιάστηκαν ώστε να απαντώνται μέσω μιας τετραβάθμιας κλίμακας τύπου Likert (Διαφωνώ απόλυτα- Συμφωνώ απόλυτα)

Περιγραφική στατιστική

Κατά την περιγραφική στατιστική ανάλυση έγιναν οι κατανομές συχνοτήτων κατά μεταβλητή, οι μέσες τιμές (mean), η τυπική απόκλιση (Standard Deviation-SD) και τα διαστήματα αξιοπιστίας σε επίπεδο 95% (95% Confidence Intervals-CI).

Αναλυτική στατιστική

Έγινε έλεγχος κανονικότητας κάθε μεταβλητής με το κριτήριο Kolmogorov-Smirnov

Στις μεταβλητές που δεν είχαν κανονική κατανομή οι συσχετίσεις των μέσων όρων έγιναν με τον μη παραμετρικό συντελεστή συσχέτισης Spearman

Η κλίμακα του Κοινωνικού ρόλου

Με στόχο να διερευνηθούν περαιτέρω οι παράγοντες που συνδέονται ή επηρεάζουν την αντίληψη των φοιτητών αναφορικά με τον κοινωνικό ρόλο που αποδίδεται στους πτυχιούχους του τμήματος που φοιτούν, κατασκευάσαμε την κλίμακα του κοινωνικού ρόλου

Από την Διερευνητική Παραγοντική Ανάλυση που διενεργήθηκε κατά τον έλεγχο της εγκυρότητας της δομής της κλίμακας προέκυψε, ότι οι μεταβλητές ήταν

κατάλληλες για την χρήση της μεθόδου (τιμή κριτηρίου Kaiser Meyer Olkin –ΚΜΟ- =0,804) .

Η ανάλυση αξιοπιστίας της κλίμακας έγινε με τον δείκτη εσωτερικής συνάφειας Cronbach' s α. Η τιμή alpha του δείκτη της κλίμακας κοινωνικού ρόλου είναι μεγαλύτερη του αποδεκτού ορίου (0,6), Cronbach' s α = 0,844.

3.2 Πληθυσμός συμμετεχόντων στην έρευνα

Στην έρευνα συμμετείχαν 176 φοιτητές από διάφορα τμήματα των επαγγελματιών υγείας. Από αυτούς οι 25 ήταν φοιτητές του τμήματος φυσιοθεραπείας, οι 103 φοιτητές του τμήματος νοσηλευτικής, 25φοιτητές του τμήματος Ιατρικών εργαστηρίων, και 25 του τμήματος μαιευτικής

Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Πίνακας 3.1: Ανάλυση συμμετεχόντων στην έρευνα ανάλογα με το τμήμα σπουδών τους

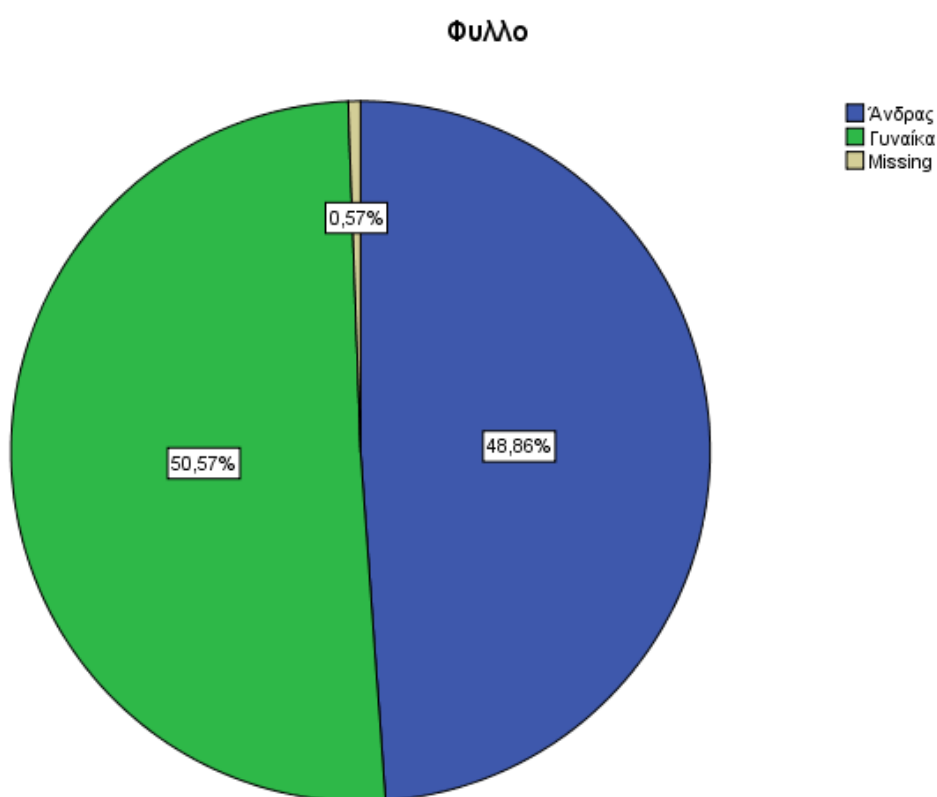
	N	%	Αθροιστικό ποσοστό %
Φυσιοθεραπευτές	25	14,2	14,2
Νοσηλευτική	103	58,5	72,7
Ιατρικών εργαστηρίων	23	13,1	85,8
Μαιευτική	25	14,2	100,0
Σύνολο	176	100,0	

Σχήμα 3.1: Ανάλυση συμμετεχόντων στην έρευνα ανάλογα με το τμήμα σπουδών τους

Από τους 176 συμμετέχοντες οι μισοί ήταν άνδρες και οι άλλοι μισοί γυναίκες

Πίνακας 3.2: Ποσοστά ανδρών –γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα

Φύλλο		
	N	%
Ανδρας	86	48,9
Γυναίκα	89	50,6
Σύνολο	175	99,4
Δ.Α	1	,6
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 3.2: Ταυτότητα συμμετεχόντων στην έρευνα

Από τους φοιτητές που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο η πλειοψηφία των συμμετεχόντων προέρχονταν από αστική περιοχή (52,84%) και η συντριπτική πλειοψηφία (57,95%) μένει μόνη της απομακρυσμένα από τη γονική εστία. Όσον αφορά στην απάντηση για το αν προέρχονται από αστική ή από αγροτική περιοχή υπήρχαν 10 που δεν απάντησαν ενώ στην ερώτηση αν μένουν μόνοι ή με τους γονείς τους δεν απάντησαν 7 συμμετέχοντες.

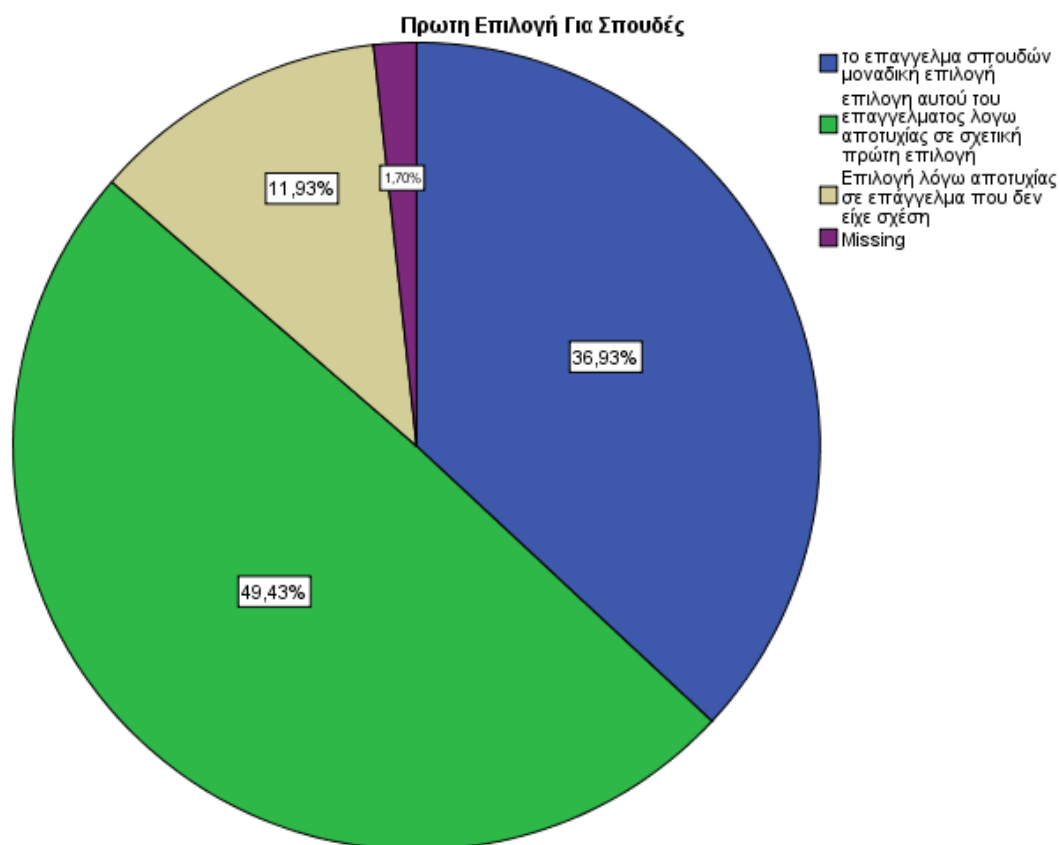
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1 Λόγος επιλογής της σχολής

Στην ερώτηση αν το επάγγελμα τους ήταν η πρώτη επιλογή για σπουδές οι 65 (36,9%) απάντησαν ότι το επάγγελμα που σπούδαζαν είναι η πρώτη επιλογή τους ενώ οι 87 (49,4%) επέλεξαν το επάγγελμα τους ως λόγω αποτυχίας στην πρώτη τους επιλογή που ήταν όμως σχετική με το επάγγελμα τους ενώ μόλις 21 (11,9%) απάντησαν πως το επάγγελμα που σπούδαζαν δεν είχε σχέση με την πρώτη τους επιλογή στην οποία απέτυχαν .Από τους συμμετέχοντες μόνο 3δεν απάντησαν στη σχετική ερώτηση.

Πίνακας 4.1: Απαντήσεις στο ερώτημα για το ποια ήταν η πρώτη επιλογή για σπουδές

	N	%
το επάγγελμα σπουδών μοναδική επιλογή	65	36,9
επιλογή αυτού του επαγγέλματος λόγω αποτυχίας σε σχετική πρώτη επιλογή	87	49,4
Επιλογή λόγω αποτυχίας σε επάγγελμα που δεν είχε σχέση	21	11,9
Σύνολο	173	98,3
Δ.Α	3	1,7
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.1: Διάγραμμα κατανομής της πρώτης επιλογής της σχολής για σπουδές

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων προέρχονταν από το Γενικό Λύκειο και σε ίσα ποσοστά προέρχονταν από τη θεωρητική και τη θετική κατεύθυνση. Στην ερώτηση από ποια κατεύθυνση προέρχονται υπήρχαν 25 που δεν απάντησαν πιθανόν επειδή εισήχθησαν με διαφορετικό σύστημα από αυτό των πεδίων.

Πίνακας 4.2: Προέλευση Λυκείου για τους συμμετέχοντες

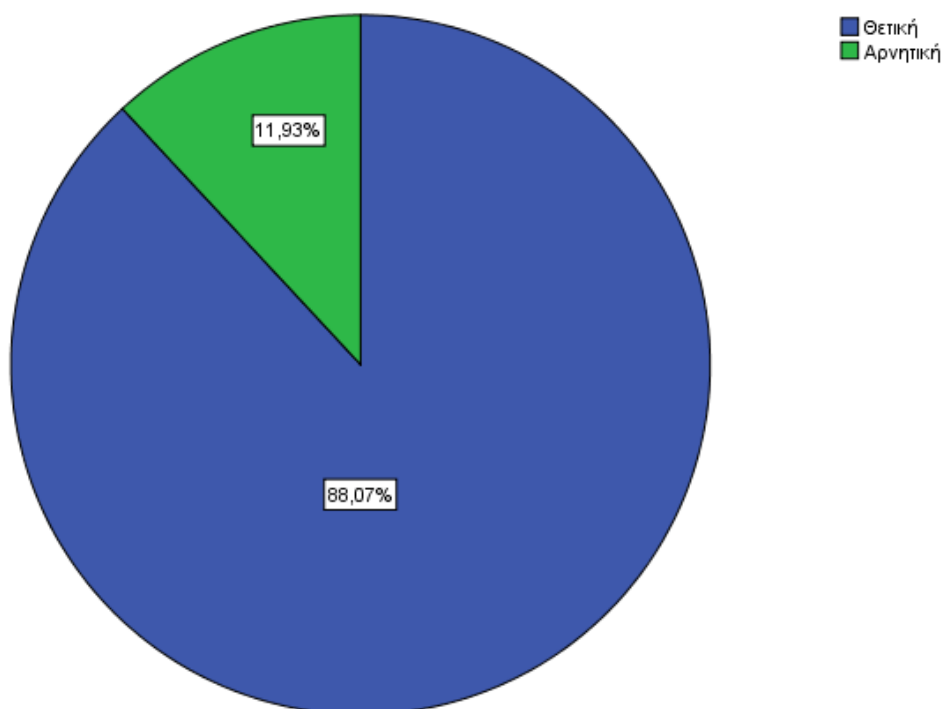
	N	%
Γενικό Λύκειο	108	61,4
Τεχνικό Λύκειο	61	34,7
Κατατακτήριες	3	1,7
Σύνολο	172	97,7
Δ.Α	4	2,3
Σύνολο	176	100,0

Όσον αφορά στην αντίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος από την εισαγωγή στην σχολή του συγκεκριμένου επαγγέλματος η πλειοψηφία απάντησε πως αυτή είναι θετική και μόλις το 11,9% απάντησε πως συνάντησε αρνητική αντίδραση από την οικογένεια του.

Πίνακας 4.3: Αντίδραση Οικογένειας

	N	%
Θετική	155	88,1
Αρνητική	21	11,9
Σύνολο	176	100,0

Αντίδραση Οικογένειας

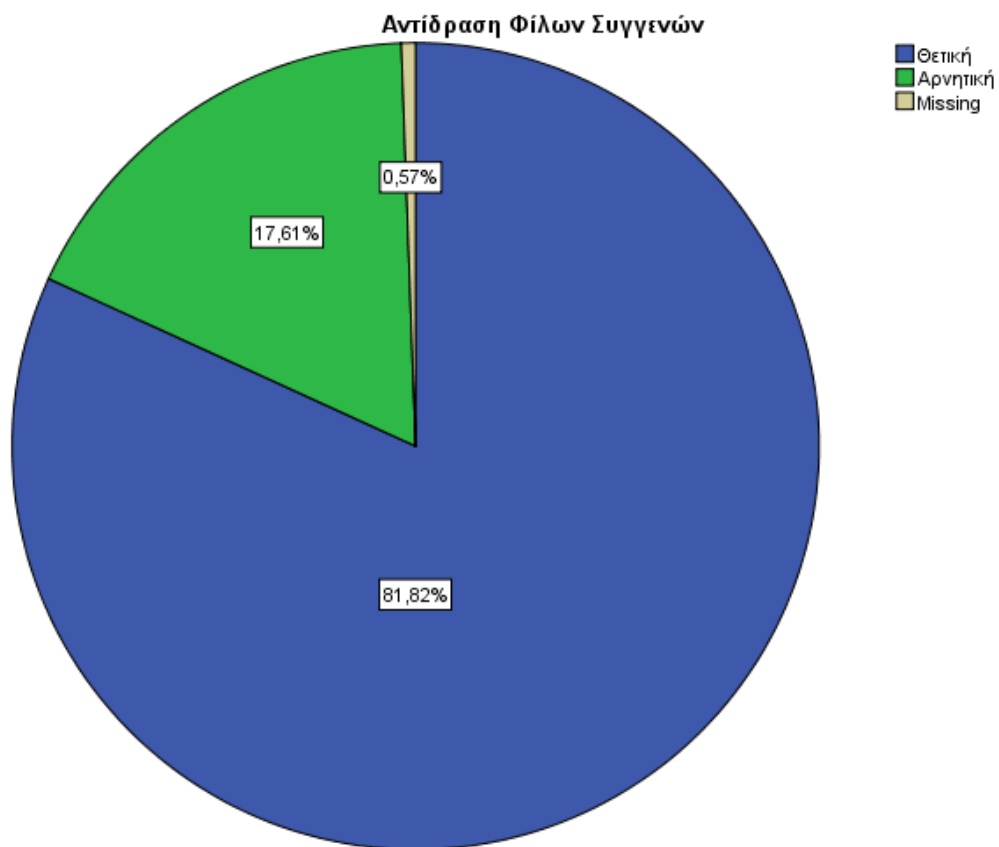

Σχήμα 4.2: Αντίδραση της οικογένειας στην επιλογή επαγγέλματος για τους συμμετέχοντες

Παρόμοια με την αντίδραση της οικογένειας ήταν και η αντίδραση των φίλων και των συγγενών στην είδηση της εισαγωγής στη συγκεκριμένη σχολή.

Πίνακας 4.4: Αντίδραση φίλων και συγγενών

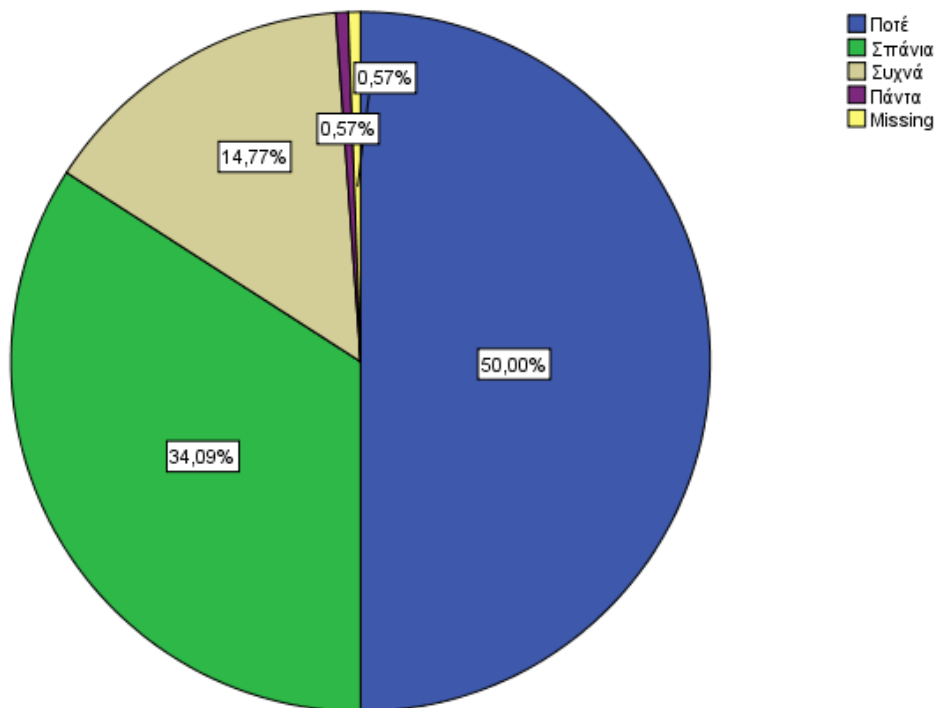
	N	%
Θετική	144	81,8
Αρνητική	31	17,6
Σύνολο	175	99,4
Δ.Α	1	,6
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.3: Αντίδραση των φίλων και συγγενών στην επιλογή επαγγέλματος για τους συμμετέχοντες

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση με προκατάληψη που μπορεί να αντιμετωπίσαν οι φοιτητές λόγω του επαγγέλματος τους το 50% απάντησε πως ποτέ δεν αντιμετώπισε προκατάληψη ενώ μόλις το 0,57% απάντησε πως πάντα αντιμετώπισε προκατάληψη.

Προκατάληψη

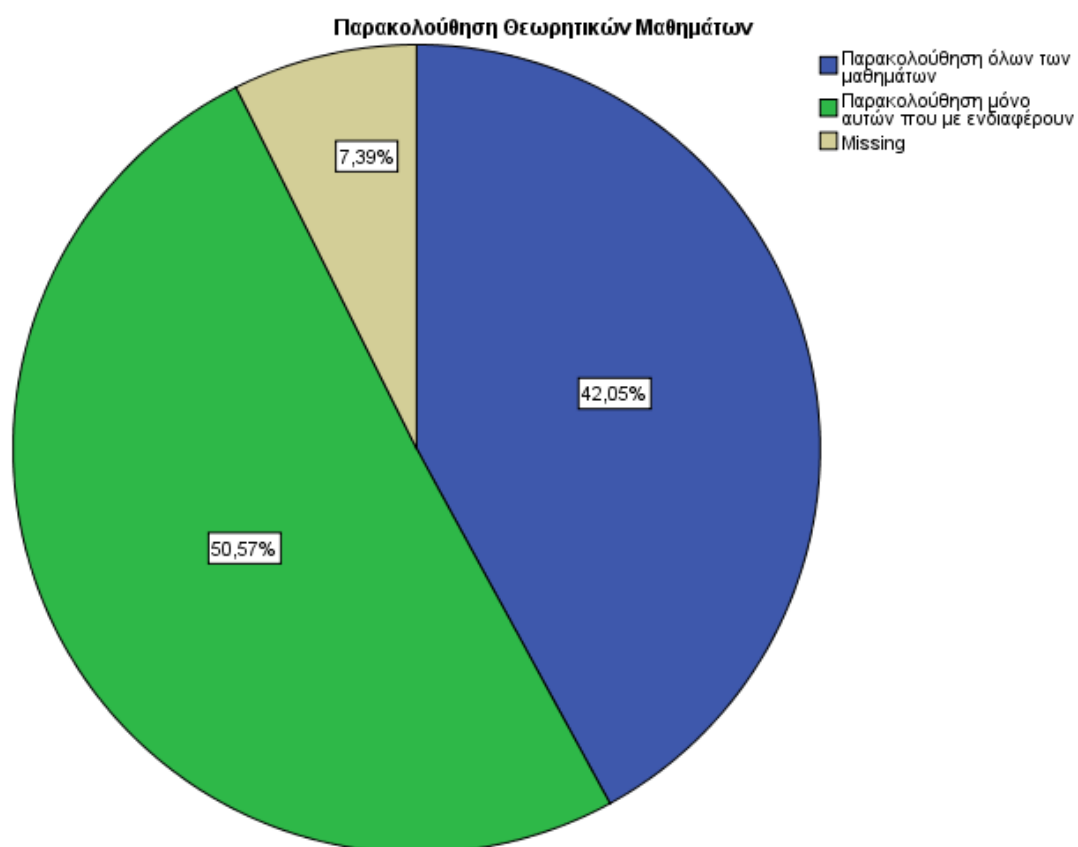
Σχήμα 4.4: Αντιμετώπιση προκατάληψης λόγω επιλογή επαγγέλματος

Όπως φαίνεται από τα σχήματα 4.1-4.4 η αντιμετώπιση από τον κοινωνικό περίγυρο της επιλογής επαγγέλματος υγείας ήταν σε γενικές γραμμές θετική και δεν υπήρχε μεγάλο ποσοστό απόρριψης από συγγενείς και φίλους ως προς αυτό. Αυτό σημαίνει πως από την άποψη της επίδρασης της γνώμης του κοινωνικού περιγύρου των φοιτητών υπάρχει μικρή αρνητική επίδραση ως προς τη διαμόρφωση της άποψης των φοιτητών για το επάγγελμα τους.

Στην ερώτηση 16 που αφορά στην παρακολούθηση των μαθημάτων το 42% από τους συμμετέχοντες δήλωσε πως παρακολουθούν όλα τα μαθήματα ενώ το 50,6% πως παρακολουθούν μόνο αυτά που τους ενδιαφέρουν. Κατά συνέπεια ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των συμμετεχόντων έχει αντικειμενική άποψη για το αντικείμενο σπουδών τους και μπορούν να αξιολογήσουν το επίπεδο σπουδών που τους παρέχεται.

Πίνακας 4.5 Παρακολούθηση Θεωρητικών Μαθημάτων

	N	%
Παρακολούθηση όλων των μαθημάτων	74	42,0
Παρακολούθηση μόνο αυτών που με ενδιαφέρουν	89	50,6
Σύνολο	163	92,6
Δ.Α	13	7,4
Σύνολο	176	100,0

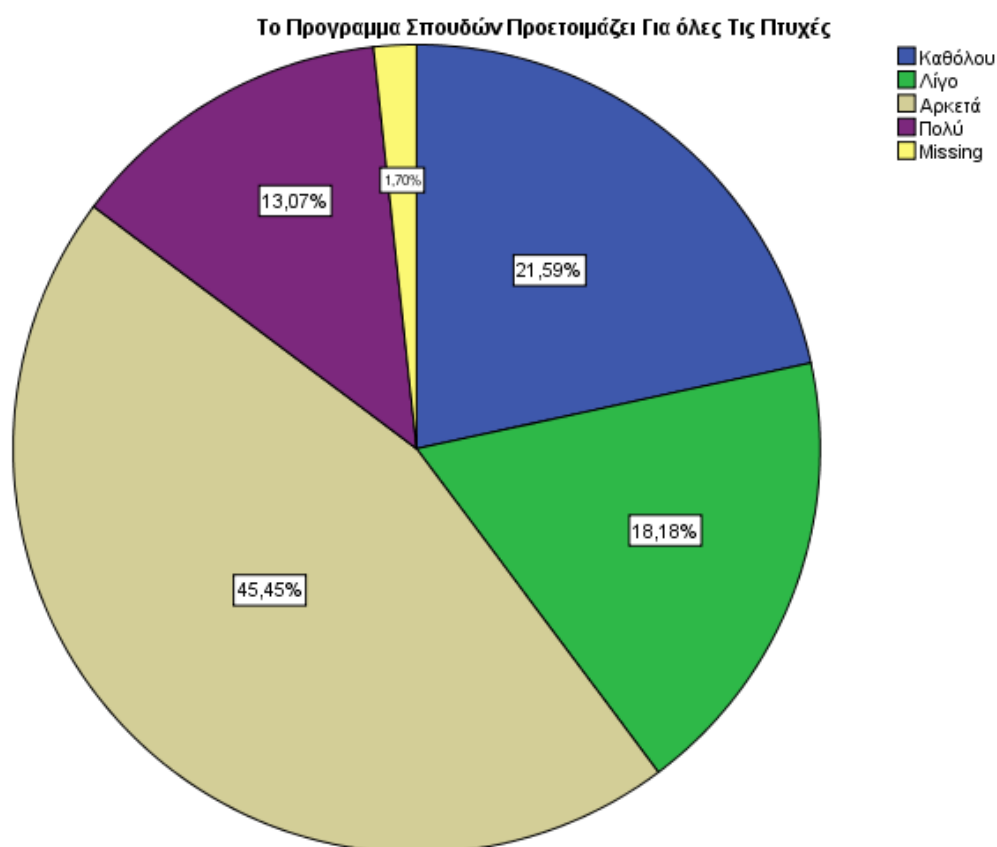

Σχήμα 4.5: Απάντηση στην ερώτηση για την παρακολούθηση των θεωρητικών μαθημάτων της σχολής

Στο ερώτημα αν το πρόγραμμα σπουδών θεωρούν οι συμμετέχοντες πως τους προετοιμάζει για τις πτυχές του μελλοντικού τους επαγγελματικού ρόλου το μεγαλύτερο ποσοστό (45,5%) θεωρεί πως τους προετοιμάζει αρκετά ενώ σημαντικό ποσοστό (39,8%) θεωρεί πως τους προετοιμάζει λίγο ή καθόλου.

Πίνακας 4.6: Το Πρόγραμμα Σπουδών Προετοιμάζει Για όλες Τις Πτυχές

	N	%
Καθόλου	38	21,6
Λίγο	32	18,2
Αρκετά	80	45,5
Πολύ	23	13,1
Σύνολο	173	98,3
Δ.Α	3	1,7
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.6: Απάντηση στην ερώτηση αν το πρόγραμμα σπουδών προετοιμάζει για όλες τις πτυχές του μελλοντικού επαγγελματικού ρόλου των συμμετεχόντων

Στο ερώτημα 18 σχετικά με το αν οι συμμετέχοντες πιστεύουν πως είναι αναγκαία προϋπόθεση για να είναι κάποιος επιτυχημένος επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών της σχολής του το 60.8% των

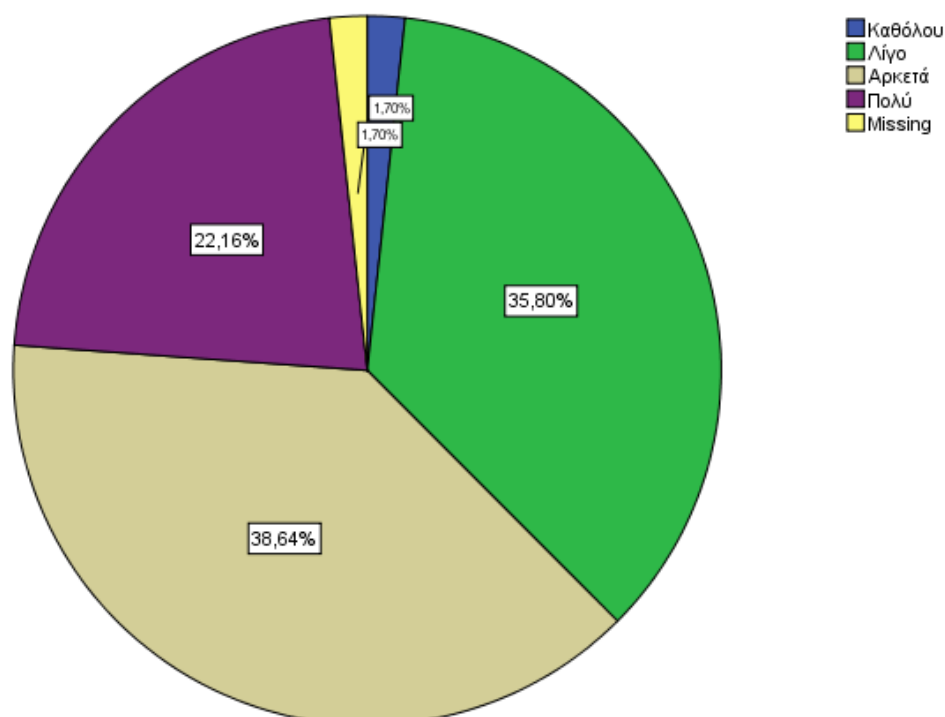

συμμετεχόντων πιστεύει πως αρκετά ως πολύ αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση ενώ το υπόλοιπο 38% δεν πιστεύει πως αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να είναι κάποιος σωστός επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα θεωρητικά μαθήματα της σχολής του.

Πίνακας 4.7: Απαραίτητη Προϋπόθεση Η παρακολούθηση Όλων Των Μαθημάτων

	N	%
Καθόλου	3	1,7
Λίγο	63	35,8
Αρκετά	68	38,6
Πολύ	39	22,2
Σύνολο	173	98,3
Δ.Α	3	1,7
Σύνολο	176	100,0

Απαραίτητη Προϋπόθεση Η παρακολούθηση Όλων Των Μαθημάτων

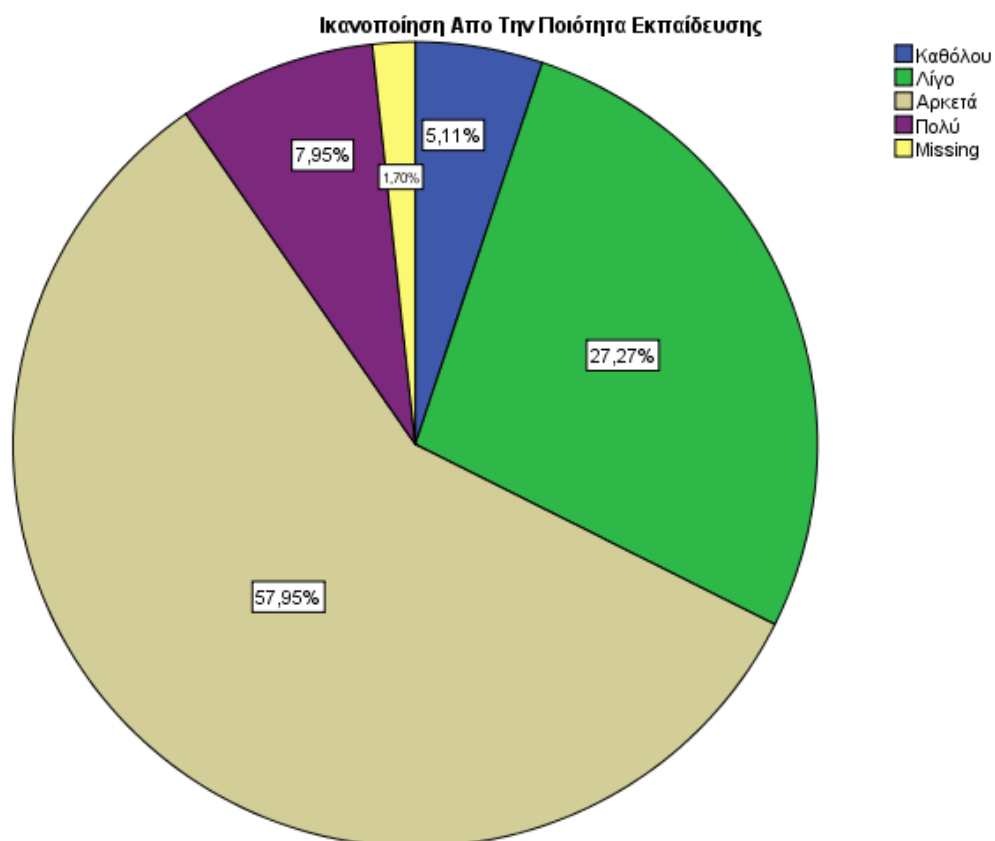

Σχήμα 4.7: Απάντηση στην ερώτηση αν είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι κάποιος πετυχημένος επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τους.

Στα ερωτήματα 19-26 οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν κατά το πόσο είναι ικανοποιημένοι από το παρεχόμενο επίπεδο σπουδών. Συγκεκριμένα στο ερώτημα 19 σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι από την ποιότητα της εκπαίδευσης τους το 58% απάντησε πως είναι αρκετά ικανοποιημένοι από την ποιότητα της εκπαίδευσης που τους παρέχεται ενώ μόλις το 9% απάντησε πως δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο.

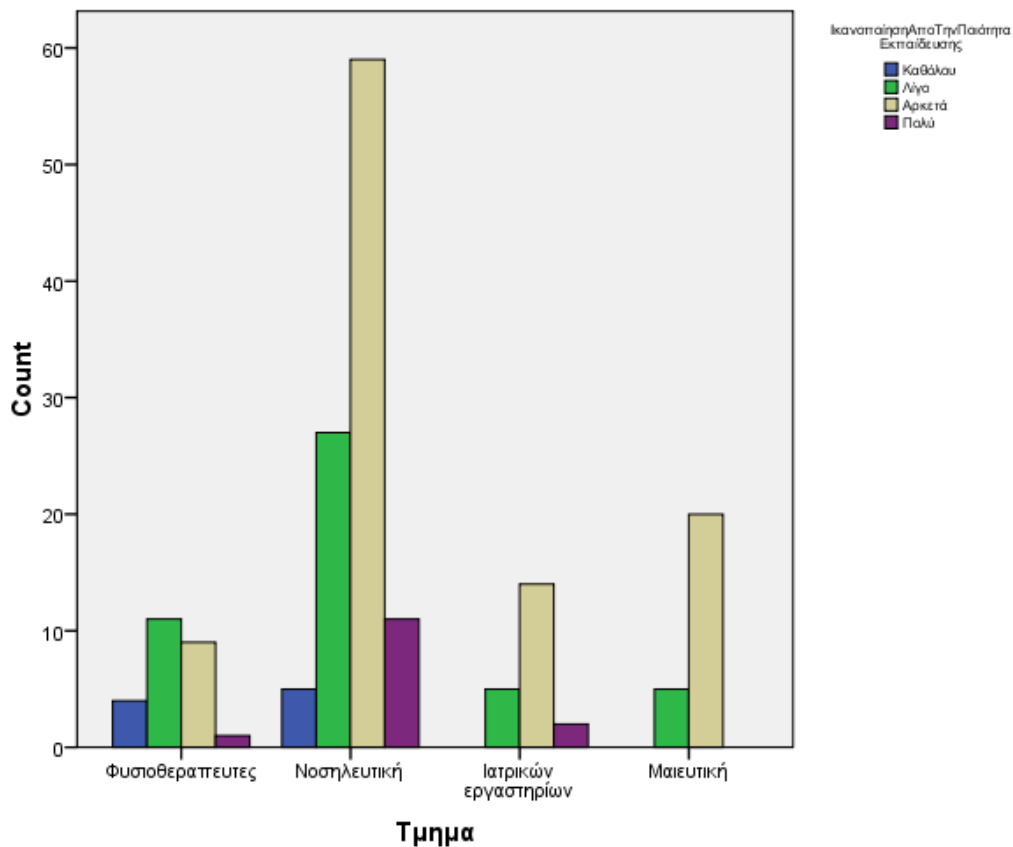
Πίνακας 4.8: Ικανοποίηση Από Την Ποιότητα Εκπαίδευσης

	N	%
Καθόλου	9	5,1
Λίγο	48	27,3
Αρκετά	102	58,0
Πολύ	14	8,0
Σύνολο	173	98,3
Δ.Α	3	1,7
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.8: Απάντηση στο ερώτημα πόσο ικανοποιημένοι είναι οι συμμετέχοντες από την ποιότητα της εκπαίδευσης.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η συσχέτιση της συγκεκριμένης απάντησης είναι στατιστικά σημαντική ως προς το τμήμα του συμμετέχοντα. Έτσι παρατηρείται ότι οι φοιτητές της Νοσηλευτικής είναι αυτοί που στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι ικανοποιημένοι από την ποιότητα της εκπαίδευσης που τους παρέχεται.

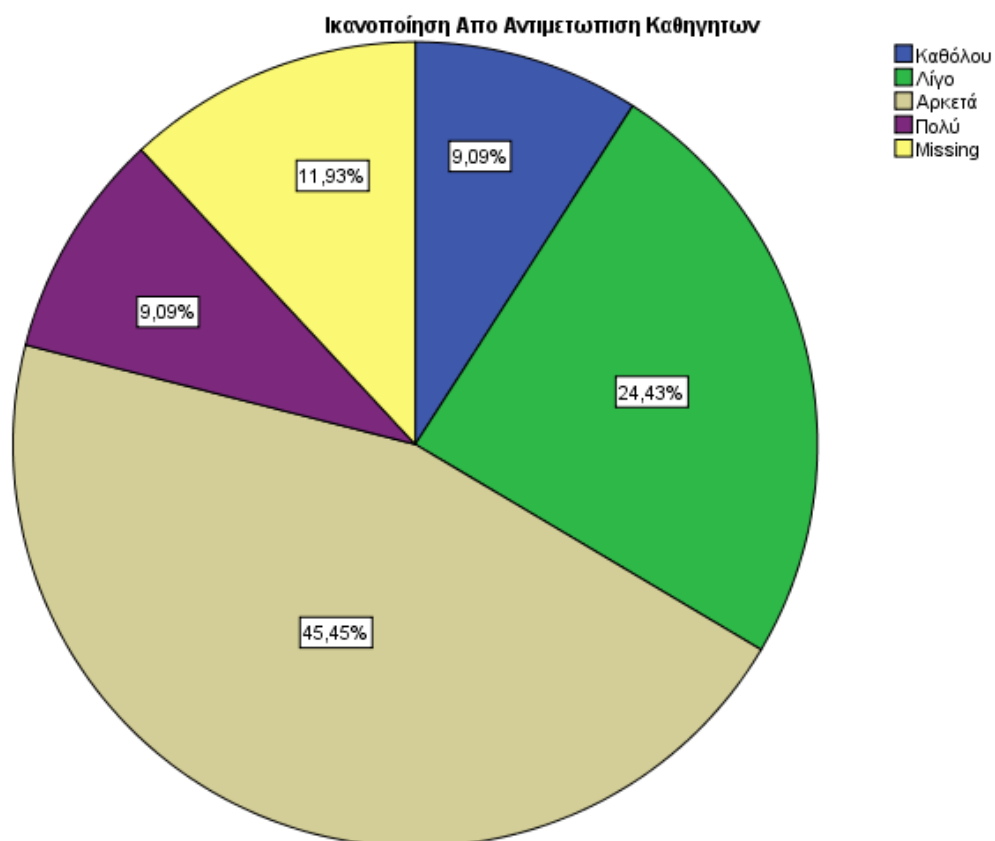

Σχήμα 4.9: Απάντηση σχετικά με την ικανοποίηση από το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.

Στην ερώτηση σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι φοιτητές από τον τρόπο που τους αντιμετωπίζουν οι καθηγητές τους οι περισσότεροι φοιτητές είναι αρκετά ικανοποιημένοι (45.5%) ενώ το 33% είναι καθόλου έως λίγο ικανοποιημένοι ενώ 6.5% των συμμετεχόντων δεν απάντησαν στο ερώτημα

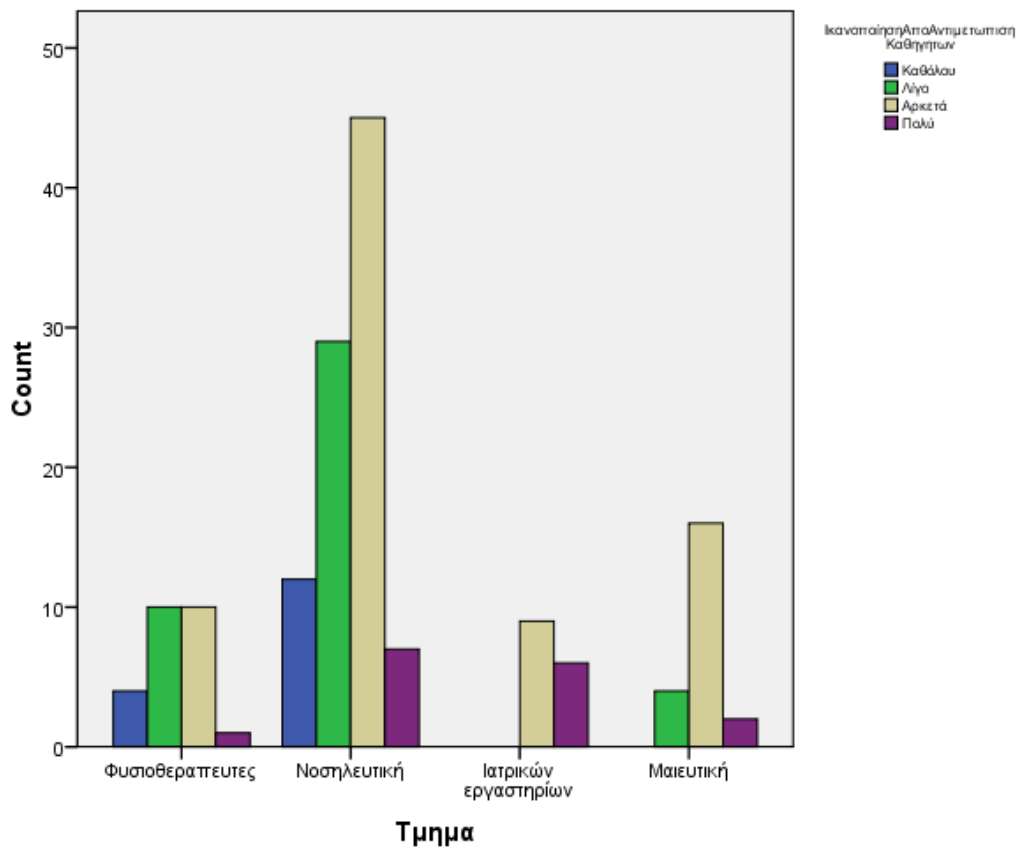
Πίνακας 4.9: Ικανοποίηση Από Αντιμετώπιση Καθηγητών.

	N	%
Καθόλου	16	9,1
Λίγο	43	24,4
Αρκετά	80	45,5
Πολύ	16	9,1
Σύνολο	155	88,1
Δ.Α	21	11,9
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.10: Απαντήσεις στο ερώτημα σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι συμμετέχοντες από τη συμπεριφορά των καθηγητών τους.

Και στη συγκεκριμένη απάντηση οι φοιτητές της νοσηλευτικής παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά ικανοποίησης. Είναι αξιοσημείωτο πως οι συμμετέχοντες από το τμήμα των Ιατρικών εργαστηρίων δεν υπάρχουν δυσαρεστημένοι συμμετέχοντες σχετικά με τη συμπεριφορά των καθηγητών τους.

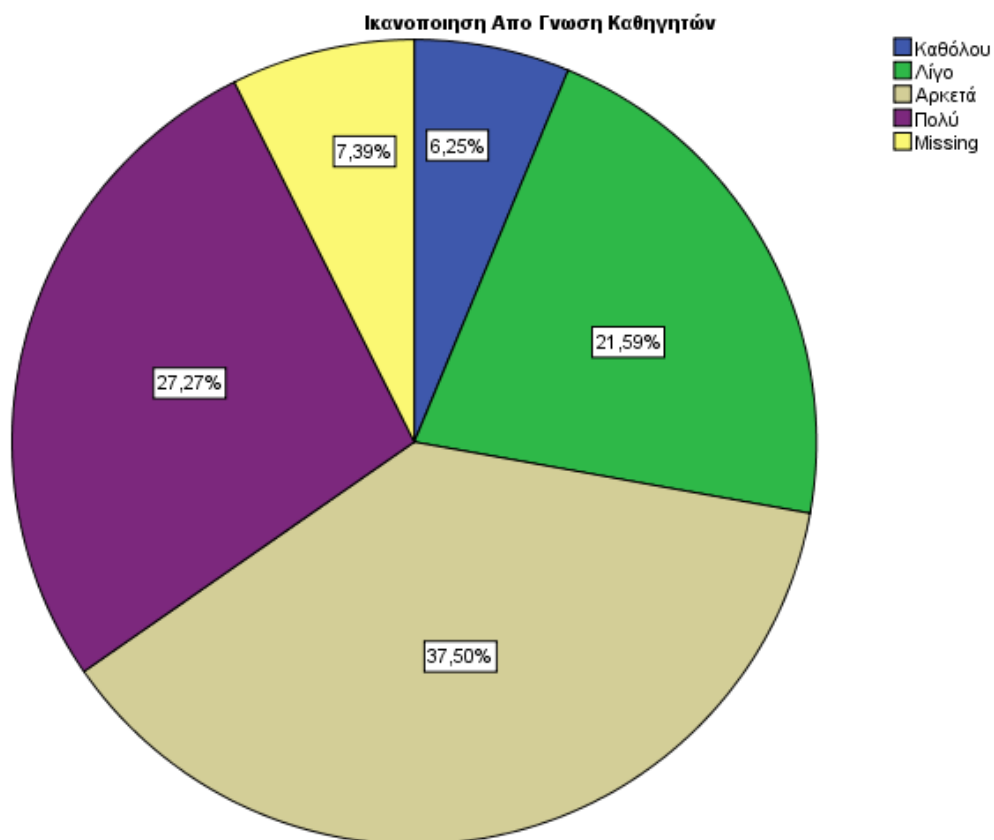

Σχήμα 4.11: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την αντιμετώπιση των καθηγητών σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.

Παρόμοιες είναι και οι απαντήσεις σχετικά με την ικανοποίηση από τη γνώση των καθηγητών. Σε ποσοστό σχεδόν 64% οι συμμετέχοντες δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις γνώσεις των καθηγητών τους.

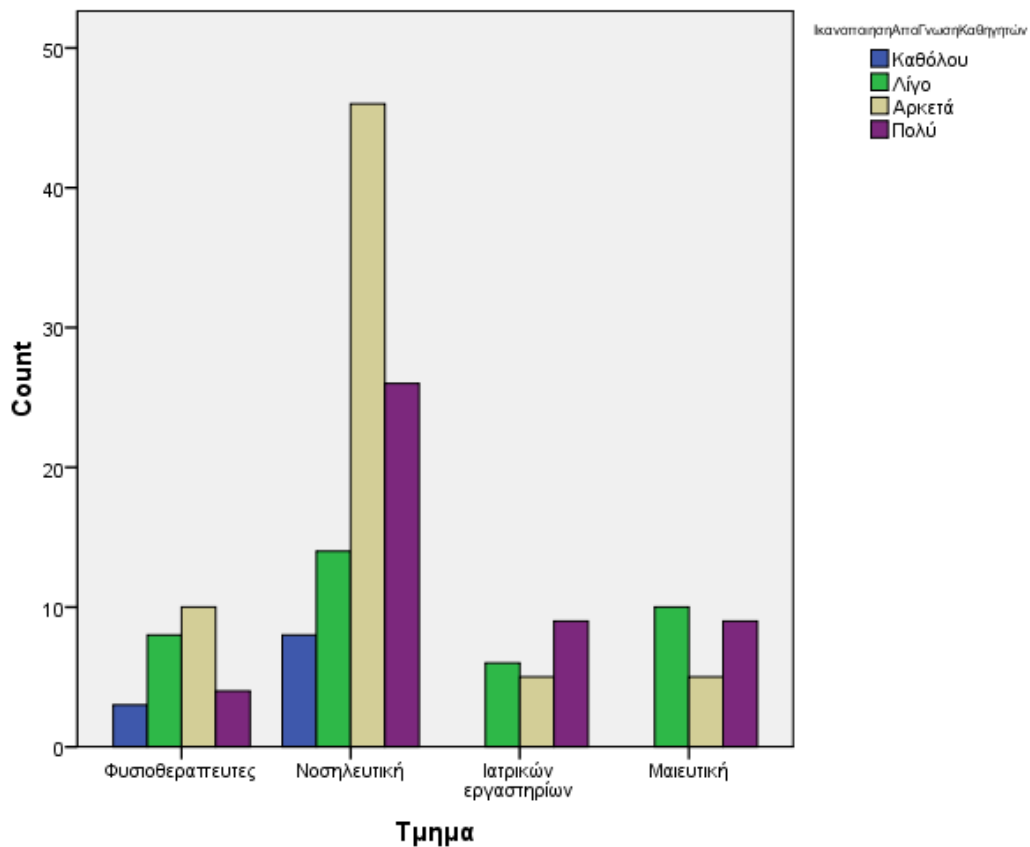
Πίνακας 4.10: Ικανοποίηση Από Γνώση Καθηγητών

N	%	Αποδεκτό ποσοστό
Καθόλου	11	6,3
Λίγο	38	21,6
Αρκετά	66	37,5
Πολύ	48	27,3
Σύνολο	163	92,6
Δ.Α	13	7,4
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.12: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την γνώση των καθηγητών

Όσον αφορά στη συσχέτιση με το τμήμα των συμμετεχόντων φαίνεται ότι στο τμήμα της νοσηλευτικής είναι οι πιο ικανοποιημένοι από τη γνώση των καθηγητών τους ενώ οι φοιτητές του τμήματος Ιατρικών Εργαστηρίων δεν έχουν καμία αρνητική άποψη για τη γνώση των καθηγητών τους.

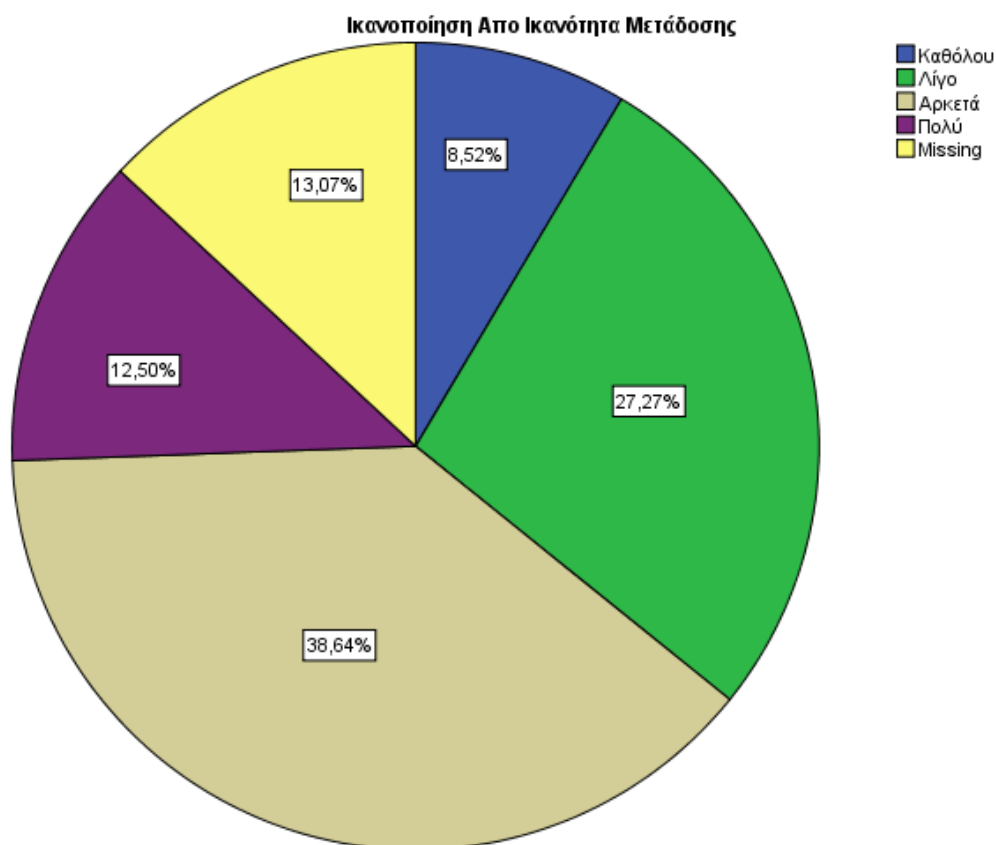
Σχήμα 4.13: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την γνώση των καθηγητών σε σχέση με το τμήμα των συμμετεχόντων.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση των συμμετεχόντων από την ικανότητα μετάδοσης των καθηγητών φαίνεται ότι σχεδόν οι μισοί (51,1%) είναι αρκετά έως πολύ ευχαριστημένοι από την ικανότητα μετάδοσης των καθηγητών ενώ το υπόλοιπο 35,8% είναι καθόλου ή λίγο ικανοποιημένοι ενώ ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό (13%) δεν απάντησε στο ερώτημα.

Πίνακας 4.11: Ικανοποίηση Από Ικανότητα Μετάδοσης

	N	%
Καθόλου	15	8,5
Λίγο	48	27,3
Αρκετά	68	38,6
Πολύ	22	12,5
Σύνολο	153	86,9
Δ.Α	23	13,1
Σύνολο	176	100,0

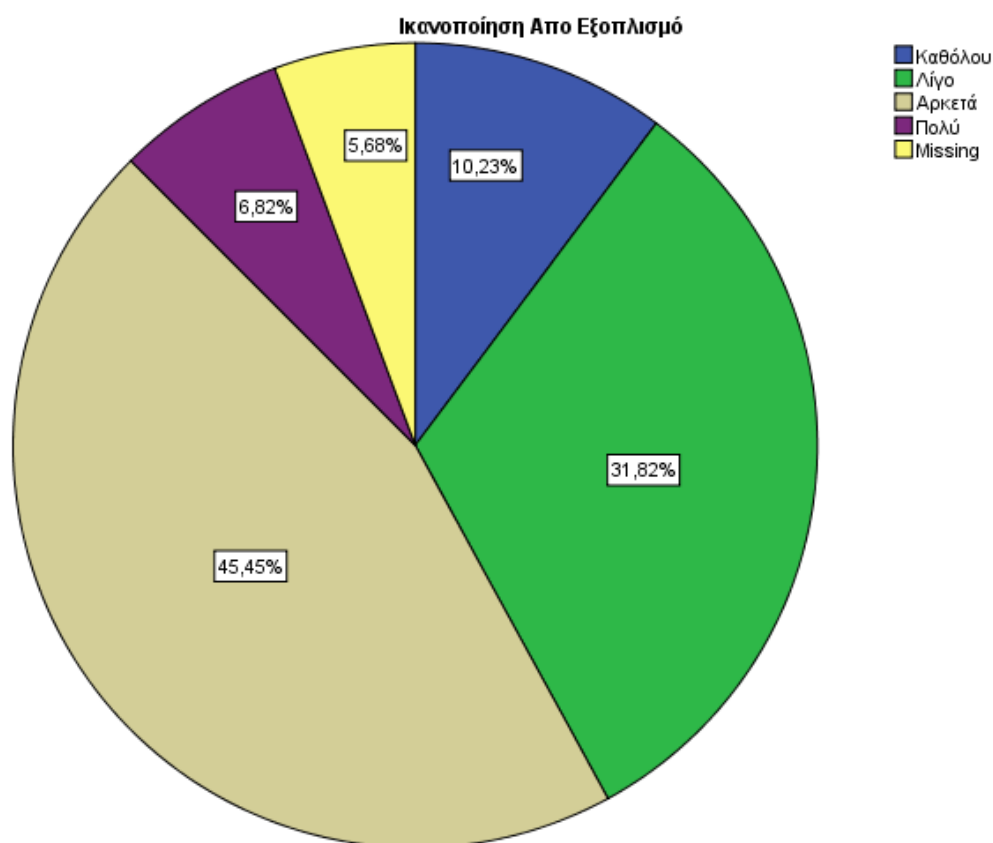

Σχήμα 4.14: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την ικανότητα μετάδοσης των καθηγητών.

Οι μισοί σχεδόν συμμετέχοντες (52%) δηλώνουν αρκετά ως πολύ ικανοποιημένοι από τον εξοπλισμό του τμήματος τους ενώ μόλις 5,7% δεν απάντησε στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Πίνακας 4.12: Ικανοποίηση Από Εξοπλισμό

	N	%
Καθόλου	18	10,2
Λίγο	56	31,8
Αρκετά	80	45,5
Πολύ	12	6,8
Σύνολο	166	94,3
Δ.Α	10	5,7
Σύνολο	176	100,0

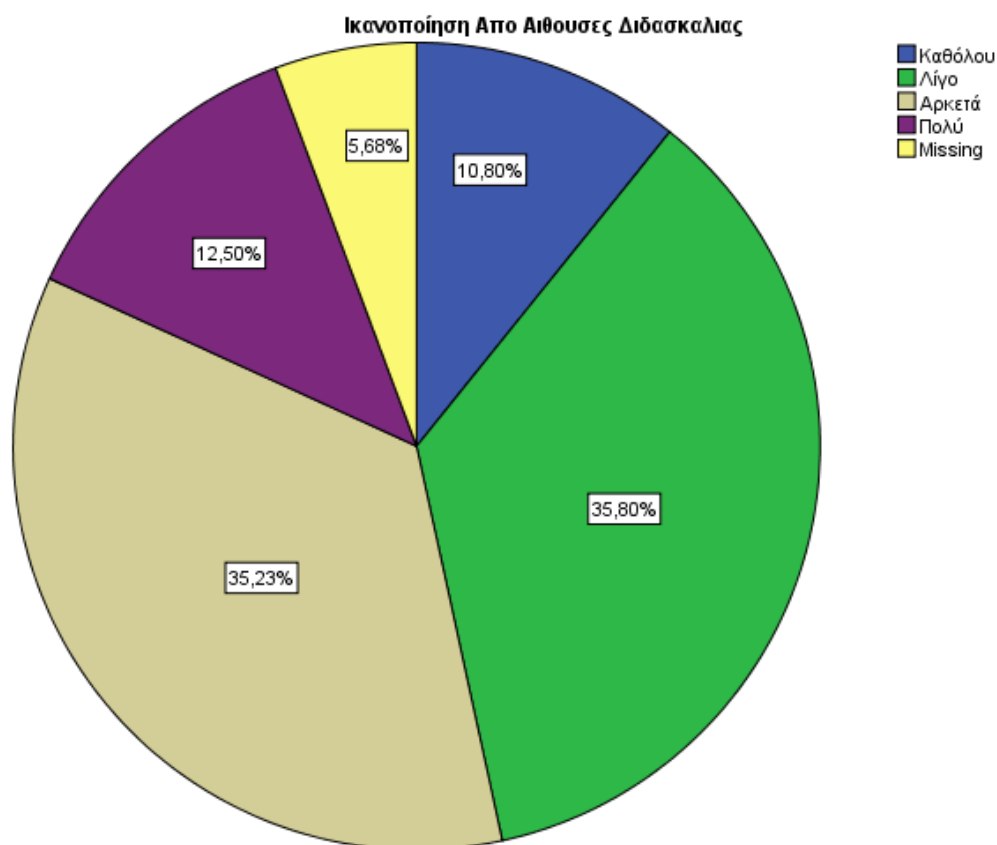
Σχήμα 4.15: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από τον εξοπλισμό.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση των συμμετεχόντων στην έρευνα από τις αίθουσες διδασκαλίας φαίνεται πως οι μισοί σχεδόν είναι καθόλου ή λίγο ευχαριστημένοι από τις αίθουσες διδασκαλίας γεγονός που δικαιολογείται αν ληφθεί υπόψη ότι οι

αίθουσες διδασκαλίας αποτελούν ένα μόνιμο πρόβλημα στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα τα τελευταία χρόνια.

Πίνακας 4.13: Ικανοποίηση Από Αίθουσες Διδασκαλίας

	N	%
Καθόλου	19	10,8
Λίγο	63	35,8
Αρκετά	62	35,2
Πολύ	22	12,5
Σύνολο	166	94,3
Δ.Α	10	5,7
Σύνολο	176	100,0

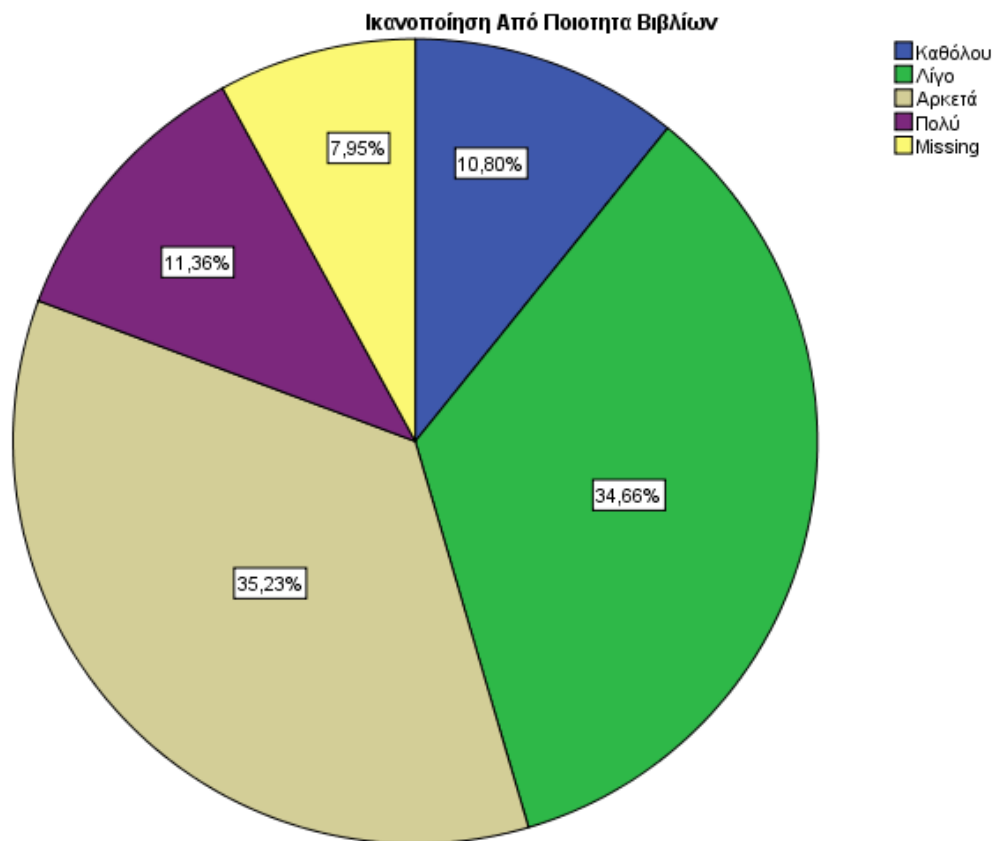

Σχήμα 4.16: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από τις αίθουσες διδασκαλίας.

Οι μισοί από τους φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν αρκετά ως πολύ ικανοποιημένοι από τα βιβλία και τις διδακτικές σημειώσεις.

Πίνακας 4.14: Ικανοποίηση Από Ποιότητα Βιβλίων

	N	%
Καθόλου	19	10,8
Λίγο	61	34,7
Αρκετά	62	35,2
Πολύ	20	11,4
Σύνολο	162	92,0
Δ.Α	14	8,0
Σύνολο	176	100,0

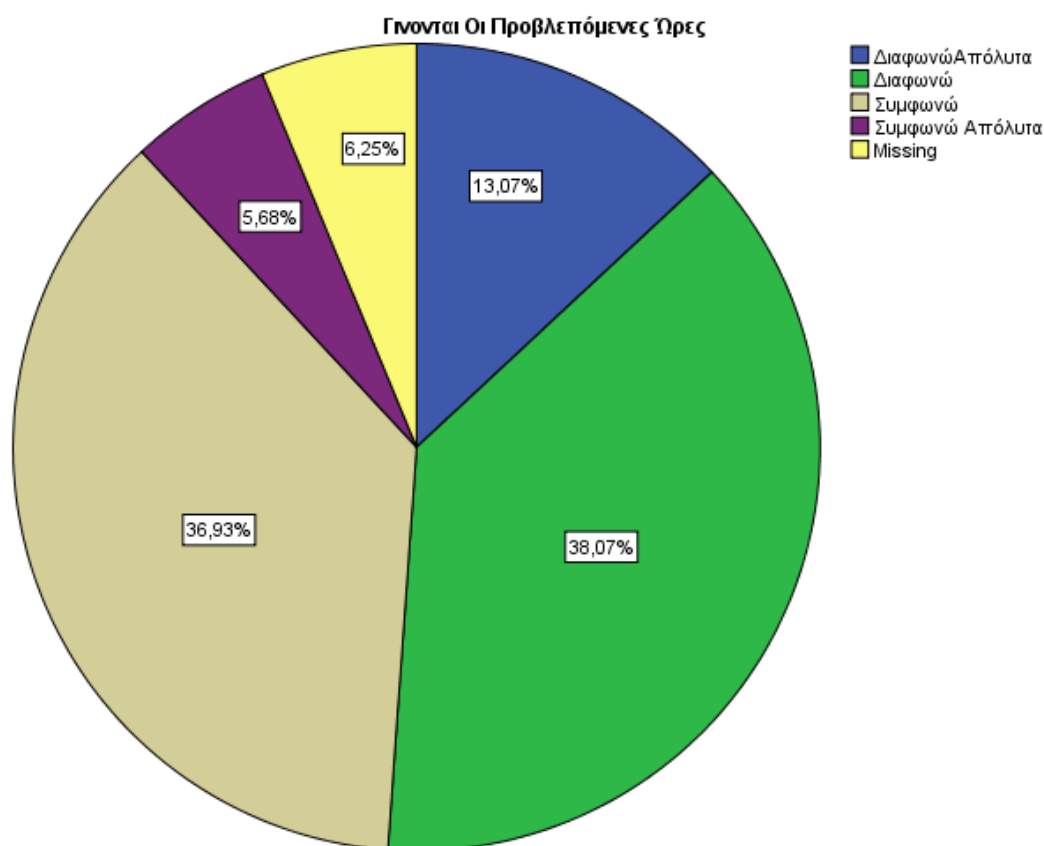

Σχήμα 4.17: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για την ικανοποίηση από την ποιότητα των βιβλίων και των σημειώσεων

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων απάντησε πως δεν γίνονται οι προβλεπόμενες ώρες των μαθημάτων.

Πίνακας 4.15: Απάντηση στην ερώτηση αν Γίνονται Οι Προβλεπόμενες Ώρες

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	23	13,1
Διαφωνώ	67	38,1
Συμφωνώ	65	36,9
Συμφωνώ Απόλυτα	10	5,7
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

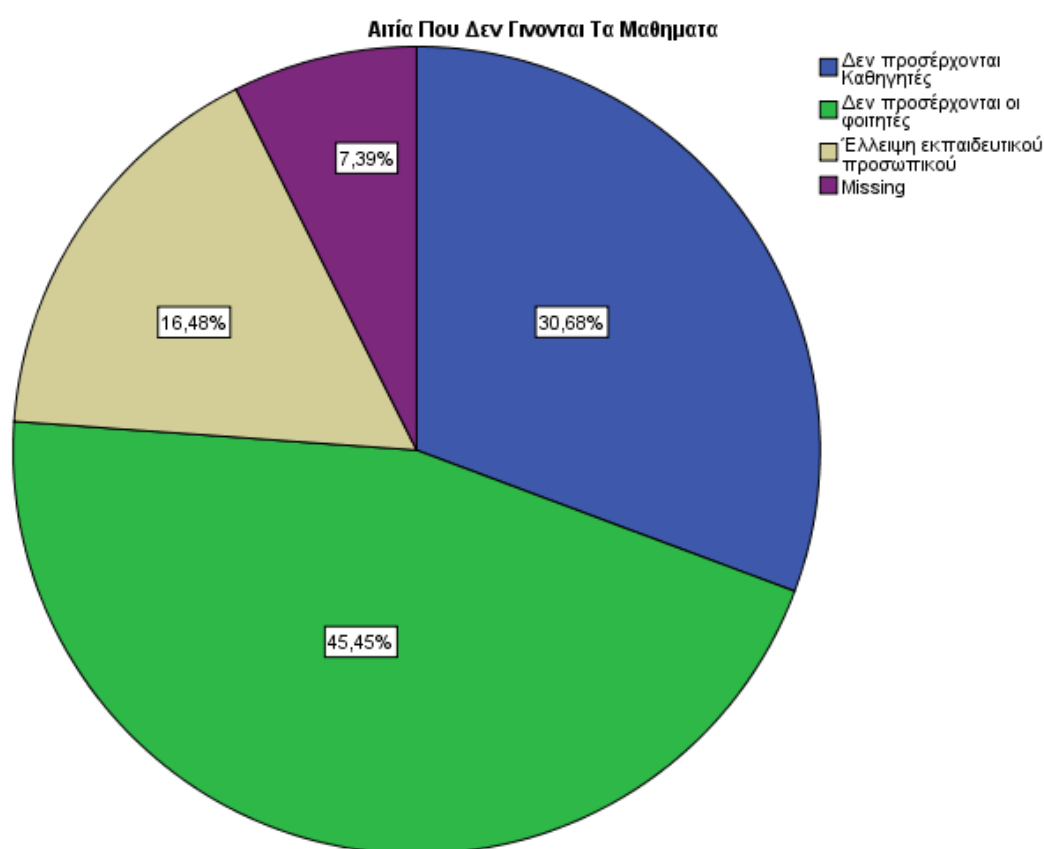

Σχήμα 4.18: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το αν γίνονται οι προβλεπόμενες ώρες των μαθημάτων.

Η αιτία που δεν γίνονται τα μαθήματα για την πλειοψηφία των φοιτητών (46%) είναι η μη προσέλευση των φοιτητών ενώ σε μικρότερο ποσοστό (32%) πιστεύουν ότι η μη προσέλευση των καθηγητών ευθύνεται για την μη πραγματοποίηση των μαθημάτων.

Πίνακας 4.16: Αιτία Που Δεν Γίνονται Τα Μαθήματα

	N	%
Δεν προσέρχονται Καθηγητές	54	30,7
Δεν προσέρχονται οι φοιτητές	80	45,5
Έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού	29	16,5
Σύνολο	163	92,6
Δ.Α	13	7,4
Σύνολο	176	100,0

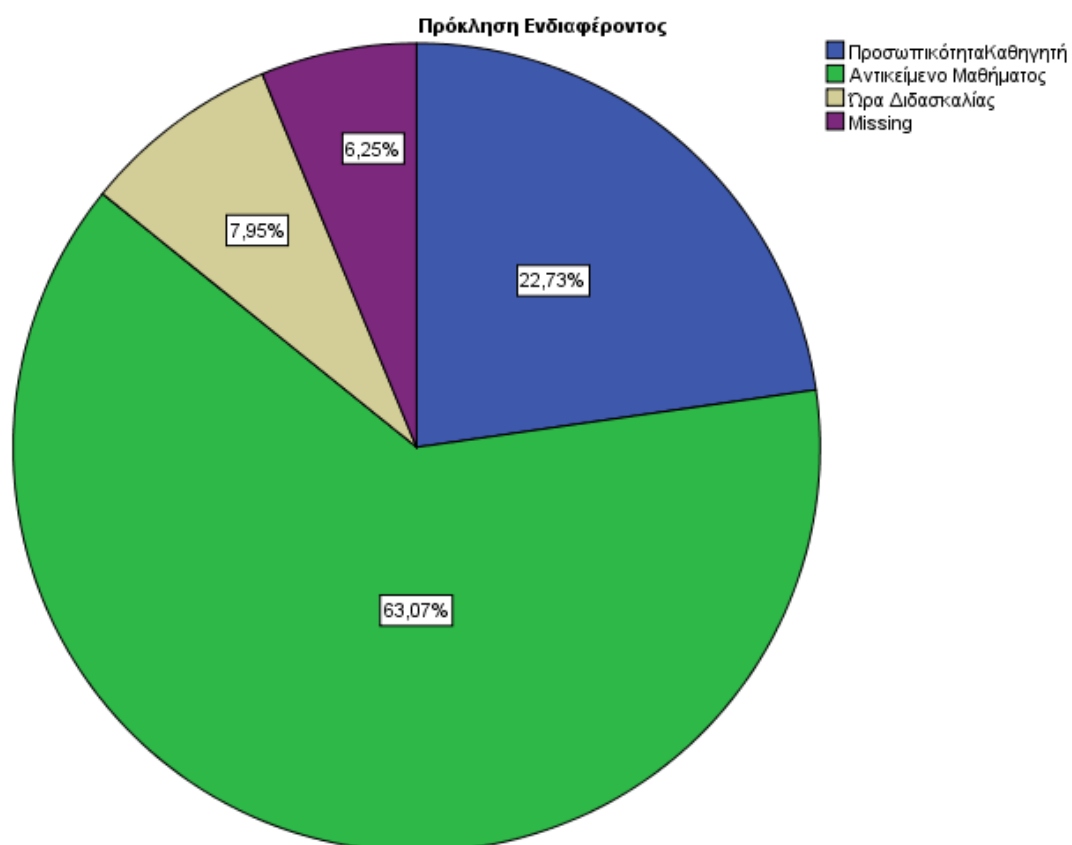

Σχήμα 4.19: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το γιατί δεν γίνονται οι προβλεπόμενες ώρες των μαθημάτων.

Όσον αφορά στο τι προκαλεί το ενδιαφέρον των φοιτητών στα θεωρητικά μαθήματα η πλειοψηφία των φοιτητών απάντησε πως τους ενδιαφέρει το αντικείμενο του μαθήματος και σε μικρότερο ποσοστό η προσωπικότητα του Καθηγητή.

Πίνακας 4.17 Πρόκληση Ενδιαφέροντος στα θεωρητικά μαθήματα

	N	%
Προσωπικότητα Καθηγητή	40	22,7
Αντικείμενο Μαθήματος	111	63,1
Ώρα Διδασκαλίας	14	8,0
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

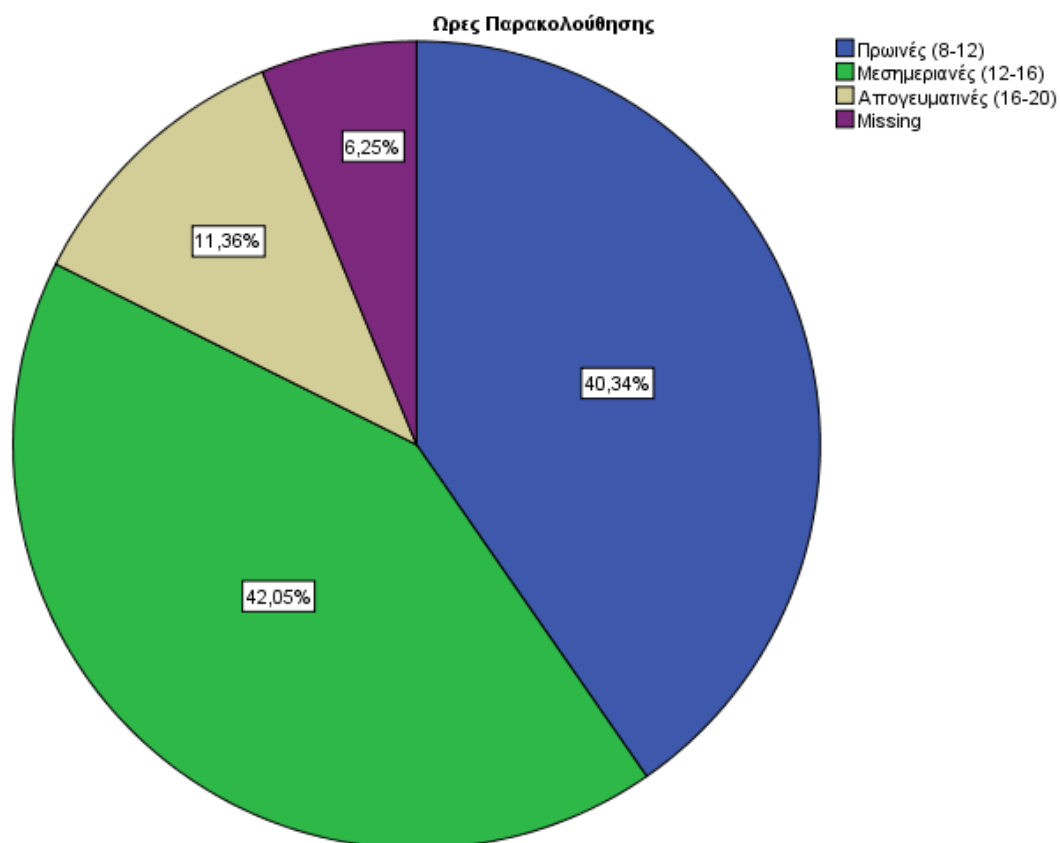

Σχήμα 4.20: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το τι προκαλεί το ενδιαφέρον στα θεωρητικά μαθήματα.

Η πλειοψηφία των φοιτητών προτιμά να παρακολουθεί τα μαθήματα τις μεσημβρινές ώρες και τις πρωινές (89%) ενώ πολύ μικρότερο ποσοστό προτιμά τις απογευματινές ώρες.

Πίνακας 4.18: Ώρες Παρακολούθησης

	N	%
Πρωινές (8-12)	71	40,3
Μεσημβρινές (12-16)	74	42,0
Απογευματινές (16-20)	20	11,4
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

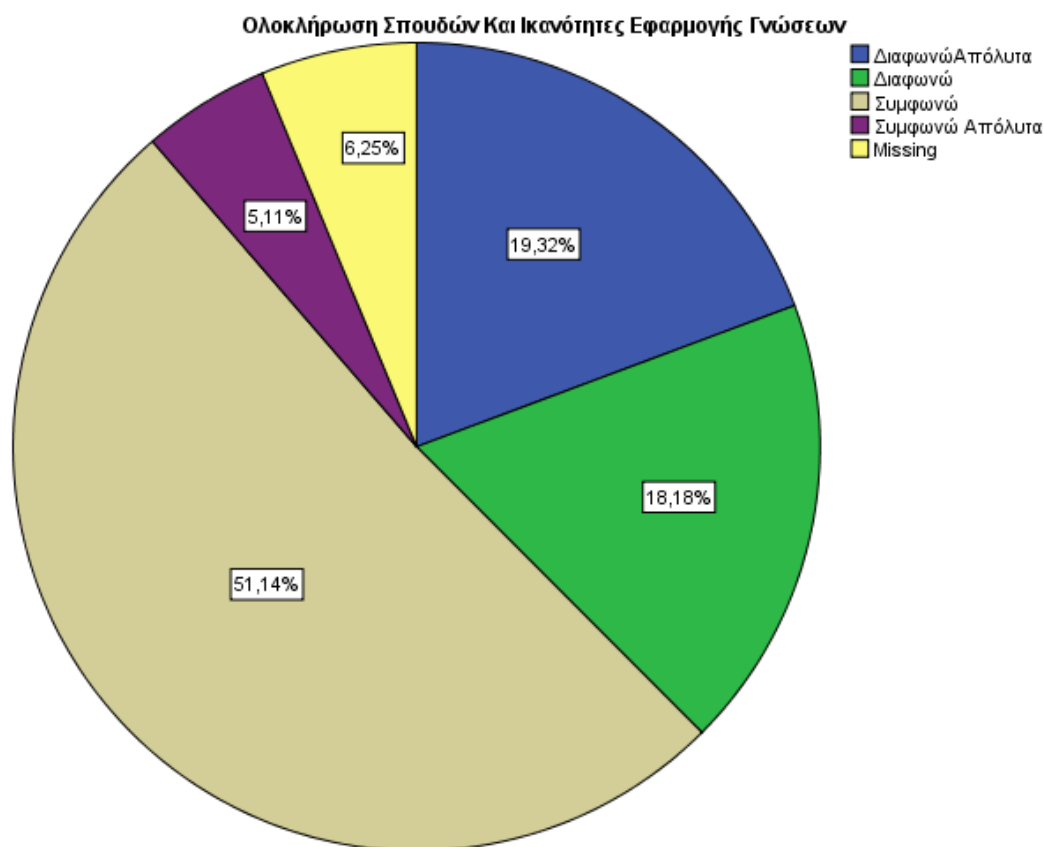
Σχήμα 4.21: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για τις ώρες παρακολούθησης των μαθημάτων

Παρά τις αδυναμίες που εκφράστηκαν στα προηγούμενα ερωτήματα με την μη ικανοποίηση των φοιτητών σε συγκεκριμένα στοιχεία του τμήματος τους το 57% περίπου πιστεύει πως με την ολοκλήρωση των σπουδών του αποκτά και την ικανότητα εφαρμογής των γνώσεων που αποκτήσαν.

Πίνακας 4.19: Ολοκλήρωση Σπουδών Ικανότητες Εφαρμογής Γνώσεων

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	34	19,3
Διαφωνώ	32	18,2
Συμφωνώ	90	51,1
Συμφωνώ Απόλυτα	9	5,1
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

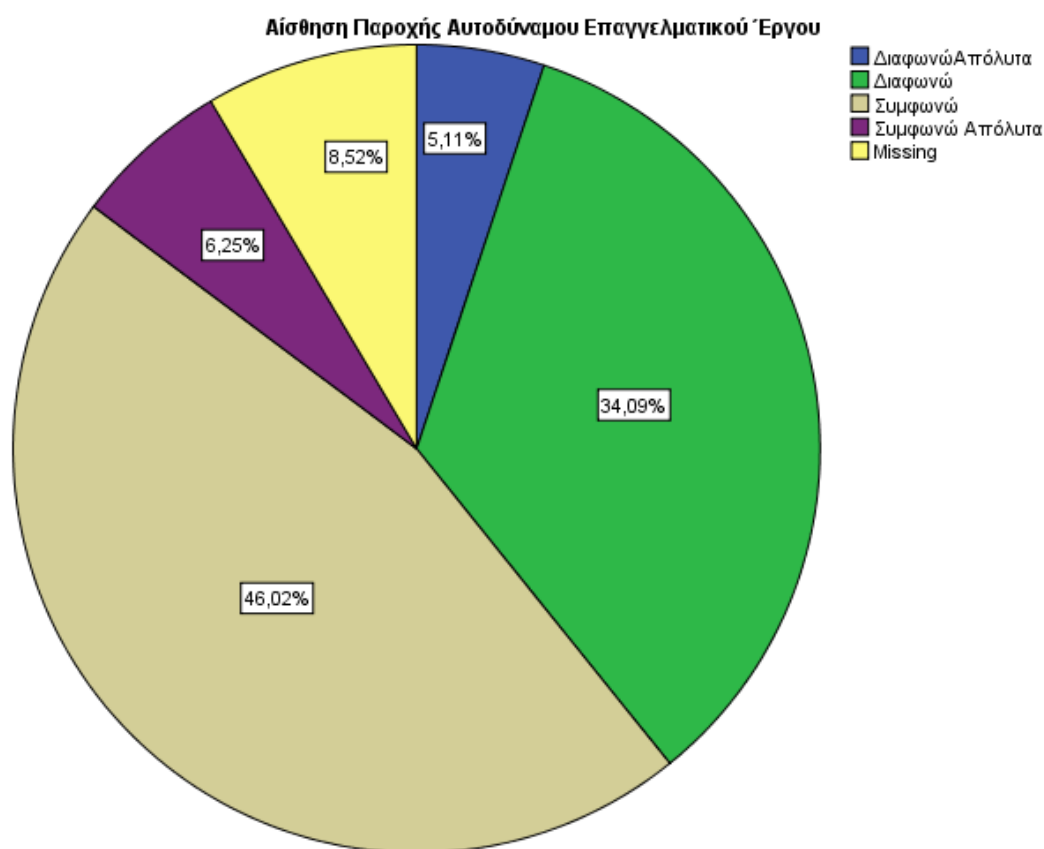

Σχήμα 4.22: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση αν κατά την ολοκλήρωση των σπουδών τους θα έχουν τις απαραίτητες ικανότητες για την εφαρμογή των γνώσεων τους.

Επιπλέον η πλειοψηφία των ερωτηθέντων νιώθουν πως είναι ικανοί να παρέχουν αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο (53% περίπου) ενώ μόλις το 39% δεν νιώθει ικανό για αυτό ενώ το 8,5% δεν απάντησε στο σχετικό ερώτημα

Πίνακας 4.20: Αίσθηση Παροχής Αυτοδύναμου Επαγγελματικού Έργου.

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	9	5,1
Διαφωνώ	60	34,1
Συμφωνώ	81	46,0
Συμφωνώ Απόλυτα	11	6,3
Σύνολο	161	91,5
Δ.Α	15	8,5
Σύνολο	176	100,0

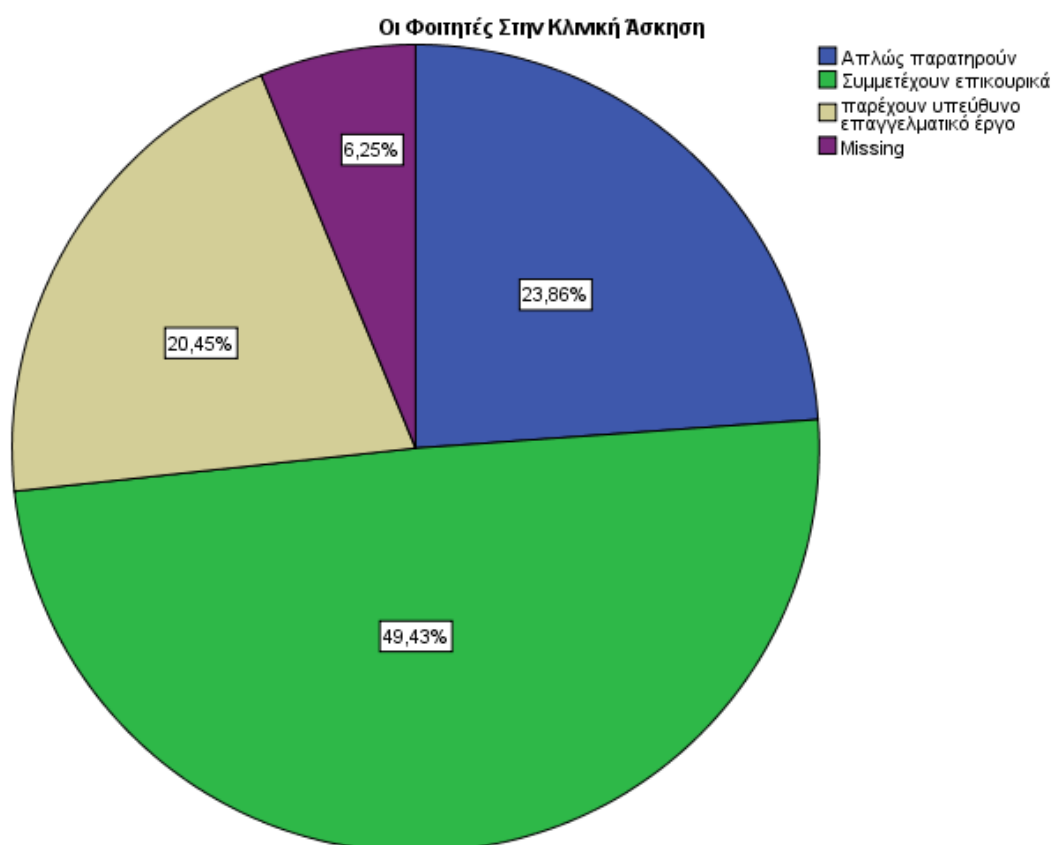

Σχήμα 4.22: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το κατά πόσο αισθάνονται πως μπορούν άμεσα να παρέχουν αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο.

Η άποψη των συμμετεχόντων στην έρευνα φοιτητών για την κλινική τους άσκηση είναι ότι συμμετέχουν επικουρικά (49,4%) ενώ το 23,9% δηλώνει πως είναι απλοί παρατηρητές στην κλινική άσκηση και το 20,5% δηλώνει πως παρέχουν υπεύθυνο έργο.

Πίνακας 4.21: Οι Φοιτητές Στην Κλινική Άσκηση

	N	%
Απλώς παρατηρούν	42	23,9
Συμμετέχουν επικουρικά	87	49,4
παρέχουν υπεύθυνο επαγγελματικό έργο	36	20,5
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

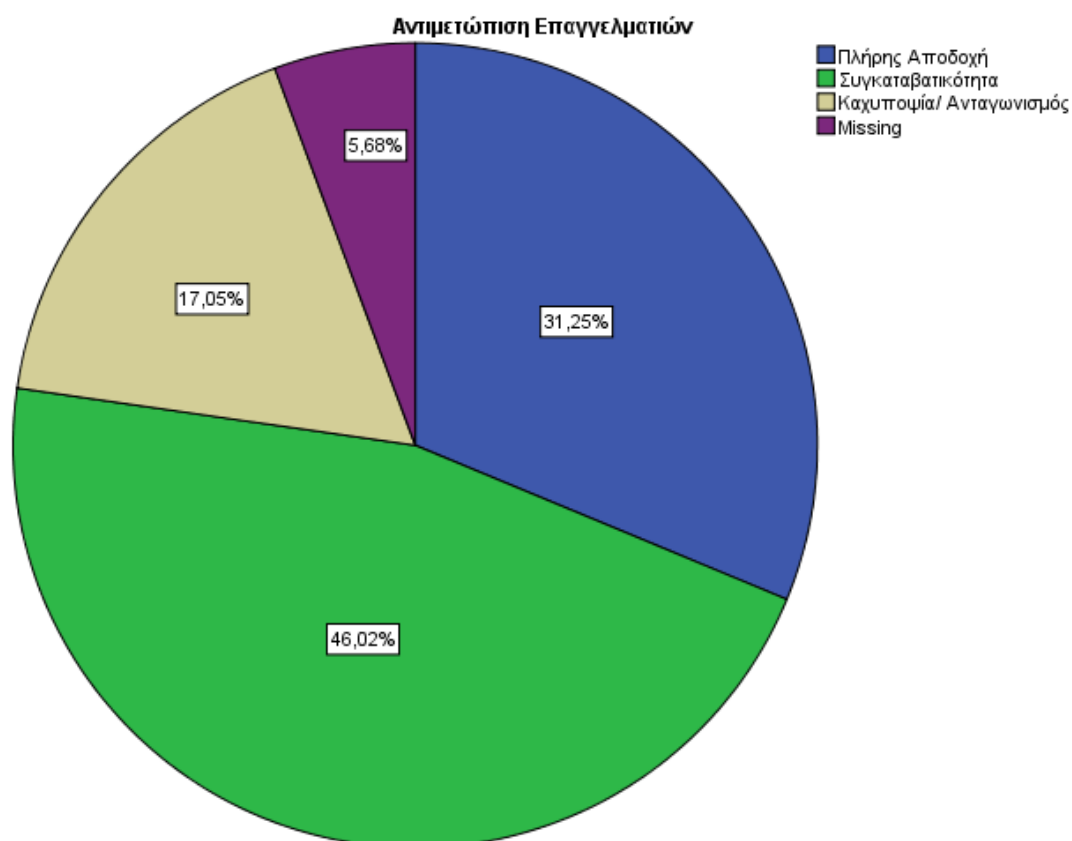

Σχήμα 4.23: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς λειτουργούν οι φοιτητές στην κλινική άσκηση

Όσον αφορά στην άποψη που έχουν οι συμμετέχοντες για το πώς τους αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες του νοσοκομείου στο οποίο εκπαιδεύονται το 46% πιστεύει ότι αυτοί αντιδρούν με συγκαταβατικότητα ενώ το 31,3% δηλώνει πως έχουν δεχτεί την πλήρη αποδοχή από τους επαγγελματίες και μόνο το 17% δηλώνει πως τους αντιμετώπισαν με καχυποψία.

Πίνακας 4.22: Αντιμετώπιση Επαγγελματιών

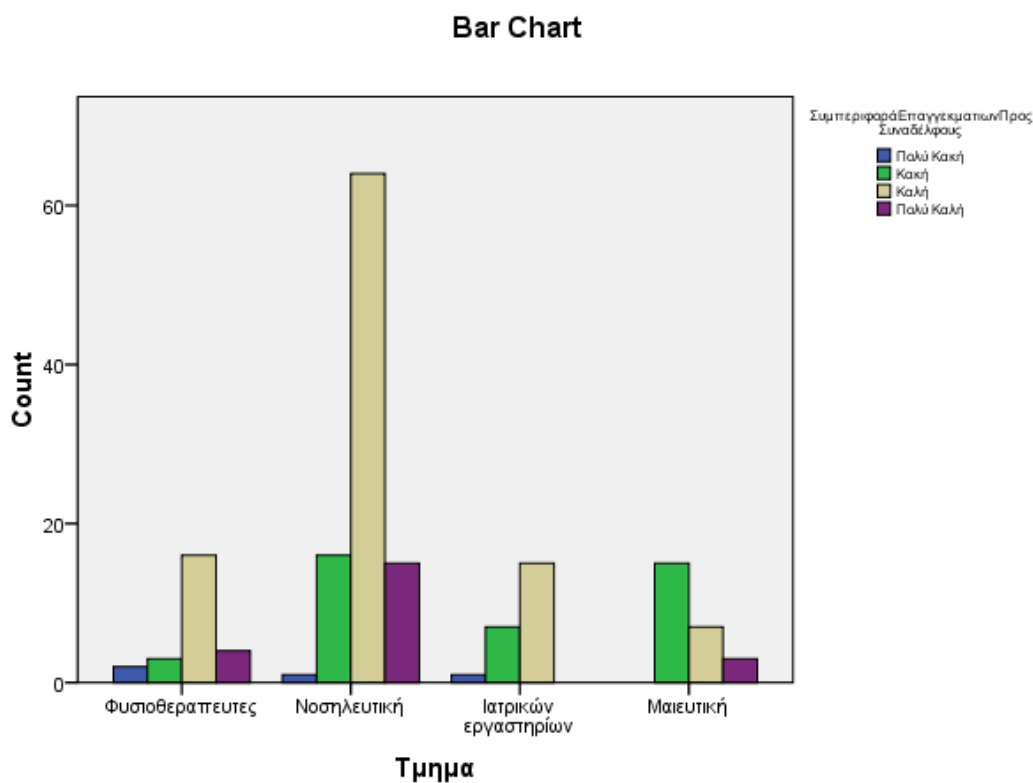
	N	%
Πλήρης Αποδοχή	55	31,3
Συγκαταβατικότητα	81	46,0
Καχυποψία/ Ανταγωνισμός	30	17,0
Σύνολο	166	94,3
Δ.Α	10	5,7
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.24: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται από τους επαγγελματίες κατά την κλινική τους άσκηση.

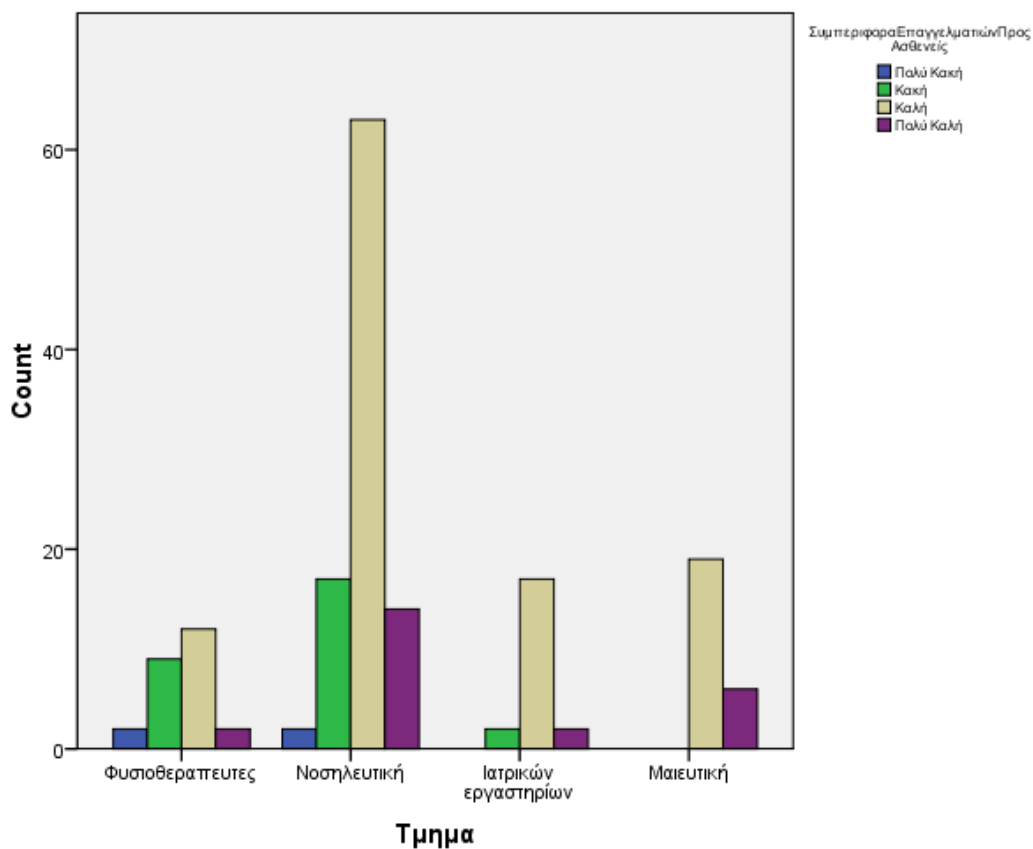
Όσον αφορά την συμπεριφορά προς τους συναδέλφους τους οι επαγγελματίες της ειδικότητας της μαιευτικής φαίνεται πως κατά τους φοιτητές είναι κακή ενώ οι

φοιτητές των υπόλοιπων ειδικοτήτων πιστεύουν πως η συμπεριφορά των επαγγελματιών της ειδικότητας προς τους συναδέλφους τους είναι καλή χωρίς να χαρακτηρίζεται όμως άριστη.

Σχήμα 4.25: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται οι συνάδελφοι από τους επαγγελματίες της ειδικότητας.

Αντίθετα ως προς τους ασθενείς τους οι επαγγελματίες όλων των ειδικοτήτων στα νοσοκομεία χαρακτηρίζεται από τους φοιτητές στην πλειοψηφία της ως καλή ενώ για την ειδικότητα των ιατρικών εργαστηρίων η συμπεριφορά ως προς τους ασθενείς χαρακτηρίζεται μόνο καλή έως πολύ καλή.

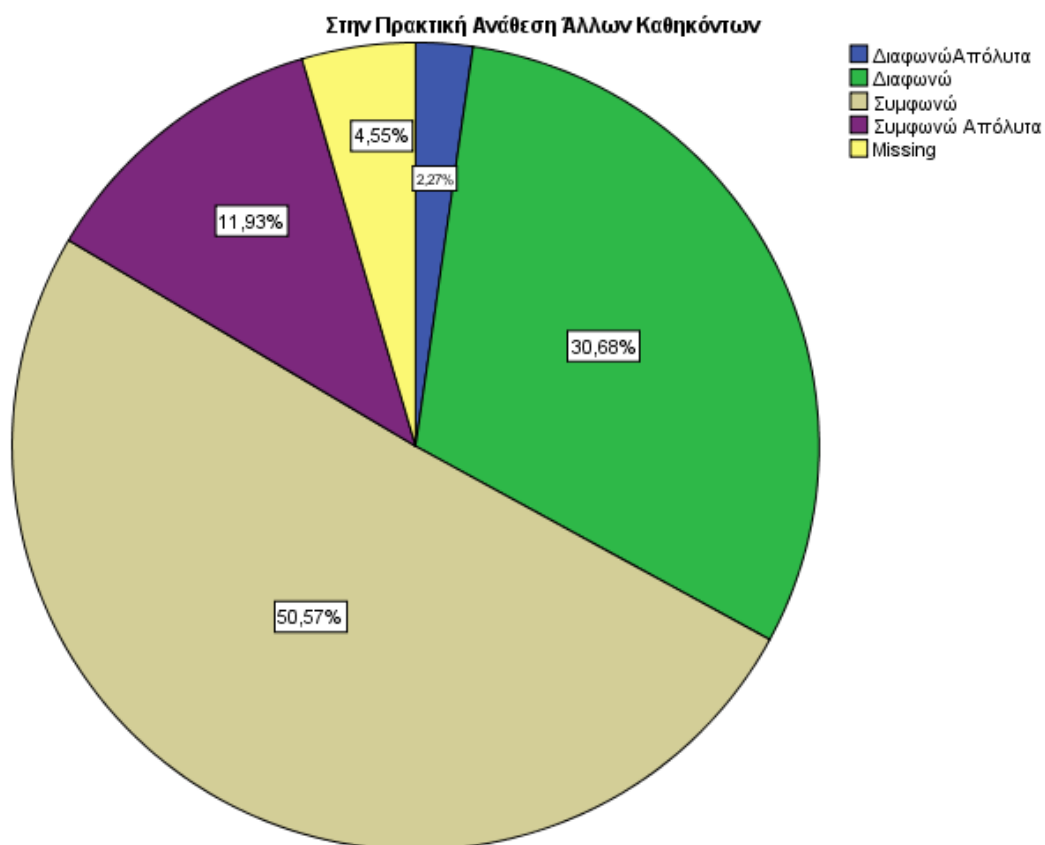

Σχήμα 4.26: Απαντήσεις σχετικά με την ερώτηση για το πώς αντιμετωπίζονται οι ασθενείς από τους επαγγελματίες της ειδικότητας.

Η πλειοψηφία των φοιτητών (62%) δηλώνουν πως κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους ανατίθενται και εργασίες άλλων κλάδων λόγω έλλειψης του αντίστοιχου προσωπικού ενώ μόλις το 2.3% είναι κατηγορηματικό πως αυτό δεν συμβαίνει.

Πίνακας 4.23: Στην Πρακτική Ανάθεση Άλλων Καθηκόντων

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	4	2,3
Διαφωνώ	54	30,7
Συμφωνώ	89	50,6
Συμφωνώ Απόλυτα	21	11,9
Σύνολο	168	95,5
Δ.Α	8	4,5
Σύνολο	176	100,0

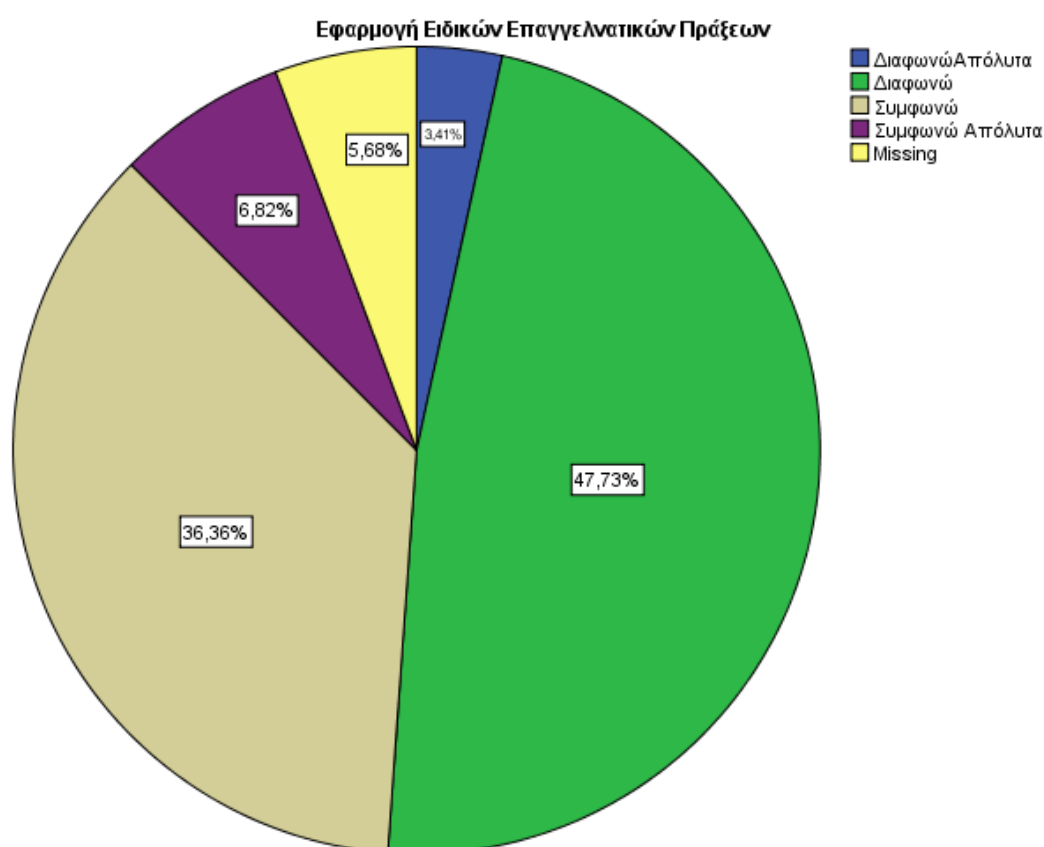

Σχήμα 4.27: Απαντήσεις σχετικά με το αν κατά την πρακτική τους άσκηση τους ανατίθενται καθήκοντα άλλων κλάδων.

Όσον αφορά την άσκηση των ειδικών επαγγελματικών πράξεων στην πρακτική άσκηση τους οι απόψεις διίστανται αφού το 47,7% δηλώνει ότι αυτό δεν συμβαίνει και το υπόλοιπο 42% ότι αυτό γίνεται ενώ το 5,7% των συμμετεχόντων δεν απάντησε.

Πίνακας 4.24: Εφαρμογή Ειδικών Επαγγελματικών Πράξεων

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	6	3,4
Διαφωνώ	84	47,7
Συμφωνώ	64	36,4
Συμφωνώ Απόλυτα	12	6,8
Σύνολο	166	94,3
Δ.Α	10	5,7
Σύνολο	176	100,0

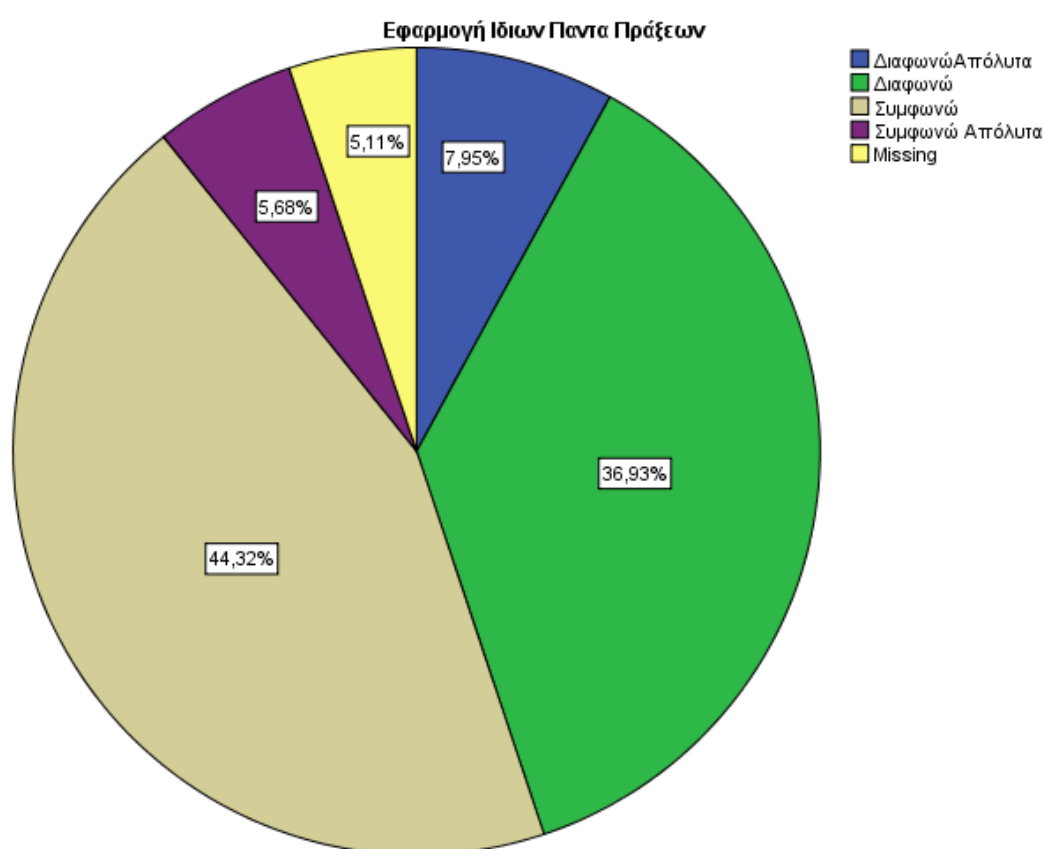
Σχήμα 4.28: Απαντήσεις σχετικά με το αν εφαρμόζονται οι ειδικές επαγγελματικές πράξεις κατά την πρακτική άσκηση.

Επιπλέον όσον αφορά στο αν πιστεύουν πως σε όλους τους τομείς εκπαίδευσης εφαρμόζονται οι ίδιες επαγγελματικές πράξεις οι φοιτητές ισομοιράζονται στην άποψη πως αυτό ισχύει και αυτό δεν ισχύει.

Πίνακας 4.25: Εφαρμογή Ίδιων Πάντα Πράξεων

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	14	8,0
Διαφωνώ	65	36,9
Συμφωνώ	78	44,3
Συμφωνώ Απόλυτα	10	5,7
Σύνολο	167	94,9
Δ.Α	9	5,1
Σύνολο	176	100,0

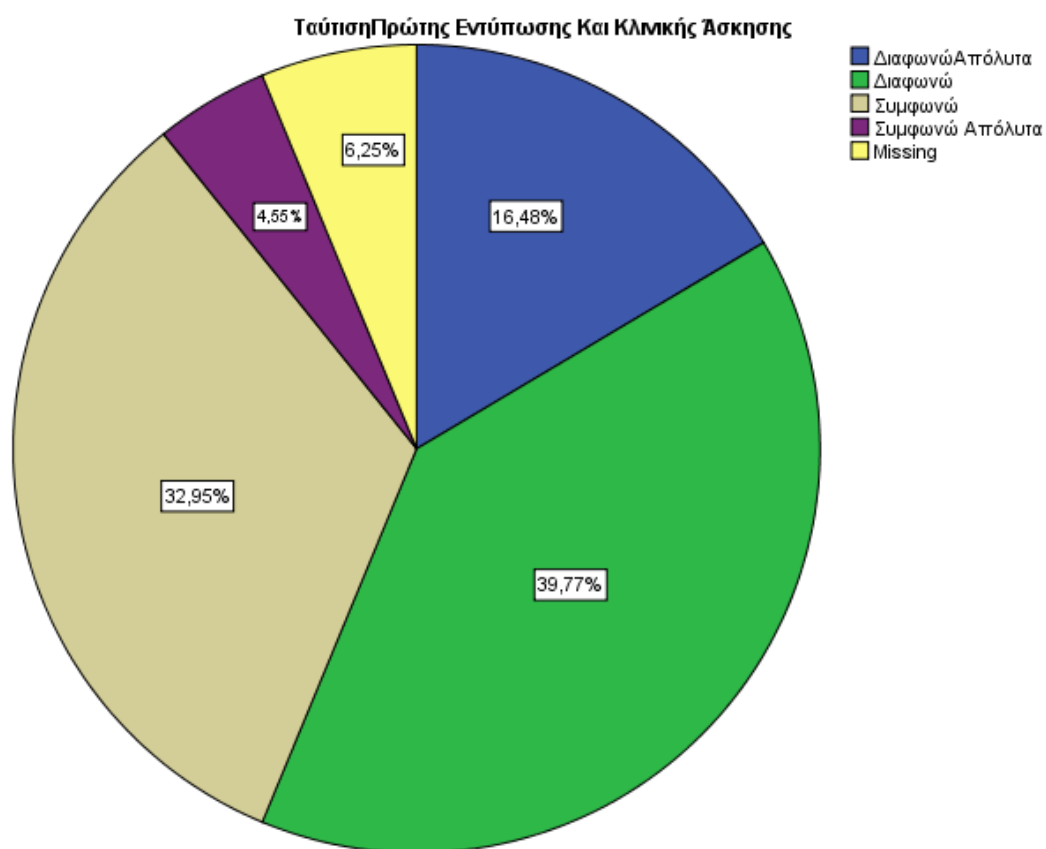

Σχήμα 4.29: Απαντήσεις στην ερώτηση αν εφαρμόζονται οι ίδιες πάντα επαγγελματικές πράξεις

Η πλειοψηφία των φοιτητών (56.25%) δεν αντιμετώπισε στην κλινική άσκηση του την πρώτη εντύπωση που είχαν για αυτό και μόνο το 37% από την κλινική άσκηση αποκόμισε αυτό που φαντάζονταν από την πρώτη εντύπωση του.

Πίνακας 4.26: Ταύτιση Πρώτης Εντύπωσης Και Κλινικής Άσκησης

		N	%
Εγκυρότητα	Διαφωνώ Απόλυτα	29	16,5
	Διαφωνώ	70	39,8
	Συμφωνώ	58	33,0
	Συμφωνώ Απόλυτα	8	4,5
	Σύνολο	165	93,8
	Δ.Α	11	6,3
Σύνολο		176	100,0

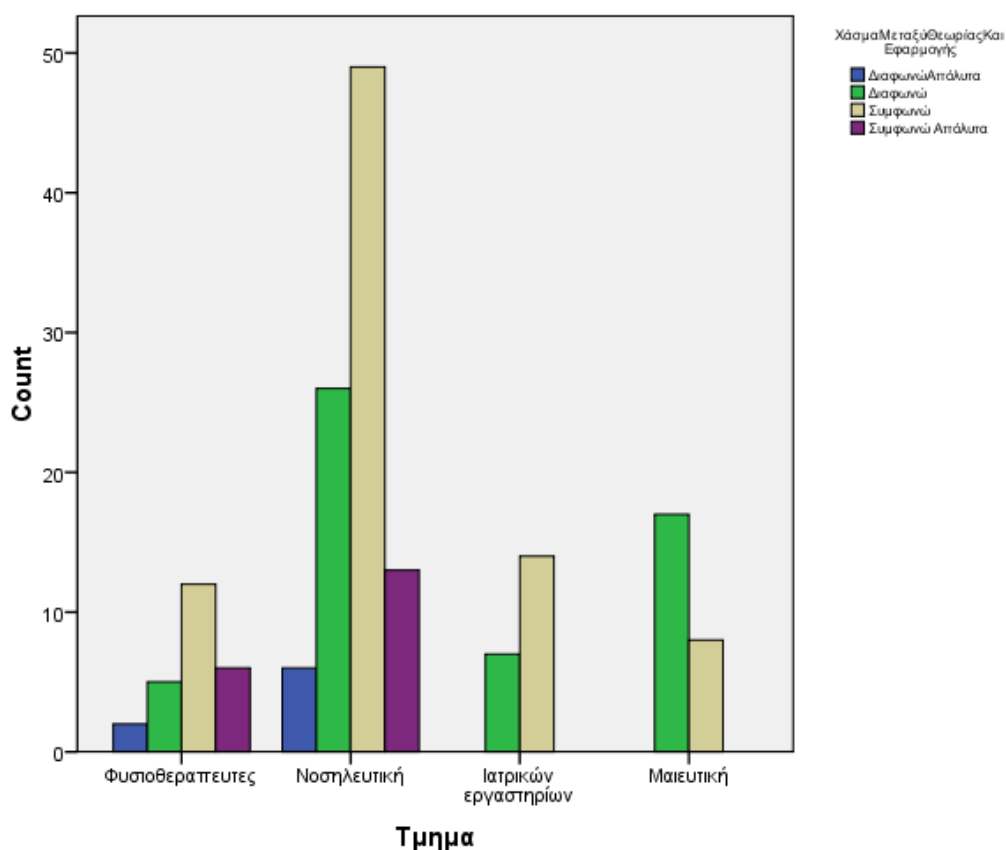

Σχήμα 4.30: Απαντήσεις στην ερώτηση αν ταυτίζονται η πρώτη εντύπωση με την κλινική άσκηση.

Η πλειοψηφία των φοιτητών θεωρεί πως υπάρχει μεγάλο χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη για το αντικείμενο του. Η αίσθηση ότι αυτό είναι έντονο ισχύει για όλα τα τμήματα εκτός από της αιμοδοσίας όπου οι φοιτητές πιστεύουν ότι δεν υπάρχει χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη.

Πίνακας 4.27: Χάσμα Μεταξύ Θεωρίας Και Εφαρμογής

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	8	4,5
Διαφωνώ	55	31,3
Συμφωνώ	83	47,2
Συμφωνώ Απόλυτα	19	10,8
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

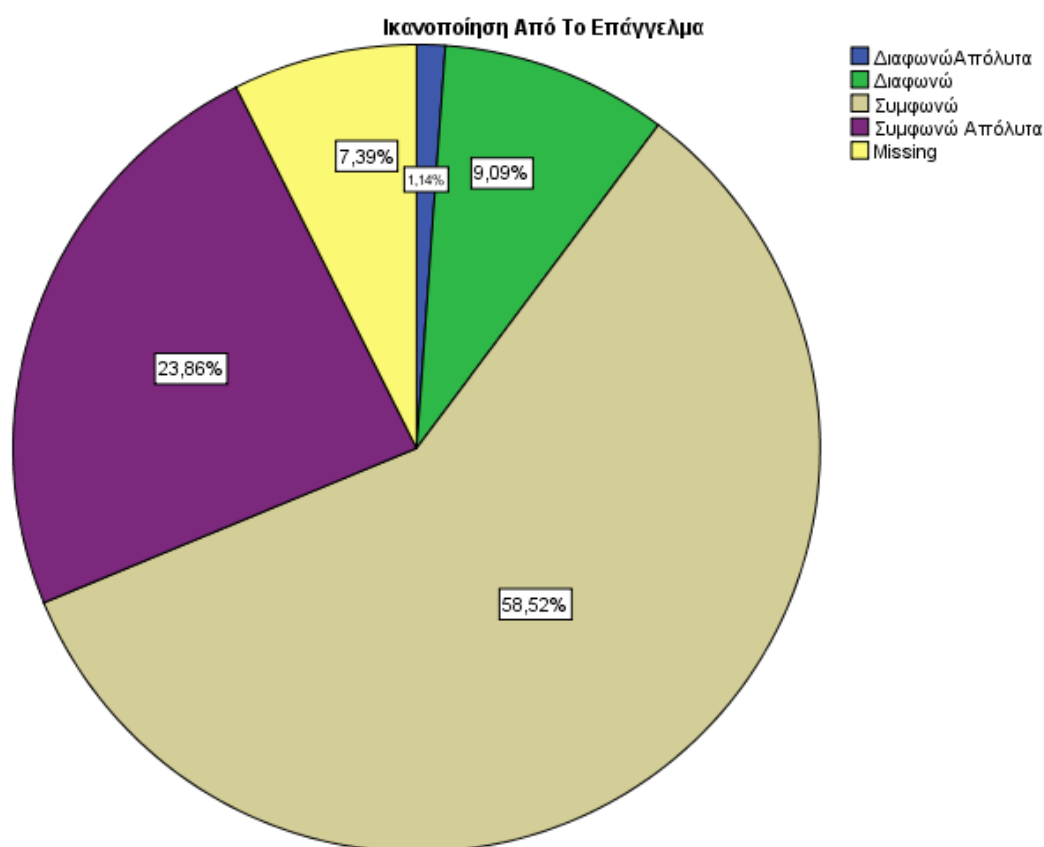

Σχήμα 4.31: Απαντήσεις σχετικά με το αν υπάρχει χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και στην πράξη ανάλογα με το τμήμα.

Το 80% των συμμετεχόντων είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμα τους ενώ μόνο το 10% δήλωσε πως δεν είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμα τους.

Πίνακας 4.28: Ικανοποίηση Από Το Επάγγελμα

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	2	1,1
Διαφωνώ	16	9,1
Συμφωνώ	103	58,5
Συμφωνώ Απόλυτα	42	23,9
Σύνολο	163	92,6
Δ.Α	13	7,4
Σύνολο	176	100,0

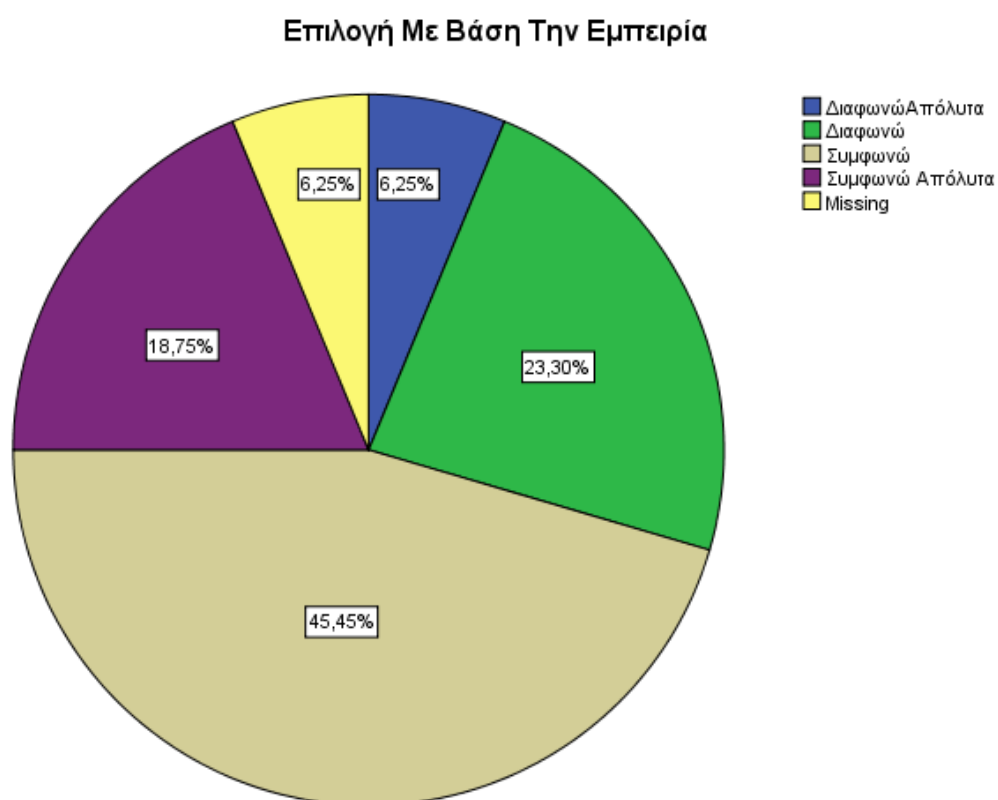

Σχήμα 4.32: Απαντήσεις σχετικά με το αν είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμα τους

Στην ερώτηση αν ξαναδιαλέγανε το επάγγελμα τους η πλειοψηφία των φοιτητών δηλώνουν πως με βάση την εμπειρία τους θα ξαναπέλεγαν το επάγγελμα τους. το 29% δήλωσε πως δεν θα το ξαναπέλεγε και 6.3% δεν απάντησε.

Πίνακας 4.29: Επιλογή Με Βάση Την Εμπειρία

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	11	6,3
Διαφωνώ	41	23,3
Συμφωνώ	80	45,5
Συμφωνώ Απόλυτα	33	18,8
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

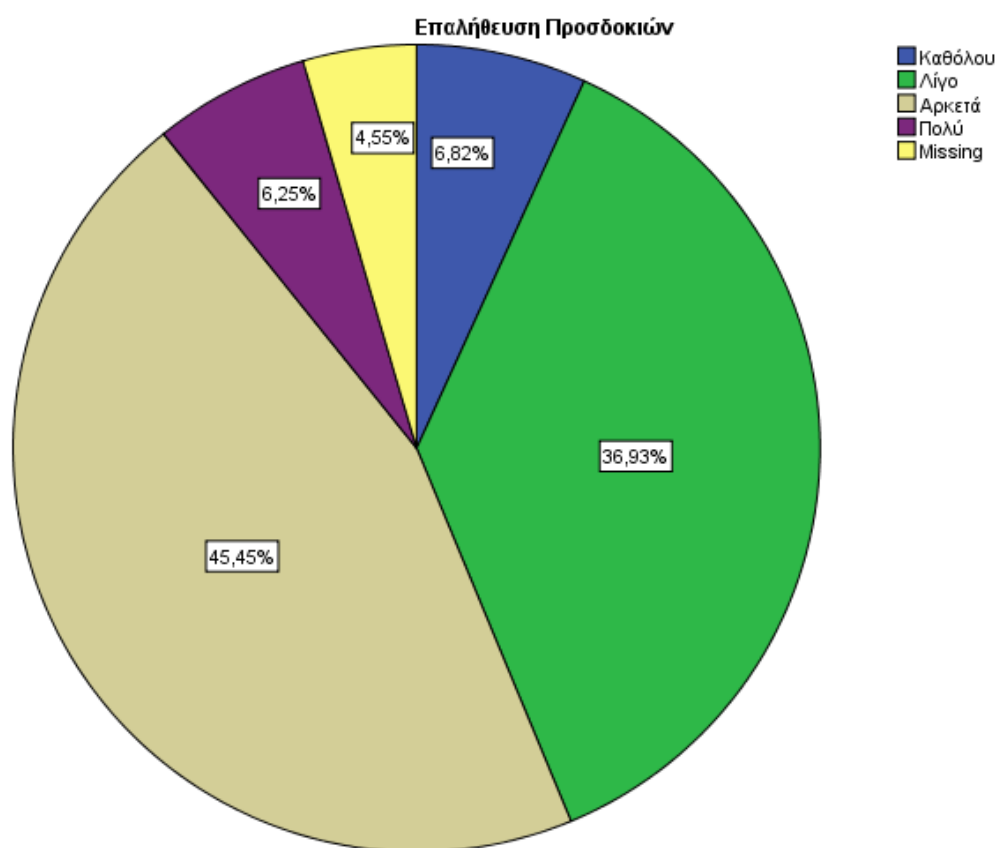
Σχήμα 4.33: Απαντήσεις σχετικά με το αν θα ξαναεπέλεγαν το επάγγελμά τους με βάση την εμπειρία τους.

Η πλειοψηφία των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησαν πως σε αρκετά μεγάλο βαθμό οι προσδοκίες που έχουν για το επάγγελμά τους

επαληθεύτηκαν ενώ μόλις το 6,8% δήλωσε πως δεν έχουν επαληθευτεί καθόλου οι προσδοκίες τους.

Πίνακας 4.30: Επαλήθευση Προσδοκιών

	N	%
Καθόλου	12	6,8
Λίγο	65	36,9
Αρκετά	80	45,5
Πολύ	11	6,3
Σύνολο	168	95,5
Δ.Α	8	4,5
Σύνολο	176	100,0

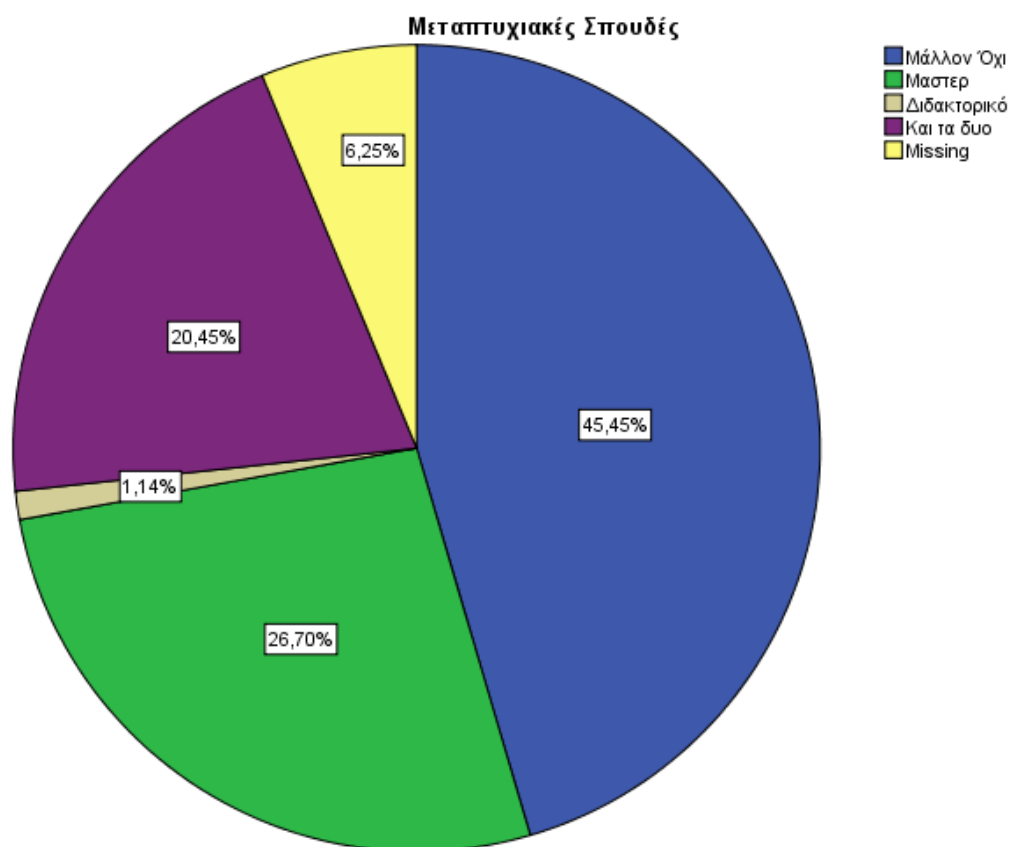

Σχήμα 4.34: Απαντήσεις σχετικά με το αν επαληθεύτηκαν οι προσδοκίες τους σχετικά με το επάγγελμα τους.

Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν σκέπτεται την προοπτική να κάνει ένα μεταπτυχιακό ή διδακτορικό.

Πίνακας 4.31: Μεταπτυχιακές Σπουδές

	N	%
Μάλλον Όχι	80	45,5
Μάστερ	47	26,7
Διδακτορικό	2	1,1
Και τα δυο	36	20,5
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

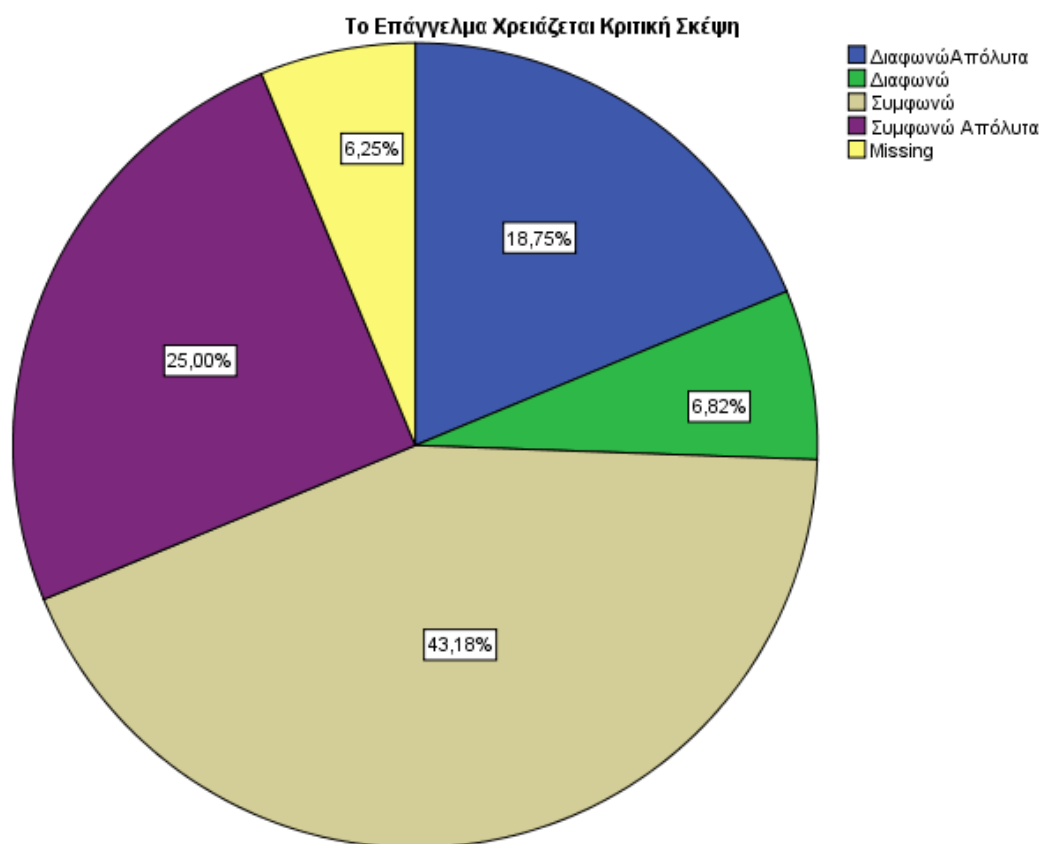

Σχήμα 4.35: Απαντήσεις σχετικά με την πρόθεση να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές

Στην ερώτηση αν το επάγγελμα τους χρειάζεται κριτική σκέψη η πλειοψηφία των φοιτητών απάντησαν πως αυτό ισχύει (71%) ενώ το 24% απάντησε πως δεν χρειάζεται κριτική σκέψη το επάγγελμά του.

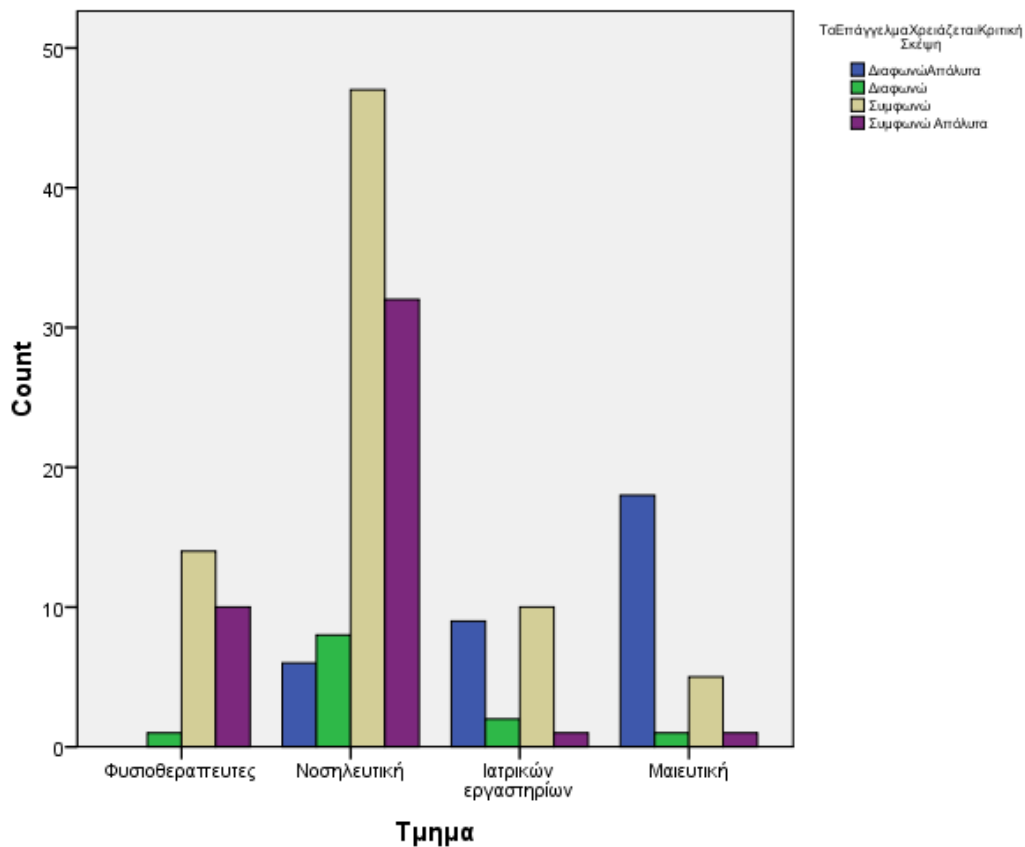
Πίνακας 4.32: Το Επάγγελμα Χρειάζεται Κριτική Σκέψη

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	33	18,8
Διαφωνώ	12	6,8
Συμφωνώ	76	43,2
Συμφωνώ Απόλυτα	44	25,0
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

Σχήμα 4.36: Απαντήσεις σχετικά με το αν το επάγγελμα τους χρειάζεται κριτική σκέψη.

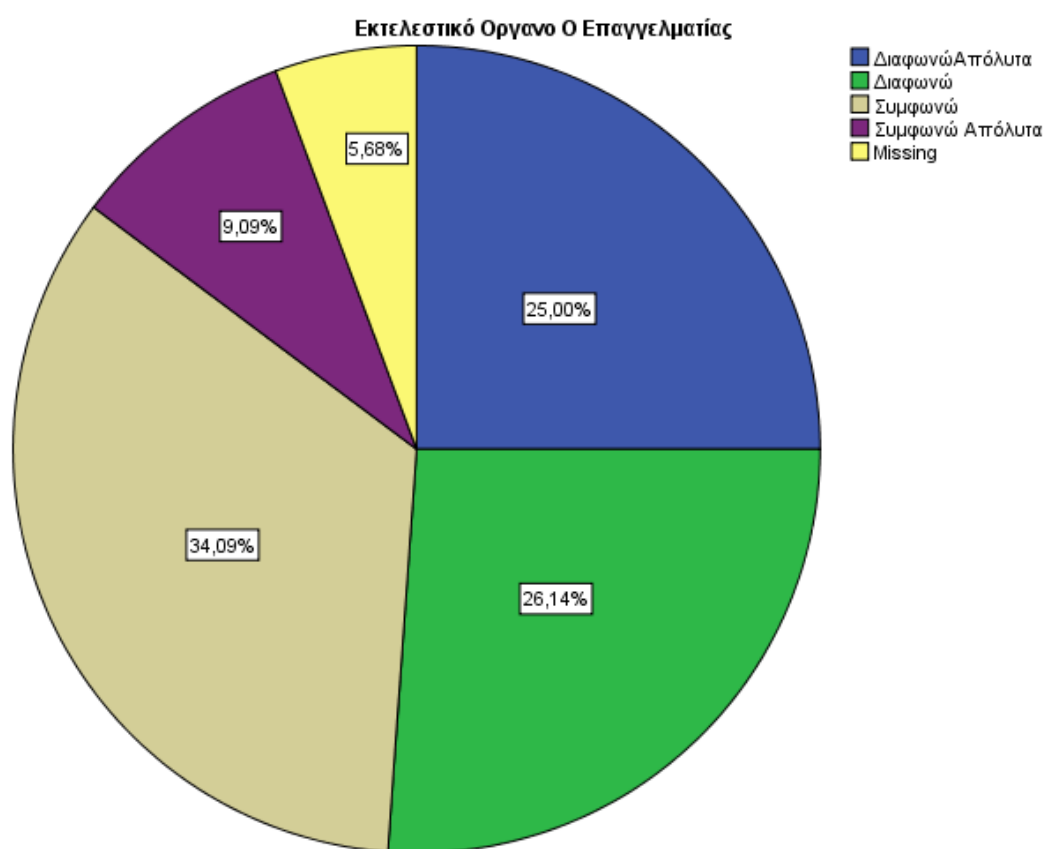

Σχήμα 4.37: Απαντήσεις σχετικά με το αν το επάγγελμα τους χρειάζεται κριτική σκέψη ανάλογα με το επάγγελμα τους

Οι φοιτητές της νοσηλευτικής πιστεύουν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους πως το επάγγελμα τους χρειάζεται κριτική σκέψη ενώ οι φοιτητές της μαιευτικής είναι αυτοί που θεωρούν πως το επάγγελμα τους δεν απαιτεί κριτική σκέψη. Επιπλέον οι περισσότεροι συμμετέχοντες πιστεύουν πως δεν είναι εκτελεστικό όργανο ο επαγγελματίας της ειδικότητάς τους αλλά έχουν έναν πιο λειτουργικό ρόλο.

Πίνακας 4.33: Εκτελεστικό Όργανο Ο Επαγγελματίας

	N	%
Διαφωνώ Απόλυτα	44	25,0
Διαφωνώ	46	26,1
Συμφωνώ	60	34,1
Συμφωνώ Απόλυτα	16	9,1
Σύνολο	166	94,3
Δ.Α	10	5,7
Σύνολο	176	100,0

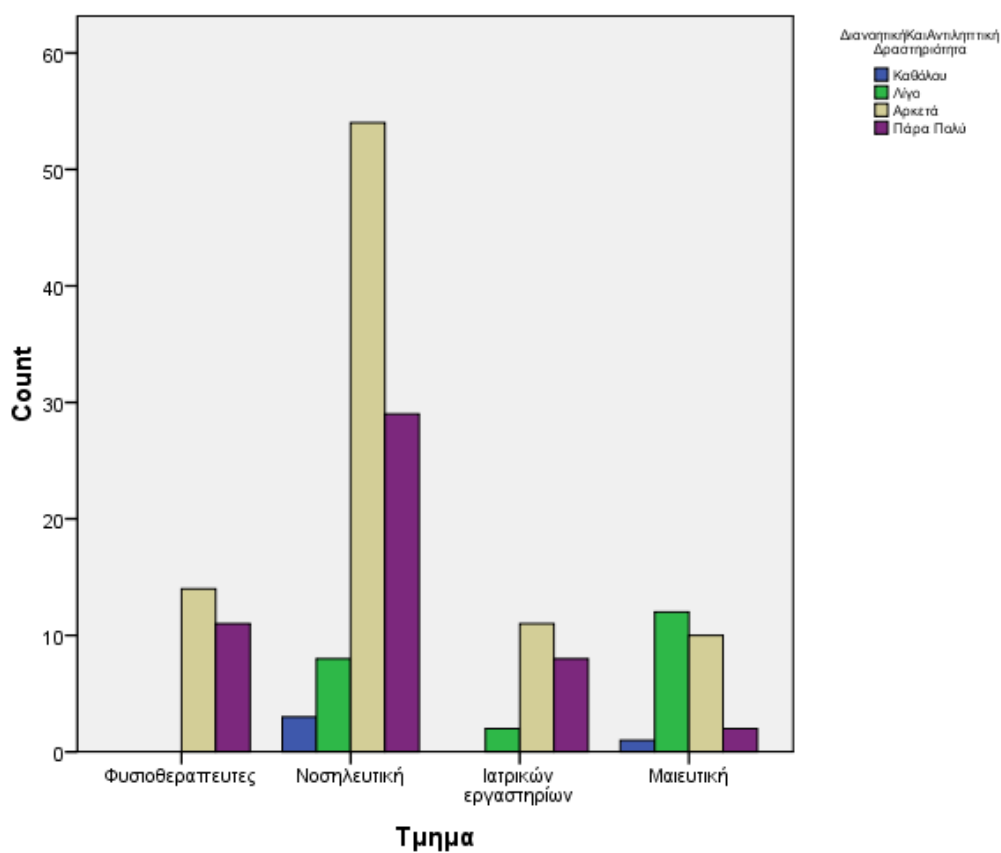

Σχήμα 4.38: Απαντήσεις σχετικά με το αν ο επαγγελματίας είναι εκτελεστικό όργανο

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων πιστεύει ότι απαιτείται πολύ διανοητική και αντιληπτική και δραστηριότητα για την άσκηση του επαγγέλματος τους.

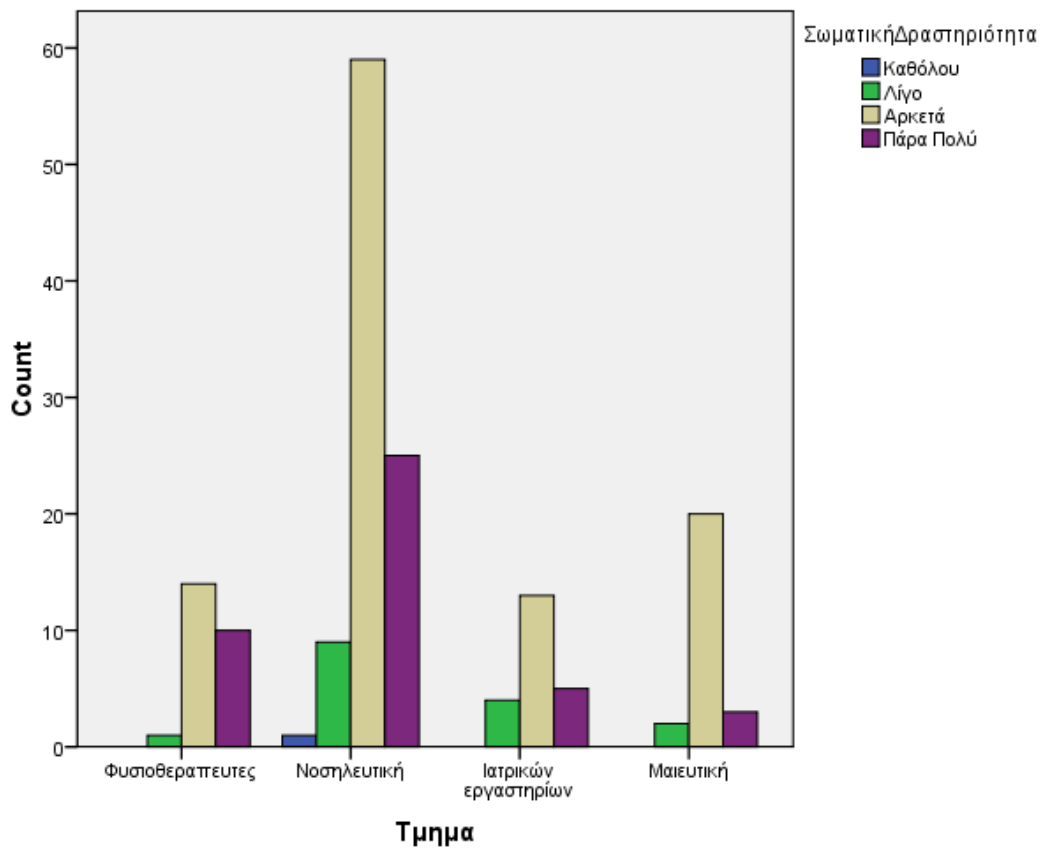
Πίνακας 4.34: Διανοητική Και Αντιληπτική Δραστηριότητα

	N	%
Καθόλου	4	2,3
Λίγο	22	12,5
Αρκετά	89	50,6
Πάρα Πολύ	50	28,4
Σύνολο	165	93,8
Δ.Α	11	6,3
Σύνολο	176	100,0

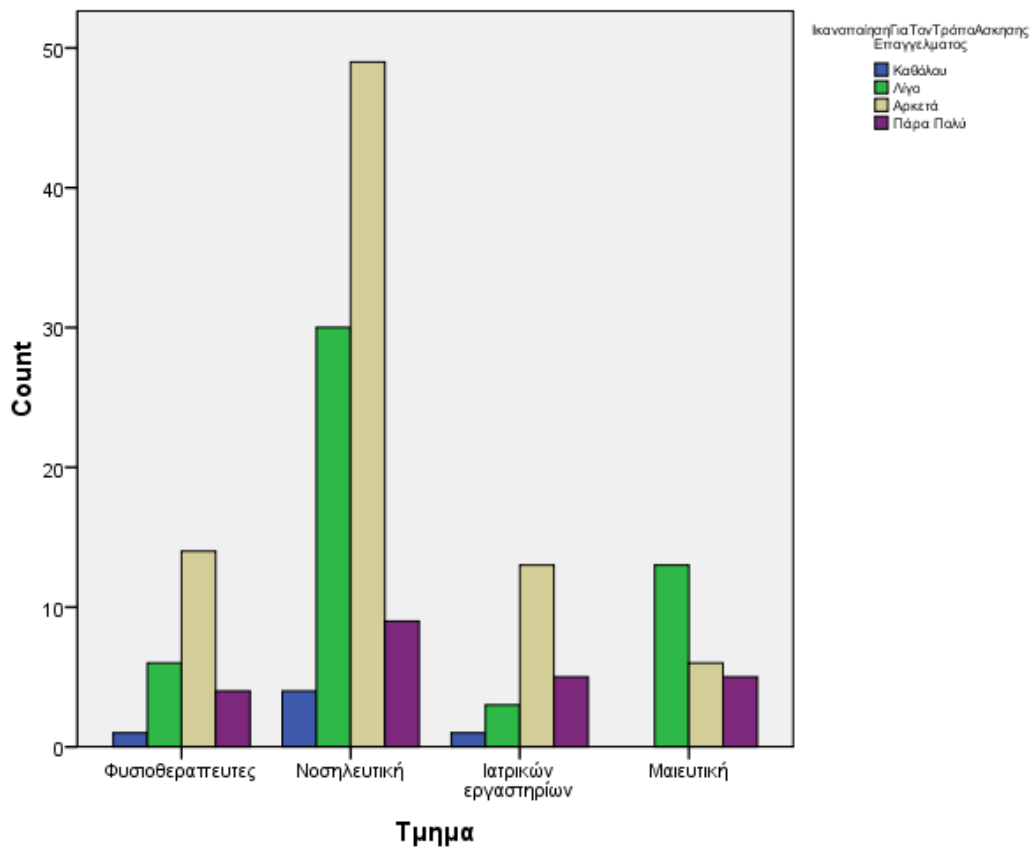
Σχήμα 4.39: Απαντήσεις σχετικά με το αν απαιτείται διανοητική και αντιληπτική δραστηριότητα.

Οι φοιτητές όλων των τμημάτων πιστεύουν πως απαιτείται αρκετή σωματική δραστηριότητα για την άσκηση του επαγγέλματος τους.

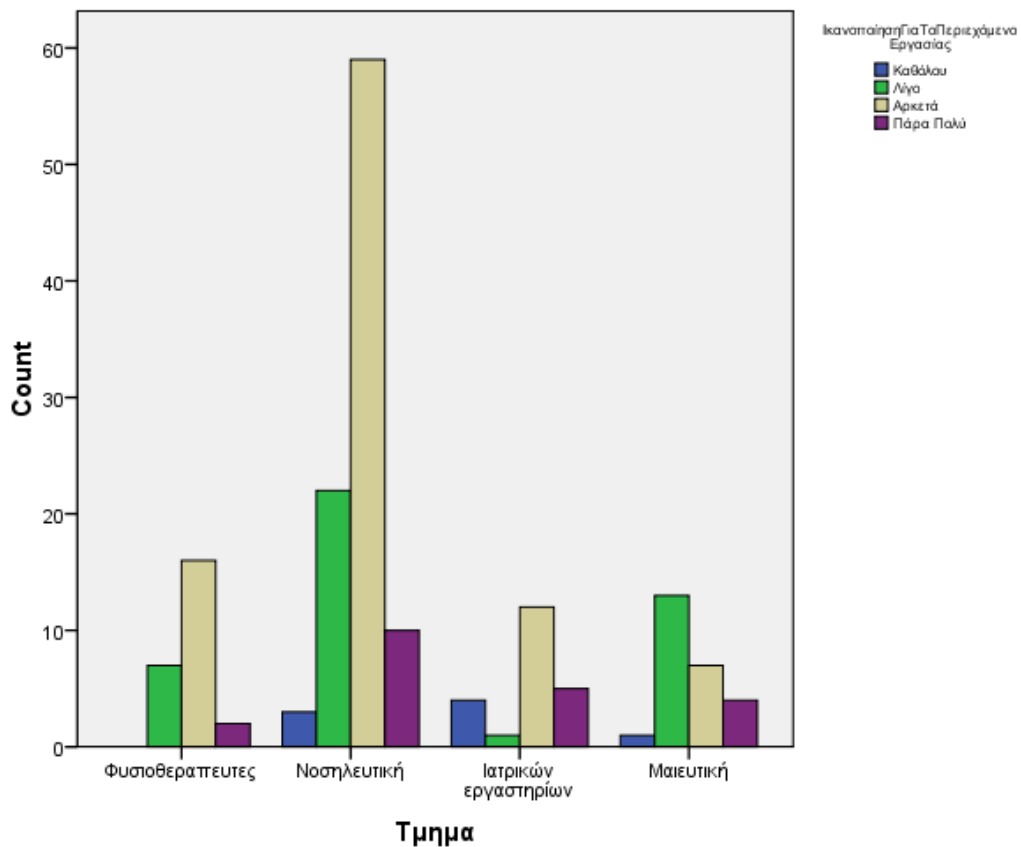
Σχήμα 4.40: Απαντήσεις σχετικά με το αν απαιτείται σωματική δραστηριότητα στην άσκηση του επαγγέλματος.

Οι φοιτητές όλων των τμημάτων εκτός από τους φοιτητές της μαιευτικής είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμά τους στην πλειοψηφία τους ενώ της μαιευτικής είναι στην πλειοψηφία τους λίγο ικανοποιημένοι.

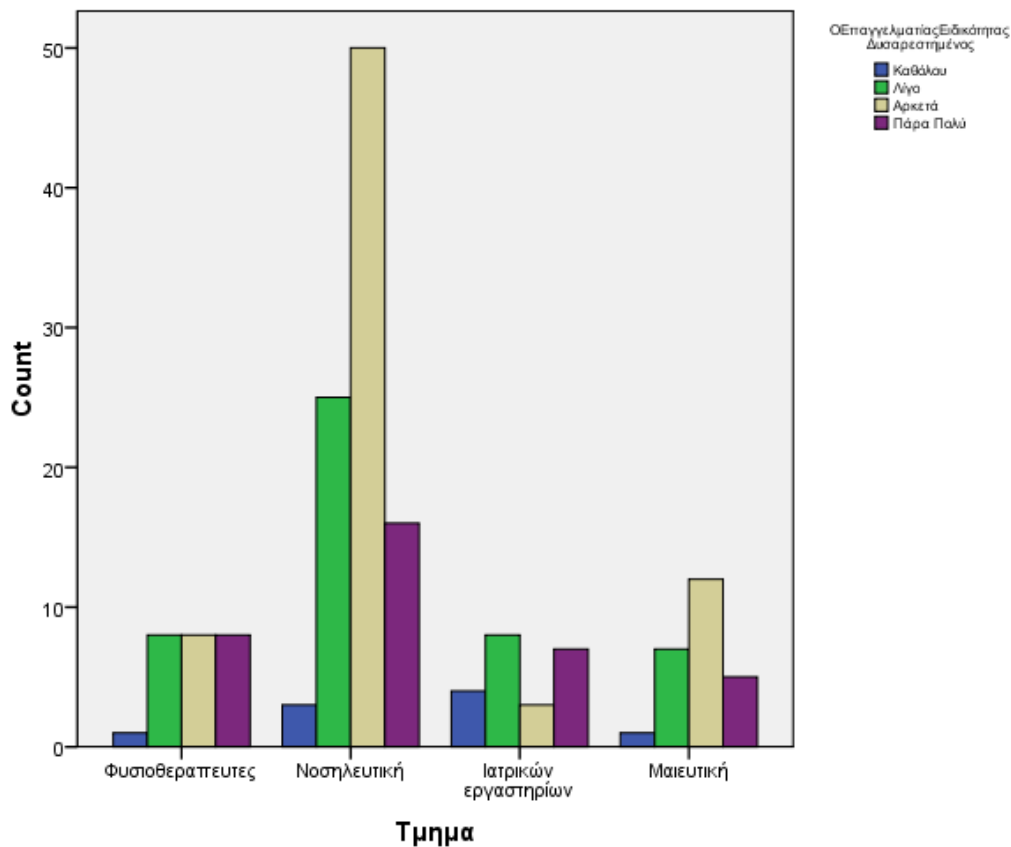
Σχήμα 4.41: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες είναι ικανοποιημένοι με τον τρόπο άσκησης του επαγγέλματός τους.

Στο τμήμα της μαιευτικής επίσης οι συμμετέχοντες στην έρευνα στην πλειοψηφία τους δεν είναι ικανοποιημένοι από το περιεχόμενο της εργασίας τους ενώ στα υπόλοιπα τμήματα το περιεχόμενο της εργασίας φαίνεται ότι ικανοποιεί τους συμμετέχοντες στην έρευνα.

Σχήμα 4.42: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες είναι ικανοποιημένοι με το περιεχόμενο της εργασίας τους.

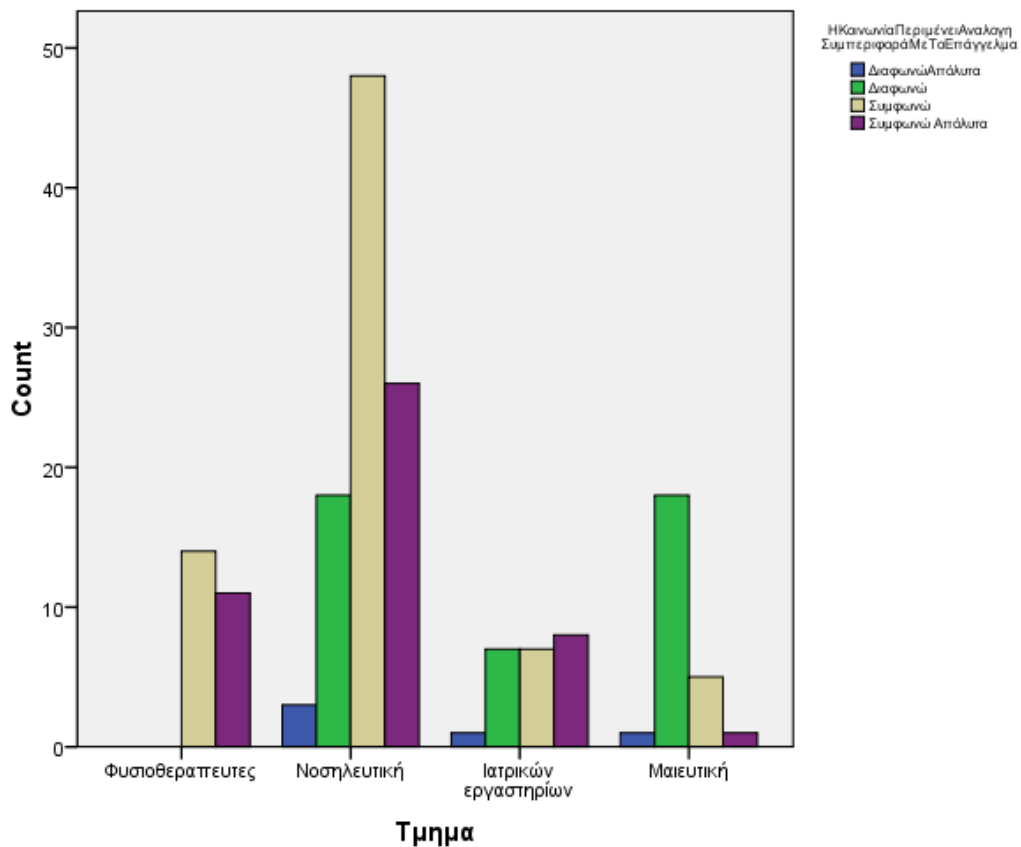
Οι συμμετέχοντες στην έρευνα από το τμήμα φυσιοθεραπείας δηλώνουν σε ίδιο ποσοστό πως οι επαγγελματίες του επαγγέλματος τους πρέπει να είναι λίγο έως πάρα πολύ δυσαρεστημένοι από το επάγγελμα τους ενώ οι συμμετέχοντες από το τμήμα ιατρικών εργαστηρίων πιστεύουν στην πλειοψηφία τους ότι πρέπει να είναι λίγο δυσαρεστημένοι από το επάγγελμα τους.

Σχήμα 4.43: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο οι συμμετέχοντες πιστεύουν πως οι επαγγελματίες του κλάδου πρέπει να είναι δυσαρεστημένοι από το επάγγελμα τους.

Αντιλήψεις στάσεις έναντι του Κοινωνικού Ρόλου

Όσον αφορά στην άποψη των συμμετεχόντων για το αν η κοινωνία αναμένει από τους επαγγελματίες του κλάδου μια ιδιαίτερη συμπεριφορά οι συμμετέχοντες από το τμήμα μαιευτικής πιστεύουν πως κάτι τέτοιο δεν ισχύει ενώ στα υπόλοιπα τμήματα η πλειοψηφία πιστεύει ότι κάτι τέτοιο ισχύει.

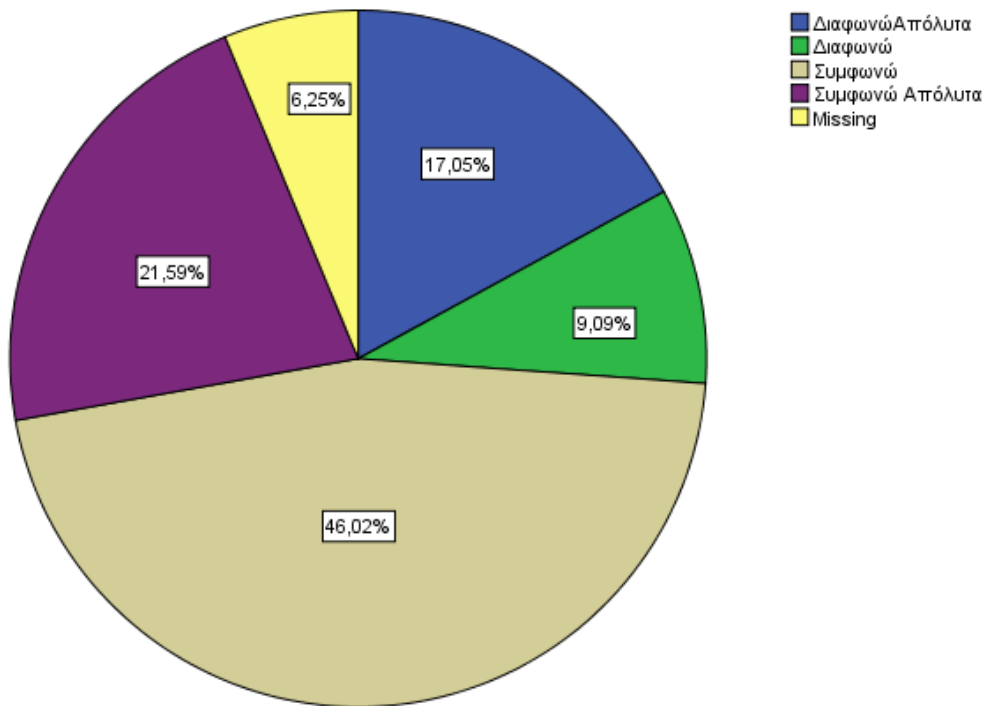

Σχήμα 4.44: Απαντήσεις σχετικά με το κατά πόσο η κοινωνία περιμένει ιδιαίτερη συμπεριφορά από τους επαγγελματίες.

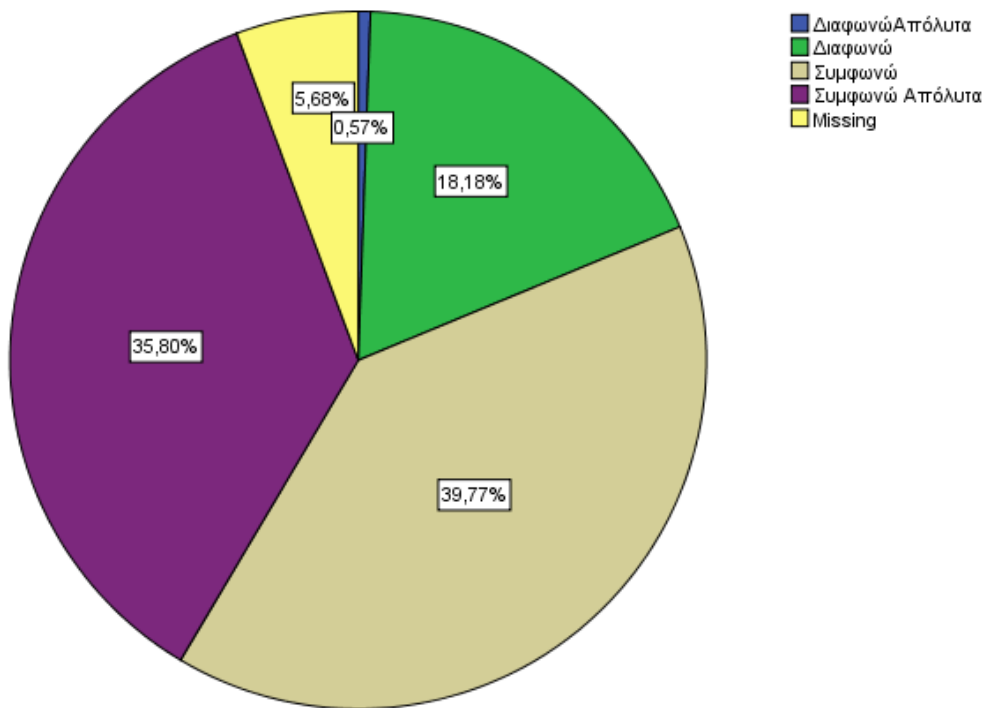
Διερευνώντας ποια επαγγέλματα μπορεί να έχουν το ρόλο υπερασπιστή ασθενούς στο σύστημα υγείας οι συμμετέχοντες της έρευνας θεωρούν πως όλα τα προς διερεύνηση επαγγέλματα πρέπει να έχουν το ρόλο του υπερασπιστή του ασθενούς στο σύστημα υγείας με μεγαλύτερο ποσοστό να παρουσιάζεται για το επάγγελμα της μαίας.

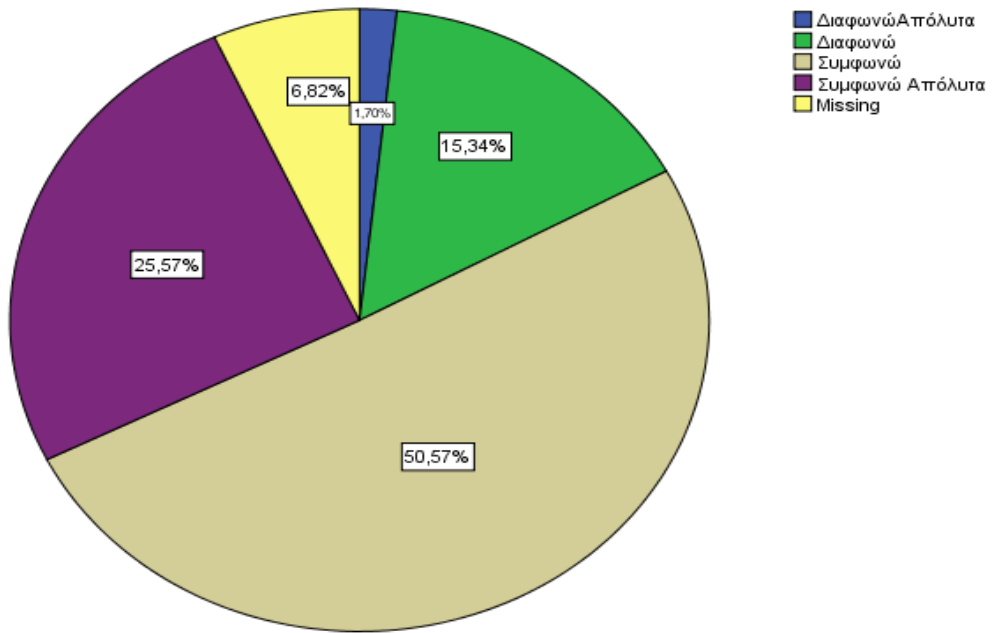
Ιατροί

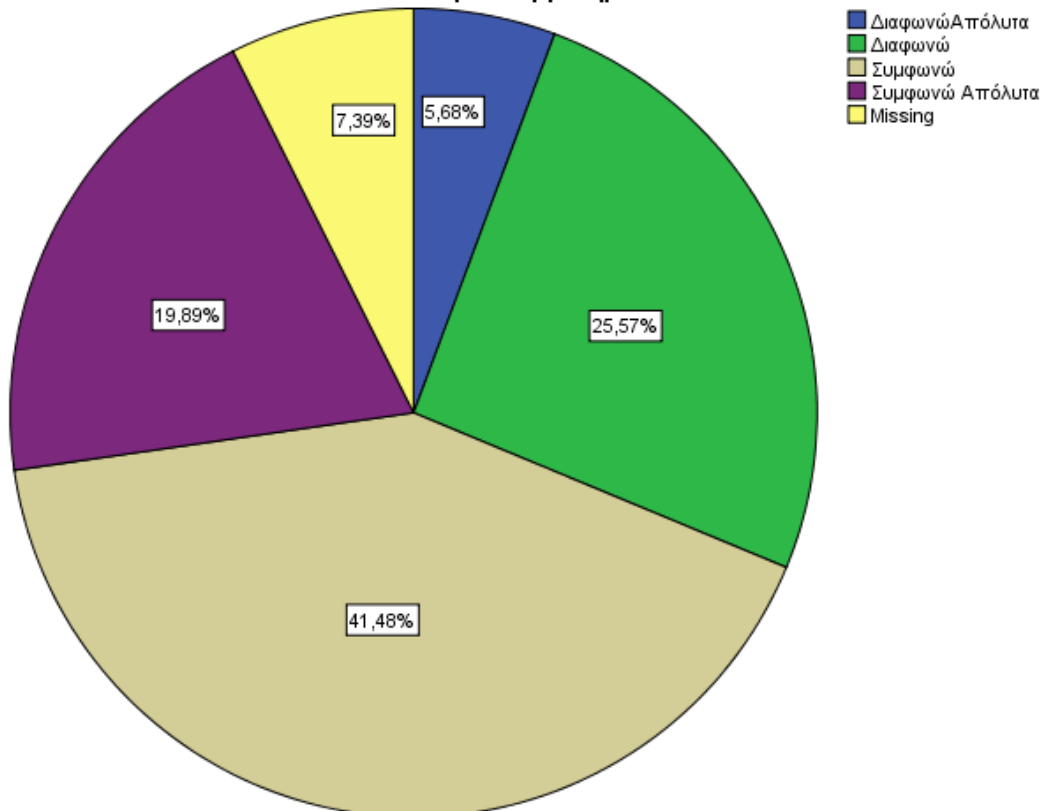
Νοσηλεύτες

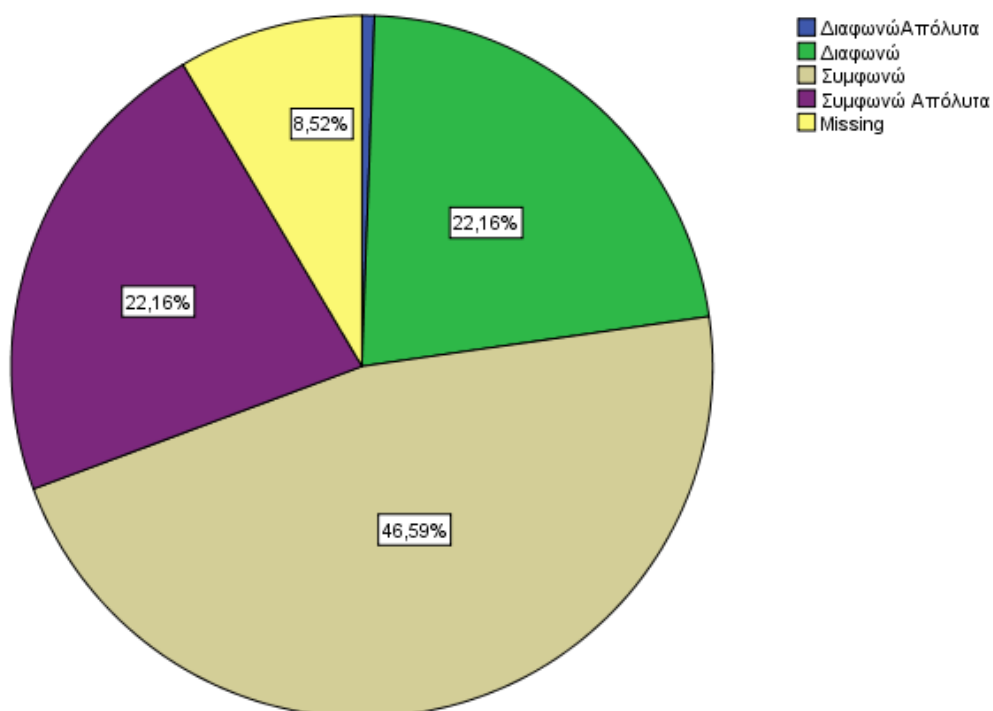
Μαίες

Ιατρικών Εργαστηρίων

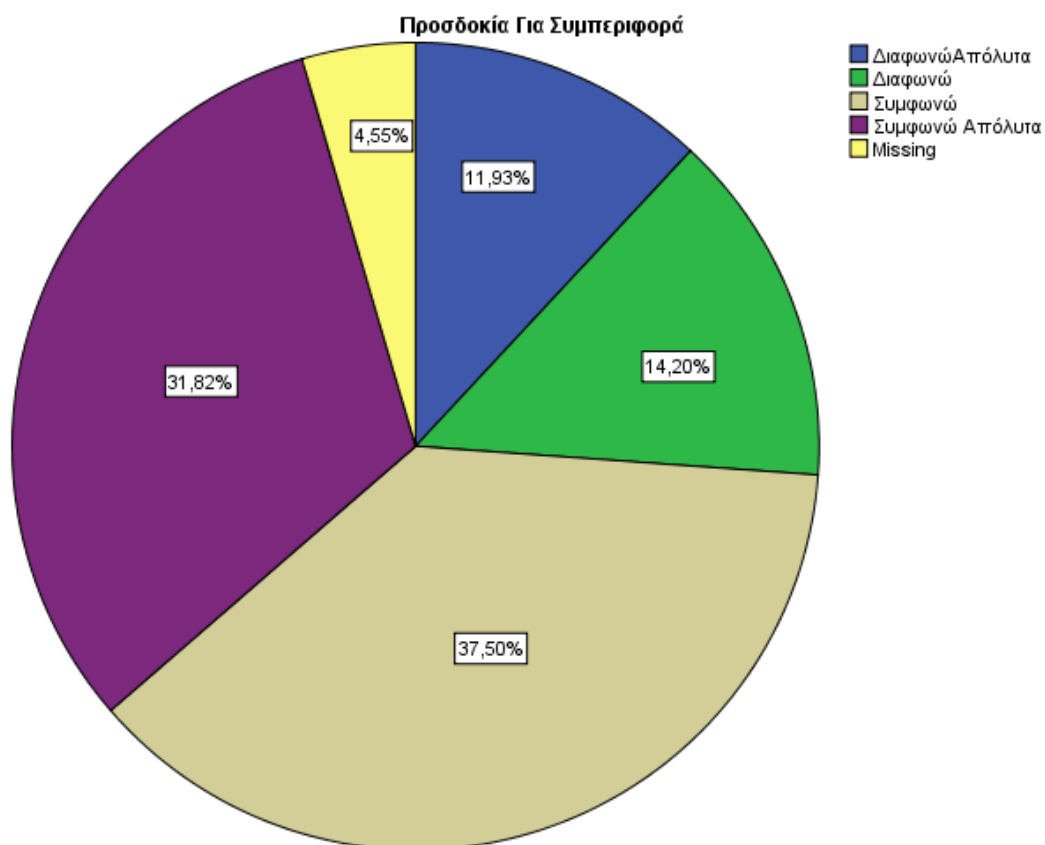

Φυσικοθεραπευτές

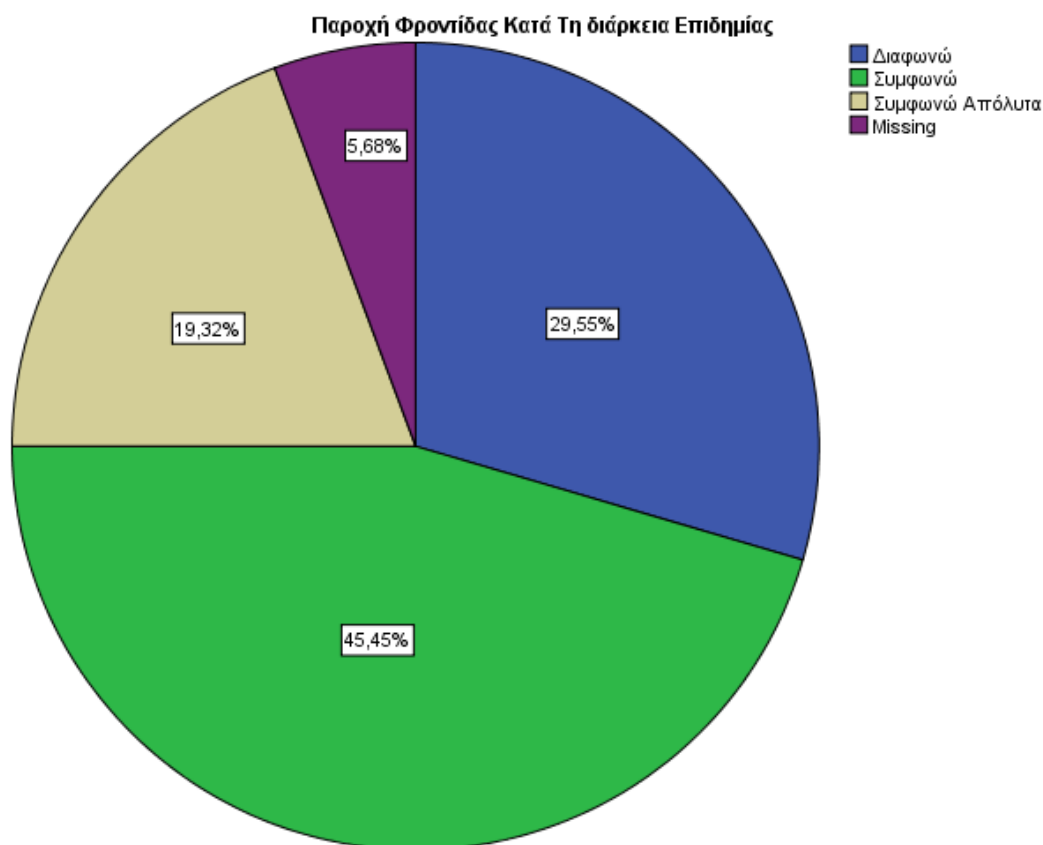
Σχήμα 4.45 Απαντήσεις σχετικά με το ποιες ειδικότητες πρέπει να έχουν το ρόλο του υπερασπιστή του ασθενή.

Όσον αφορά στην απάντηση σχετικά με το αν η κοινωνία περιμένει από τους επαγγελματίες υγείας να συμπεριφέρονται σαν να ασκούν λειτουργία η πλειοψηφία των φοιτητών θεωρούν πως αυτή είναι η βασική προσδοκία του κοινού ενώ το 26% περίπου θεωρεί πως δεν υπάρχει τέτοια προσδοκία από καθόλου έως λίγο.

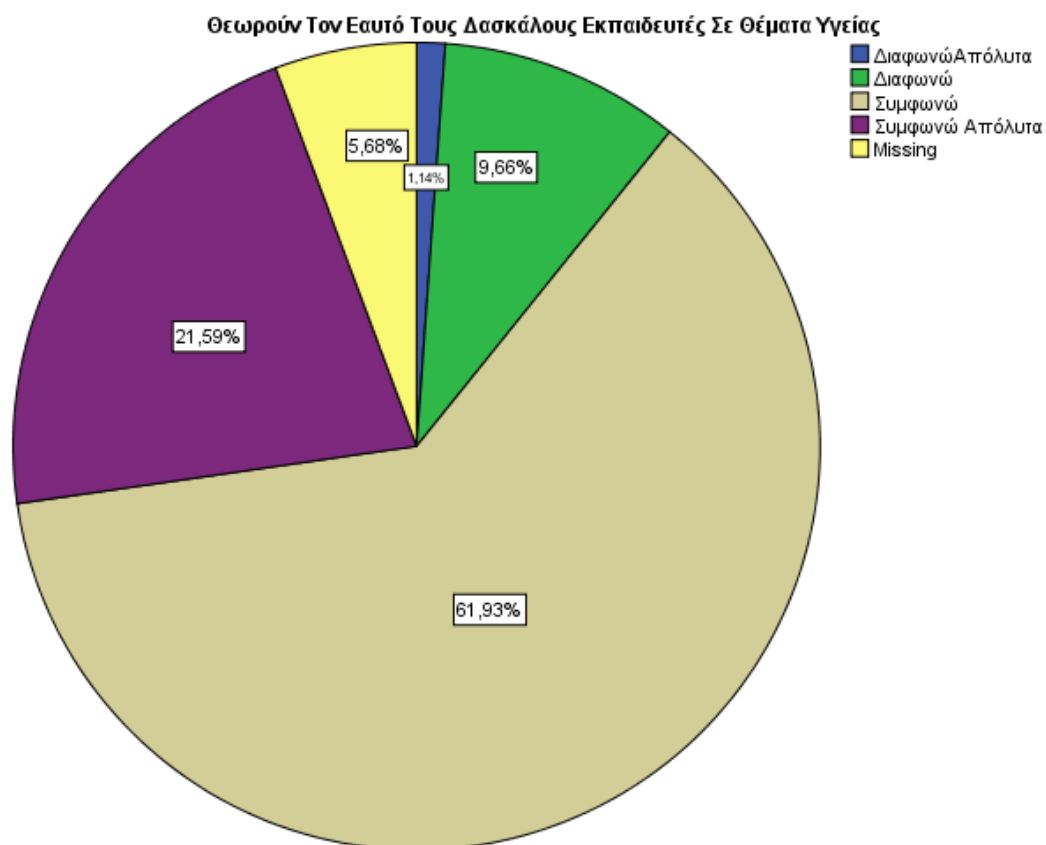
Σχήμα 4.46: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να ασκούν το επάγγελμα τους ως λειτούργημα.

Το 70% περίπου των συμμετεχόντων στην έρευνα όμως πιστεύουν πως οι επαγγελματίες υγείας αναμένεται από την κοινωνία να παρέχουν φροντίδα κατά τη διάρκεια μιας επιδημίας βάζοντας σε κίνδυνο ακόμη και την υγεία τους.

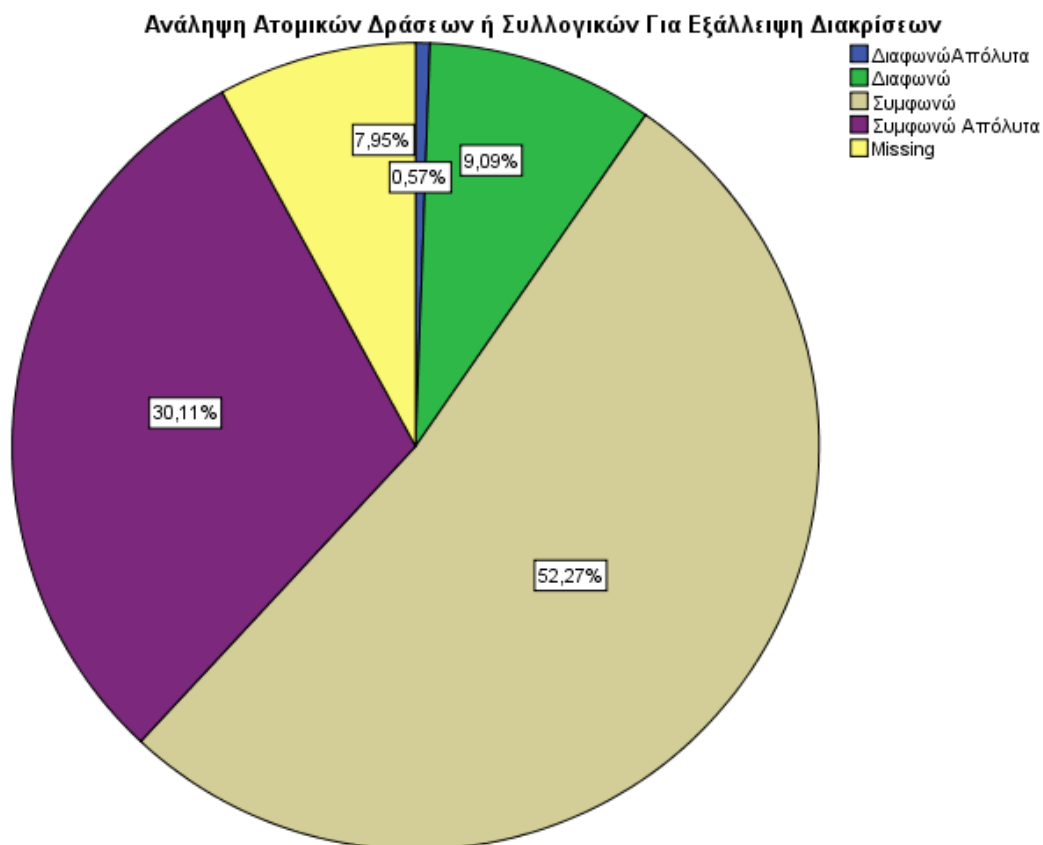
Σχήμα 4.47: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να παρέχουν φροντίδα κατά τη διάρκεια επιδημίας ακόμα και με κίνδυνο της υγείας τους.

Από την άλλη μεριά η πλειοψηφία των συμμετεχόντων πιστεύει ότι η κοινωνία προσδοκά από τους επαγγελματίες υγείας να θεωρούν τον εαυτό τους δάσκαλο – εκπαιδευτή της κοινωνίας σε θέματα υγείας ενώ παράλληλα προσδοκά να αναλαμβάνουν δράσεις ατομικές ή συλλογικές για να εξαλειφθεί κάθε είδος διάκρισης των ασθενών μέσα στο σύστημα υγείας τους.

Σχήμα 4.48: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να θεωρούν τον εαυτό τους ως δασκάλους – εκπαιδευτές της κοινωνίας σε θέματα υγείας.

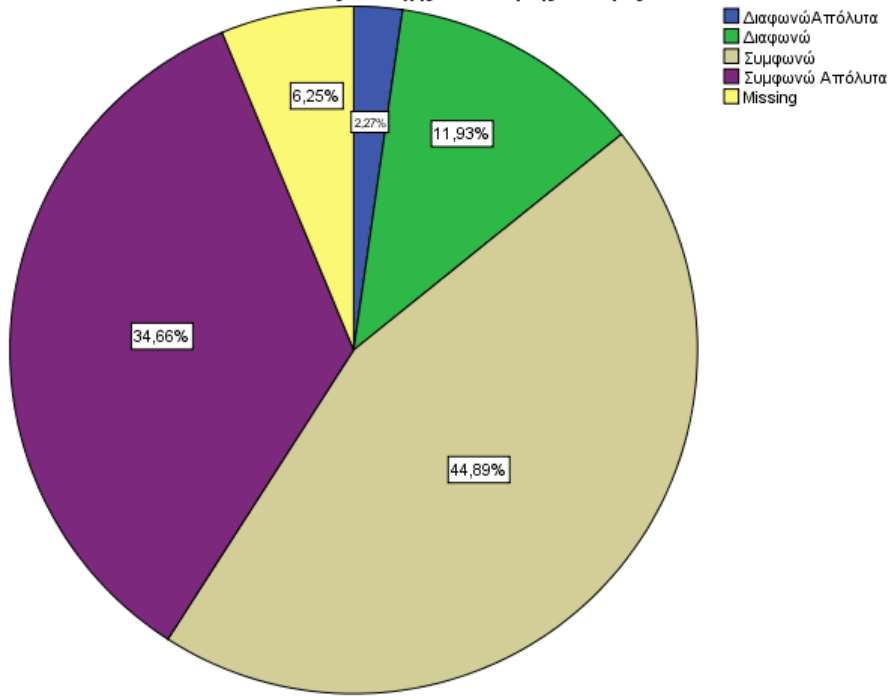
Επιπλέον η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα πιστεύουν πως οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να αναλαμβάνουν ατομικές δράσεις ή οποιεσδήποτε πρωτοβουλίες μπορεί να εξαλείφουν τις διακρίσεις ανάμεσα στους ασθενείς.

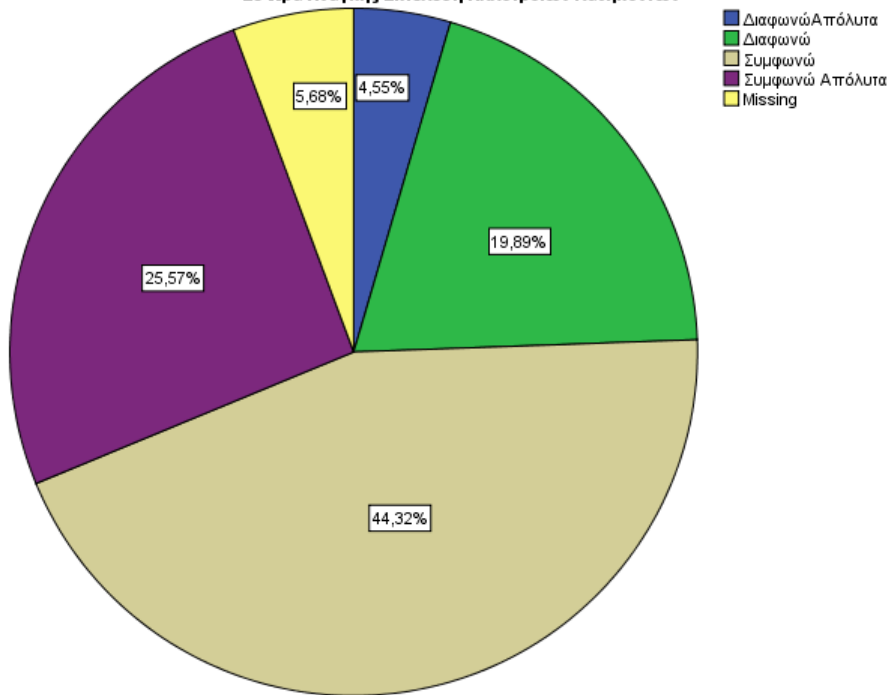
Σχήμα 4.49: Απαντήσεις σχετικά με το αν η κοινωνία προσδοκά από τους Επαγγελματίες Υγείας να αναλαμβάνουν δράσεις για την εξάλειψη των διακρίσεων.

Όσον αφορά τις επιπλέον προσδοκίες της κοινωνίας από τα επαγγέλματα υγείας η πλειοψηφία των φοιτητών που συμμετέχουν στην έρευνα πιστεύει πως η κοινωνία προσδοκά οι επαγγελματίες υγείας να είναι αφιερωμένοι στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της υγειονομικής περίθαλψης, ότι σε ώρα ανάγκης θα πρέπει να εκτελούν και αλλότρια καθήκοντα προκειμένου να μη τίθεται σε κίνδυνο ο ασθενής, να μην αρνούνται σε ασθενή με μεταδοτικό νόσημα τη νοσηλεία και να ενημερώνουν το κοινό για ζητήματα της υγείας του όταν διαπιστώνουν άγνοια,

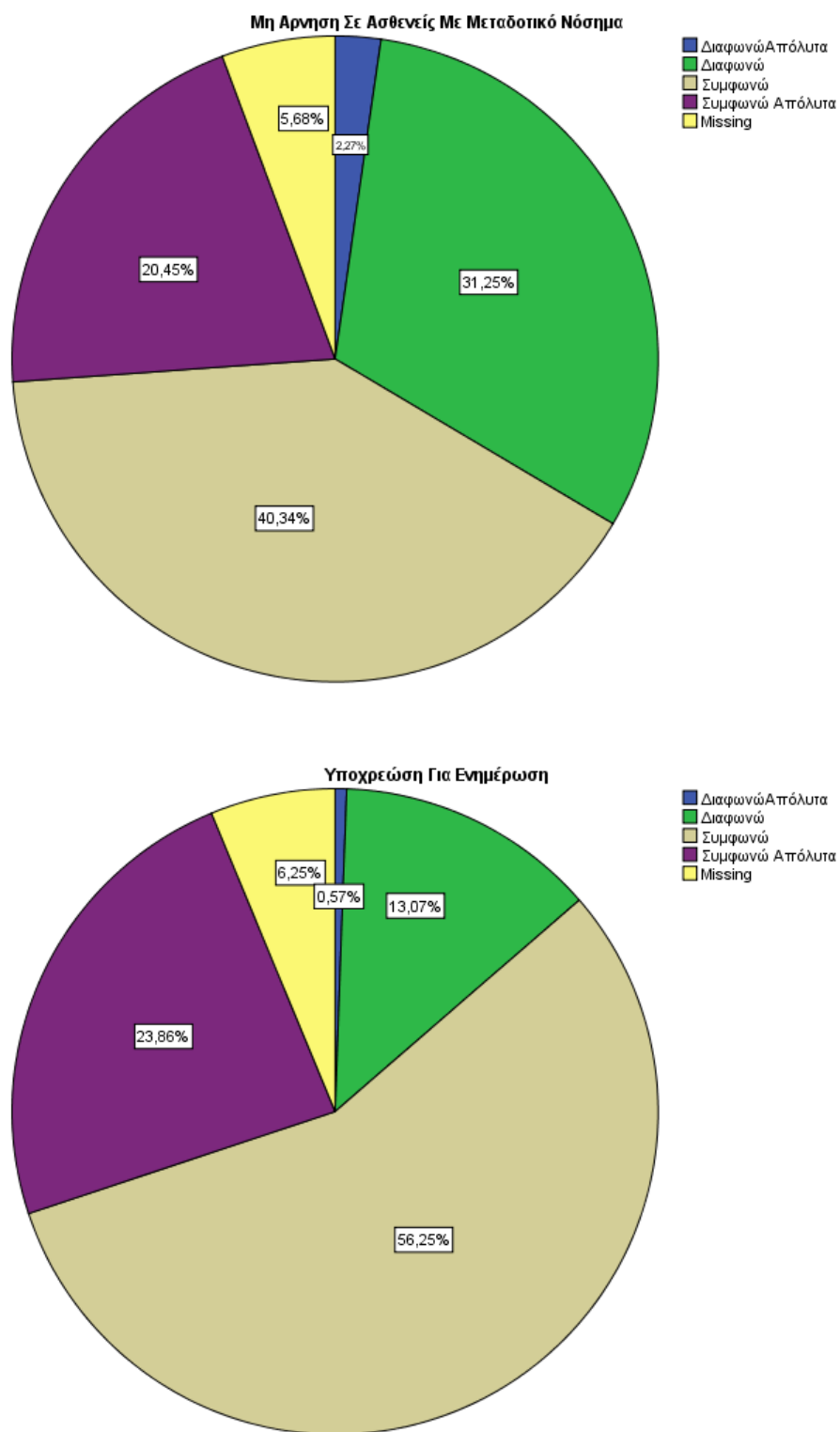
Σκοπός Η Συνεχής Βελτίωση Της Ποιότητας

Σε Όρα Ανάγκης Εκτέλεση Αλλότριων Καθηκόντων

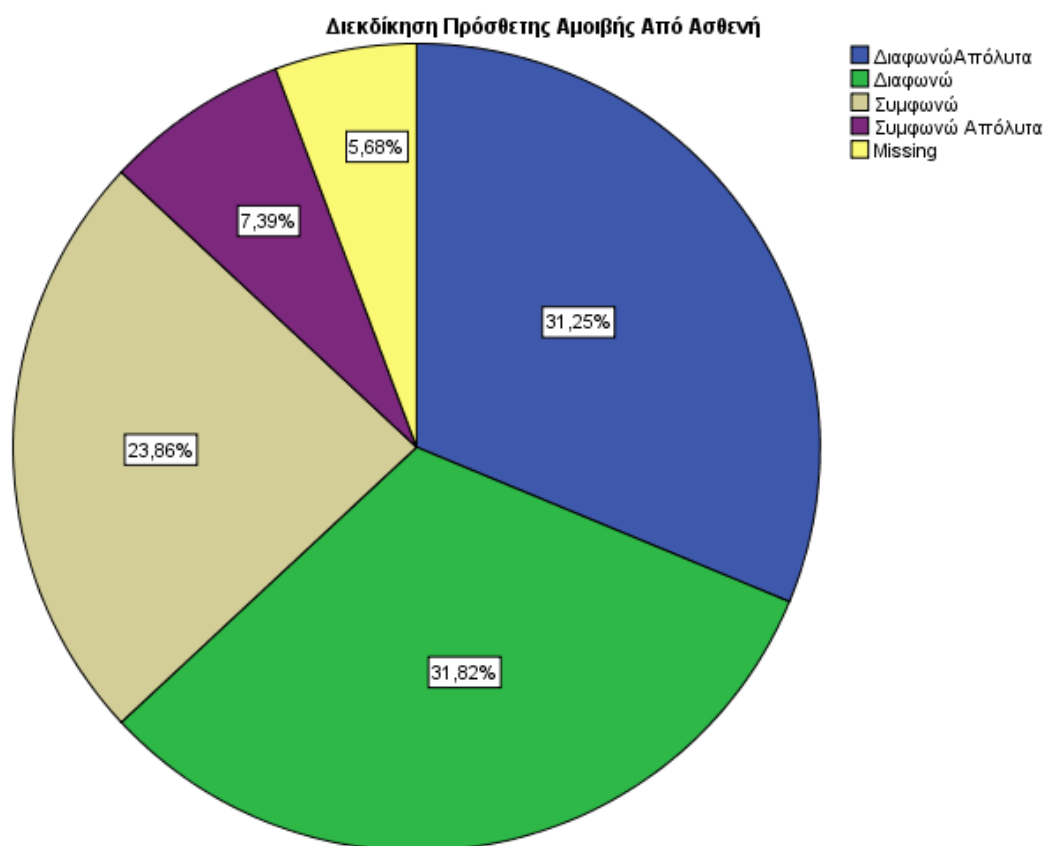

Σχήμα 4.50: Βασικές προσδοκίες από την κοινωνία για τους επαγγελματίες υγείας

Τέλος στην ερώτηση αν η κοινωνία θεωρεί πως αν ο επαγγελματίας υγείας δεν λαμβάνει επαρκή αμοιβή νομιμοποιείται να διεκδικήσει πρόσθετη αμοιβή από τον

ασθενή το 60% θεωρεί πως αυτό δεν ισχύει έναντι του 39% που θεωρεί πως είναι προσδοκία της κοινωνίας αυτό.

Σχήμα 4.51: Προσδοκία για διεκδίκηση του επαγγελματία υγείας πρόσθετης αμοιβής από τον ασθενή.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Το πρώτο σκέλος των ερωτήσεων αφορούσε γενικά δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος και συγκεκριμένα κατανομή των ερωτηθέντων ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, τον τόπο καταγωγής, τον τόπο διαμονής, λόγους επιλογής σχολής και τμήματος κατεύθυνσης, οικογενειακή κατάσταση και γενικότερα με το προσωπικό προφίλ του κάθε ένα ερωτηθέντος.

Το δεύτερο σκέλος έχει να κάνει με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής διαδικασίας κατά την διάρκεια της φοίτησης δηλαδή συγγράμματα, αίθουσες διδασκαλίας, εποπτικά μέσα εργαστηρίων, μεταδοτικότητα καθηγητών και την κλινική εμπειρία που αποκτάται κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

ΤΜΗΜΑ	Mean	N	Std. Deviation
Φυσιοθεραπευτες	30,3200	25	4,11015
Νοσηλευτική	28,0874	103	3,87325
Ιατρικών εργαστηρίων	27,9524	21	5,59889
Μαιευτική	23,6800	25	3,07842
Total	27,7586	174	4,42135

Φύλο

Κοινωνικός ρόλος

Γένος	Mean	N	Std. Deviation
Ανδρας	26,8333	84	4,57293
Γυναίκα	28,6180	89	4,13825
Total	27,7514	173	4,43317

Κοινωνικός ρόλος * ΤοποςΚαταγωγης

Κοινωνικός ρόλος

Τόπος Καταγωγής	Mean	N	Std. Deviation
Αγροτική	27,4306	72	4,77619
Αστική	28,1413	92	4,23118
Total	27,8293	164	4,47846

Κοινωνικός ρόλος * Εδώ μένετε

Κοινωνικός ρόλος

Εδώ μένετε	Mean	N	Std. Deviation
με τους γονείς	26,4848	66	4,86192
μόνος	28,8218	101	3,83248
Total	27,8982	167	4,40650

Κοινωνικός ρόλος * Προέρχεσθε από:

Κοινωνικός ρόλος

Προέρχεσθε από:	Mean	N	Std. Deviation
Γενικό Λύκειο	28,1759	108	4,02986
Τεχνικό Λύκειο	27,4068	59	4,92747
Κατατακτήριες	28,6667	3	3,51188
Total	27,9176	170	4,34792

Κοινωνικός ρόλος * Μπορείτε να προσδιορίσετε ποια ήταν η πρώτη σας επιλογή για σπουδές και πως εισαχθήκατε στη Σχολή σας;

Κοινωνικός ρόλος

Μπορείτε να προσδιορίσετε ποια ήταν η πρώτη σας επιλογή για σπουδές και πως εισαχθήκατε στη Σχολή σας;	Mean	N	Std. Deviation
το επάγγελμα σπουδών μοναδική επιλογή	27,2969	64	4,46745
επιλογή αυτού του επαγγέλματος λόγω αποτυχίας σε σχετική πρώτη επιλογή	28,0000	87	4,32677
Επιλογή λόγω αποτυχίας σε επάγγελμα που δεν είχε σχέση	28,5500	20	4,67327
Total	27,8012	171	4,41471

Κοινωνικός ρόλος * Κατεύθυνση

Κοινωνικός ρόλος

Κατεύθυνση	Mean	N	Std. Deviation
Θεωρητική	27,3333	72	4,44687
Θετική	27,5075	67	4,57388
Total	27,4173	139	4,49299

Κοινωνικός ρόλος * Τι σας οδήγησε στην επιλογή αυτού του τμήματος για σπουδές;

Κοινωνικός ρόλος

Τι σας οδήγησε στην επιλογή αυτού του τμήματος για σπουδές;	Mean	N	Std. Deviation
προοπτική έγκαιρης επαγγελματικής αποκατάστασης	28,3590	78	3,80353
επιθυμία	26,2391	46	4,85425
αποτυχία σε άλλες προσπάθειες	27,3182	22	5,38416
οικονομική κρίση	28,7500	4	1,89297
Κανένα από αυτά-τυχαία επιλογή	29,6111	18	3,14622
Total	27,7857	168	4,35428

Κοινωνικός ρόλος * 13. Όταν έγινε γνωστή η εισαγωγή σας στο τμήμα, η οικογένειά σας αντέδρασε;

Κοινωνικός ρόλος

13. Όταν έγινε γνωστή η εισαγωγή σας στο τμήμα, η οικογένειά σας αντέδρασε;	Mean	N	Std. Deviation
Θετική	28,0131	153	4,16752
Αρνητική	25,9048	21	5,74373
Total	27,7586	174	4,42135

Κοινωνικός ρόλος * 14. Η αντίδραση των φίλων και συγγενών στην εισαγωγή σας υπήρξε :

Κοινωνικός ρόλος

14. Η αντίδραση των φίλων και συγγενών στην εισαγωγή σας υπήρξε :	Mean	N	Std. Deviation
Θετική	28,4155	142	4,05677
Αρνητική	24,7419	31	4,89195
Total	27,7572	173	4,43415

**Κοινωνικός ρόλος * Αντιμετωπισθήκατε με προκατάληψη σε
προσωπικό επίπεδο στις κοινωνικές σας συναναστροφές λόγω
της επιλογής του επαγγέλματος που σπουδάζετε;**

Κοινωνικός ρόλος

Αντιμετωπισθήκατε με προκατάληψη σε προσωπικό επίπεδο στις κοινωνικές σας συναναστροφές λόγω της επιλογής του επαγγέλματος που σπουδάζετε;	Mean	N	Std. Deviation
Ποτέ	29,4023	87	3,68359
Σπάνια	27,0678	59	4,48317
Συχνά	23,7692	26	3,85027
Πάντα	29,0000	1	.
Total	27,7572	173	4,43415

**Κοινωνικός ρόλος * 16. Στο τμήμα σας εκτός από τα εργαστήρια
παρακολουθείτε τα θεωρητικά μαθήματα**

Κοινωνικός ρόλος

16. Στο τμήμα σας εκτός από τα εργαστήρια παρακολουθείτε τα θεωρητικά μαθήματα	Mean	N	Std. Deviation
Παρακολούθηση όλων των μαθημάτων	27,6892	74	4,49635
Παρακολούθηση μόνο αυτών που με ενδιαφέρουν	28,5517	87	4,04842
Total	28,1553	161	4,26843

Κοινωνικός ρόλος * 17. Το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθείτε εκτιμάτε ότι σας προετοιμάζει για όλες τις πτυχές του μελλοντικού σας επαγγελματικού ρόλου ;

Κοινωνικός ρόλος

17. Το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθείτε εκτιμάτε ότι σας προετοιμάζει για όλες τις πτυχές του μελλοντικού σας επαγγελματικού ρόλου ;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	23,3514	37	4,04294
Λίγο	28,2903	31	4,76930
Αρκετά	29,0125	80	3,14419
Πολύ	30,2174	23	3,52854
Total	27,8187	171	4,41747

Κοινωνικός ρόλος * 18. Πιστεύετε ότι αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να γίνει κάποιος επιτυχημένος επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα μαθήματα του προγράμματός της Σχολής του

Κοινωνικός ρόλος

18. Πιστεύετε ότι αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να γίνει κάποιος επιτυχημένος επαγγελματίας να παρακολουθεί όλα τα μαθήματα του προγράμματός της Σχολής του	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	28,0000	3	2,64575
Λίγο	26,3226	62	5,09186
Αρκετά	28,2090	67	3,93330
Πολύ	29,5128	39	3,40179
Total	27,8187	171	4,41747

Κοινωνικός ρόλος * 19. Είστε ικανοποιημένος /η από την ποιότητα της εκπαίδευσής σας;

Κοινωνικός ρόλος

19. Είστε ικανοποιημένος /η από την ποιότητα της εκπαίδευσής σας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	29,2222	9	5,80469
Λίγο	28,5833	48	4,19135
Αρκετά	27,2500	100	4,42074
Πολύ	28,3571	14	3,97312
Total	27,8187	171	4,41747

Κοινωνικός ρόλος * 20. Είστε ικανοποιημένος /η από τον τρόπο που σας αντιμετωπίζουν οι καθηγητές σας;

Κοινωνικός ρόλος

20. Είστε ικανοποιημένος /η από τον τρόπο που σας αντιμετωπίζουν οι καθηγητές σας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	27,1250	16	4,68864
Λίγο	28,4186	43	3,84356
Αρκετά	27,8718	78	4,22226
Πολύ	27,8125	16	5,15388
Total	27,9412	153	4,24765

Κοινωνικός ρόλος * 21. Είστε ικανοποιημένος /η από τις γνώσεις των καθηγητών σας;

Κοινωνικός ρόλος

21. Είστε ικανοποιημένος /η από τις γνώσεις των καθηγητών σας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	27,6364	11	5,00545
Λίγο	28,0000	38	5,01350
Αρκετά	27,6615	65	3,80492
Πολύ	27,2979	47	4,48628
Total	27,6335	161	4,36132

**Κοινωνικός ρόλος * 22. Είστε ικανοποιημένος /η από την ικανότητα
μετάδοσης των καθηγητών σας;**

Κοινωνικός ρόλος

22. Είστε ικανοποιημένος /η από την ικανότητα μετάδοσης των καθηγητών σας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	28,8667	15	4,64245
Λίγο	28,1064	47	4,11378
Αρκετά	27,3235	68	4,39620
Πολύ	29,4286	21	4,11791
Total	28,0132	151	4,32047

**Κοινωνικός ρόλος * 23. Είστε ικανοποιημένος /η από τον εξοπλισμό των
εργαστηρίων;**

Κοινωνικός ρόλος

23. Είστε ικανοποιημένος /η από τον εξοπλισμό των εργαστηρίων;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	30,8333	18	4,78047
Λίγο	28,5455	55	3,96194
Αρκετά	26,2405	79	3,99106
Πολύ	27,8333	12	4,98786
Total	27,6341	164	4,38629

**Κοινωνικός ρόλος * 24. Είστε ικανοποιημένος /η από τις αίθουσες
διδασκαλίας;**

Κοινωνικός ρόλος

24. Είστε ικανοποιημένος /η από τις αίθουσες διδασκαλίας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	29,7895	19	5,00643
Λίγο	27,7460	63	3,62326
Αρκετά	27,3667	60	4,35293
Πολύ	26,1818	22	5,40402
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 25. Είστε ικανοποιημένος /η από την ποιότητα των βιβλίων και των σημειώσεων;

Κοινωνικός ρόλος

25. Είστε ικανοποιημένος /η από την ποιότητα των βιβλίων και των σημειώσεων;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	30,2632	19	4,74742
Λίγο	28,3667	60	4,37623
Αρκετά	26,7541	61	3,54333
Πολύ	27,1500	20	4,57999
Total	27,8250	160	4,26858

Κοινωνικός ρόλος * 30. Αισθάνεστε ότι με την ολοκλήρωση των σπουδών σας θα έχετε τις απαραίτητες ικανότητες για να εφαρμόσετε τις επαγγελματικές πράξεις που διδαχθήκατε;

Κοινωνικός ρόλος

30. Αισθάνεστε ότι με την ολοκλήρωση των σπουδών σας θα έχετε τις απαραίτητες ικανότητες για να εφαρμόσετε τις επαγγελματικές πράξεις που διδαχθήκατε;	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	22,7576	33	3,11278
Διαφωνώ	28,9355	31	4,81619
Συμφωνώ	28,5556	90	3,29832
Συμφωνώ Απόλυτα	31,5556	9	3,60940
Total	27,6196	163	4,39586

Κοινωνικός ρόλος * 31. Έχετε την αίσθηση ότι θα μπορείτε να παρέχετε άμεσα αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο ;

Κοινωνικός ρόλος

31. Έχετε την αίσθηση ότι θα μπορείτε να παρέχετε άμεσα αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο ;	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	28,5556	9	3,94053
Διαφωνώ	26,2167	60	5,24676
Συμφωνώ	27,9494	79	3,36992
Συμφωνώ Απόλυτα	31,9091	11	2,77325
Total	27,6038	159	4,39220

Κοινωνικός ρόλος * 32. Οι φοιτητές κατά την κλινική άσκηση:

Κοινωνικός ρόλος

32. Οι φοιτητές κατά την κλινική άσκηση:	Mean	N	Std. Deviation
Απλώς παρατηρούν	26,2927	41	4,27343
Συμμετέχουν επικουρικά	27,7791	86	4,40695
παρέχουν υπεύθυνο επαγγελματικό έργο	28,8333	36	4,23253
Total	27,6380	163	4,39953

Κοινωνικός ρόλος * 33. Οι επαγγελματίες στον χώρο του**Νοσοκομείου που εκπαιδεύεσθε σας αντιμετώπισαν με:**

Κοινωνικός ρόλος

33. Οι επαγγελματίες στον χώρο του Νοσοκομείου που εκπαιδεύεσθε σας αντιμετώπισαν με:	Mean	N	Std. Deviation
Πλήρης Αποδοχή	28,0189	53	4,40930
Συγκαταβατικότητα	27,0000	81	3,72492
Καχυποψία/ Ανταγωνισμός	28,7667	30	5,64271
Total	27,6524	164	4,37729

Κοινωνικός ρόλος * 34. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους φοιτητές είναι:

Κοινωνικός ρόλος

34. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους φοιτητές είναι:	Mean	N	Std. Deviation
Πολύ Κακή	23,7500	32	3,77599
Κακή	28,1563	32	5,90303
Καλή	28,6087	92	3,08829
Πολύ Καλή	28,3636	11	4,71747
Total	27,5749	167	4,38838

Κοινωνικός ρόλος * 35. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους συναδέλφους τους είναι:

Κοινωνικός ρόλος

35. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους συναδέλφους τους είναι:	Mean	N	Std. Deviation
Πολύ Κακή	30,7500	4	4,50000
Κακή	23,9500	40	4,03796
Καλή	28,4356	101	3,86372
Πολύ Καλή	29,6364	22	3,60615
Total	27,5749	167	4,38838

Κοινωνικός ρόλος * 36. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους ασθενείς είναι:

Κοινωνικός ρόλος

36. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ των επαγγελματιών της ειδικότητας σας στα νοσοκομεία προς τους ασθενείς είναι:	Mean	N	Std. Deviation
Πολύ Κακή	27,0000	4	4,61880
Κακή	28,0714	28	4,57795
Καλή	27,2455	110	4,32230
Πολύ Καλή	28,7083	24	4,53469
Total	27,5904	166	4,39707

Κοινωνικός ρόλος * 40. Η εικόνα του επαγγέλματος που σχηματίσατε κατά το πρώτο έτος των σπουδών σας στη σχολή, ταυτίζεται με αυτήν που συναντήσατε στην κλινική σας άσκηση στο νοσοκομείο;

Κοινωνικός ρόλος

40. Η εικόνα του επαγγέλματος που σχηματίσατε κατά το πρώτο έτος των σπουδών σας στη σχολή, ταυτίζεται με αυτήν που συναντήσατε στην κλινική σας άσκηση στο νοσοκομείο;	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	23,6071	28	4,00314
Διαφωνώ	28,0725	69	4,48632
Συμφωνώ	29,0862	58	3,58498
Συμφωνώ Απόλυτα	27,7500	8	,88641
Total	27,6503	163	4,39491

Κοινωνικός ρόλος * 42. Είστε ικανοποιημένος από το επάγγελμα που σπουδάζετε;

Κοινωνικός ρόλος

42. Είστε ικανοποιημένος από το επάγγελμα που σπουδάζετε;	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	22,0000	2	,00000
Διαφωνώ	26,7500	16	3,17280
Συμφωνώ	27,1176	102	4,62514
Συμφωνώ Απόλυτα	29,7317	41	3,60572
Total	27,6832	161	4,41223

Κοινωνικός ρόλος * 44. Σε ποιο βαθμό οι προσδοκίες σας από την επιλογή του επαγγέλματός σας επαληθεύτηκαν;

Κοινωνικός ρόλος

44. Σε ποιο βαθμό οι προσδοκίες σας από την επιλογή του επαγγέλματός σας επαληθεύτηκαν;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	26,1818	11	3,37100
Λίγο	25,9219	64	4,91936
Αρκετά	28,7875	80	3,56031
Πολύ	30,0000	11	4,14729
Total	27,5904	166	4,39707

Κοινωνικός ρόλος * 47. το επάγγελμα που σπουδάζετε είναι ένα επάγγελμα που η άσκησή του απαιτεί κριτική σκέψη

Κοινωνικός ρόλος

47. το επάγγελμα που σπουδάζετε είναι ένα επάγγελμα που η άσκησή του απαιτεί κριτική σκέψη	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	22,5484	31	2,39219
Διαφωνώ	26,1667	12	4,10838
Συμφωνώ	28,0132	76	3,62029
Συμφωνώ Απόλυτα	30,9545	44	3,27041
Total	27,6319	163	4,39129

Κοινωνικός ρόλος * 48. Ο επαγγελματίας της ειδικότητάς σας είναι πάντα σε ετοιμότητα, γιατί επιβλέπει, αξιολογεί και συντονίζει πολλά πράγματα ταυτόχρονα.

Κοινωνικός ρόλος

48. Ο επαγγελματίας της ειδικότητάς σας είναι πάντα σε ετοιμότητα, γιατί επιβλέπει, αξιολογεί και συντονίζει πολλά πράγματα ταυτόχρονα.	Mean	N	Std. Deviation
Διαφωνώ Απόλυτα	26,3333	9	4,35890
Διαφωνώ	23,6250	40	3,20806
Συμφωνώ	28,0909	77	3,52503
Συμφωνώ Απόλυτα	30,8750	40	3,91701
Total	27,5904	166	4,39707

Κοινωνικός ρόλος * 50. Πόση διανοητική και αντιληπτική δραστηριότητα θα απαιτείται να καταβάλλετε ως επαγγελματίας προκειμένου να εκτελέσετε με επιτυχία το καθημερινό σας έργο

Κοινωνικός ρόλος

50. Πόση διανοητική και αντιληπτική δραστηριότητα θα απαιτείται να καταβάλλετε ως επαγγελματίας προκειμένου να εκτελέσετε με επιτυχία το καθημερινό σας έργο	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	23,7500	4	2,50000
Λίγο	23,5000	22	3,76386
Αρκετά	26,9886	88	3,66247
Πάρα Πολύ	30,9000	50	3,63234
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 51. Πόση σωματική δραστηριότητα θα απαιτείται να καταβάλλετε ως επαγγελματίας προκειμένου να εκτελέσετε με επιτυχία το καθημερινό σας έργο

Κοινωνικός ρόλος

51. Πόση σωματική δραστηριότητα θα απαιτείται να καταβάλλετε ως επαγγελματίας προκειμένου να εκτελέσετε με επιτυχία το καθημερινό σας έργο	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	28,0000	1	.
Λίγο	23,0625	16	2,59406
Αρκετά	27,0762	105	4,02085
Πάρα Πολύ	30,7619	42	3,74693
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 52. Ο επαγγελματίας του χώρου σας προκειμένου να εκτελέσει με επιτυχία το καθημερινό του έργο ο πρέπει να δουλεύει σε πολύ εντατικούς ρυθμούς εργασίας

Κοινωνικός ρόλος

52. Ο επαγγελματίας του χώρου σας προκειμένου να εκτελέσει με επιτυχία το καθημερινό του έργο ο πρέπει να δουλεύει σε πολύ εντατικούς ρυθμούς εργασίας	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	23,7500	4	2,36291
Λίγο	26,0400	25	4,80867
Αρκετά	27,0283	106	3,91932
Πάρα Πολύ	31,7586	29	3,24758
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 53. Πόσο σκληρά διανοητικά και σωματικά πρέπει να εργαστεί ένας επαγγελματίας της ειδικότητά σας προκειμένου να εκτελέσει με επιτυχία το καθημερινό του έργο:

Κοινωνικός ρόλος

53. Πόσο σκληρά διανοητικά και σωματικά πρέπει να εργαστεί ένας επαγγελματίας της ειδικότητά σας προκειμένου να εκτελέσει με επιτυχία το καθημερινό του έργο:	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	28,0000	2	,00000
Λίγο	24,8056	36	3,49546
Αρκετά	28,3253	83	3,97587
Πάρα Πολύ	28,6512	43	4,97558
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 54. Πόσο ικανοποιημένος αισθάνεστε για τον τρόπο που ασκούν την εργασία τους (επάρκεια γνώσεων - ικανοτήτων) οι επαγγελματίες της ειδικότητά σας;

Κοινωνικός ρόλος

54. Πόσο ικανοποιημένος αισθάνεστε για τον τρόπο που ασκούν την εργασία τους (επάρκεια γνώσεων - ικανοτήτων) οι επαγγελματίες της ειδικότητά σας;	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	28,3333	6	5,68038
Λίγο	26,3725	51	4,17114
Αρκετά	28,1605	81	4,19957
Πάρα Πολύ	28,5217	23	5,06207
Total	27,6522	161	4,42332

Κοινωνικός ρόλος * 55. Εσείς πόσο ικανοποιημένος αισθάνεστε για το ίδιο το περιεχόμενο / αντικείμενο της εργασίας σας

Κοινωνικός ρόλος

55. Εσείς πόσο ικανοποιημένος αισθάνεστε για το ίδιο το περιεχόμενο / αντικείμενο της εργασίας σας	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	21,2500	8	2,76457
Λίγο	26,3571	42	3,90010
Αρκετά	28,4946	93	3,87193
Πάρα Πολύ	28,8095	21	5,41866
Total	27,6341	164	4,38629

Κοινωνικός ρόλος * 56. Ο επαγγελματίας της ειδικότητά σας που εργάζεται σήμερα πρέπει να αισθάνεται από τις συνθήκες εργασίας του δυσαρεστημένος

Κοινωνικός ρόλος

56. Ο επαγγελματίας της ειδικότητά σας που εργάζεται σήμερα πρέπει να αισθάνεται από τις συνθήκες εργασίας του δυσαρεστημένος	Mean	N	Std. Deviation
Καθόλου	30,3333	9	3,57071
Λίγο	27,1042	48	4,27879
Αρκετά	27,0694	72	4,23708
Πάρα Πολύ	28,8286	35	4,68719
Total	27,6341	164	4,38629

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η συγκεκριμένη εργασία προσπάθησε να διερευνήσει τις απόψεις των φοιτητών των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τον κοινωνικό ρόλο του επαγγέλματος τους. Η έρευνα διεξήχθη σε ένα δείγμα 176 φοιτητών από τα τμήματα Νοσηλευτικής, Φυσικοθεραπείας, Μαιευτικής και Τεχνικών Ιατρικών εργαστηρίων. Το δείγμα των φοιτητών και τελειοφοίτων αποτελούταν από άνδρες και γυναίκες σε ισοδύναμο ποσοστό που στην πλειοψηφία τους είχαν ως πρώτη επιλογή τη σχολή στην οποία φοιτούσαν.

Αποδείχθηκε ότι η κύρια αιτία επιλογής της σχολής φοίτησης από τους φοιτητές ήταν η προοπτική της έγκαιρης επαγγελματικής αποκατάστασης. Η άποψη της οικογένειας και του φιλικού και συγγενικού περιβάλλοντος ήταν θετική γεγονός που επηρεάζει θετικά σε γενικές γραμμές την αντίληψη τους για τη σχολή τους.

Η άποψη των φοιτητών σχετικά με το επίπεδο σπουδών τους, την ποιότητα της μόρφωσης που λαμβάνουν από τους καθηγητές τους και τον εξοπλισμό των τμημάτων τους αποδείχθηκε πως επηρεάζεται και διαμορφώνεται ανάλογα με το κατά πόσο παρακολουθούν εκτός από τα εργαστήρια και τα θεωρητικά μαθήματα αλλά και από το τμήμα στο οποίο σπουδάζουν. Αποδείχθηκε δηλαδή ότι σε παλιά εδραιωμένα τμήματα όπως η νοσηλευτική η ικανοποίηση των φοιτητών από την παρεχόμενη εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα είναι μεγαλύτερη από τα σχετικά νεότερα τμήματα όπως είναι η σχολή τεχνολόγων ιατρικών εργαστηρίων. Οι φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρούν πως μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους θα έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες για την εφαρμογή του επαγγέλματος τους και σε μεγάλο βαθμό έχουν την αίσθηση πως μπορούν να παρέχουν αυτοδύναμο επαγγελματικό έργο.

Όσον αφορά την άποψη τους για την κλινική τους άσκηση και τη συμπεριφορά των επαγγελματιών απέναντι τους αλλά και γενικότερα απέναντι στους ασθενείς διαφαίνεται πως οι φοιτητές θεωρούν πως πρέπει να τους παρέχεται πιο

ουσιαστικό επίπεδο σπουδών σε αυτών τον τομέα και πως προσδοκούν καλύτερη και πιο ισότιμη αντιμετώπιση.

Οι προσδοκίες των φοιτητών ως προς το επιλεγόμενο επάγγελμα τους ικανοποιούνται για την πλειοψηφία των συμμετεχόντων και εξαρτάται από το τμήμα σπουδών. Παρά το γεγονός πως αντιμετωπίζονται αδυναμίες στις παρεχόμενες σπουδές τους φαίνεται πως σε γενικές γραμμές είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμα τους.

Η πλειοψηφία των φοιτητών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο δεν φαίνεται να σκέφτονται την επέκταση των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο επειδή βιάζονται να βγουν στην αγορά εργασίας γεγονός που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Η πλειοψηφία των φοιτητών φαίνεται πως αντιμετωπίζει με σεβασμό το επάγγελμα του πιστεύοντας πως αυτό απαιτεί κριτική σκέψη και μια πολυσύνθετη προσωπικότητα με ιδιαίτερες ικανότητες είναι απαραίτητη για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του.

Όσον αφορά την άποψη της κοινωνίας για τα συγκεκριμένα επαγγέλματα διαφαίνεται από την έρευνα που διεξήχθη πως οι φοιτητές πιστεύουν πως η κοινωνία περιμένει από αυτούς να ασκούν το επάγγελμα τους ως λειτουργήματα κατά κύριο λόγο απαλλαγμένο από διακρίσεις και με μεγάλη αυταπάρνηση από τη μεριά τους προκειμένου να είναι πιο αποτελεσματικοί.

Κατά συνέπεια όπως προκύπτει από τη συγκεκριμένη μελέτη οι φοιτητές των επαγγελμάτων υγείας θεωρούν πως ασκούν κοινωνικό έργο μέσα από το επάγγελμα τους ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που μπορούν να αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Πιστεύουν σε μεγάλο βαθμό και ανεξάρτητα την ειδικότητα τους πως ο κοινωνικός ρόλος του επαγγελματία υγείας είναι σημαντικός και θα πρέπει να είναι προσηλωμένος στην άσκηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους όπως επίσης και απαλλαγμένος από οικονομικές προσδοκίες που θα ωθούν τον επαγγελματία σε ανάρμοστες συμπεριφορές όπως για παράδειγμα τον χρηματισμό.

Περίληψη

Με την παρούσα μελέτη γίνεται προσπάθεια να διατυπωθεί η στάση των φοιτητών της ΣΕΥΠ για τον κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας στο σημερινό εξαιρετικά δυσμενές κοινωνικό περιβάλλον.

Επίσης η διερεύνηση επικεντρώνεται στην καταγραφή της στάσης των φοιτητών σε συνδυασμό και με ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείγματος τα οποία έχουν να κάνουν .

- με την οικογενειακή κατάσταση ,
- το τρόπο επιλογής του αντικειμένου φοίτησης,
- τα εκπαιδευτικά εποπτικά μέσα
- το τρόπο παροχής της γνώσης
- κοινωνική συμμετοχή σε δράσεις

Κατά την μεθοδολογία της έρευνας επιλέχθηκε η διαδικασία των ερωτηματολογίων, και η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το λογισμικό εργαλείο στατιστικής ανάλυσης SPSS.

Τα αποτελέσματα τα οποία πρόεκυψαν αναδεικνύουν εύκολα τη σταθερή σχέση των φοιτητών με την υγειονομική ηθική την αντίθεση τους με ανάρμοστες συμπεριφορές και το χρηματισμό όπως και την αφοσίωση στην υγειονομική επάρκεια και την ανιδιοτέλεια η οποία και θα πρέπει να αναδεικνύεται μέσα από το κοινωνικό ρόλο των επαγγελματιών υγείας.

Ως συμπέρασμα θα πρέπει να διατυπωθεί σθεναρά ότι παρά την ασύμμετρη πολυεπίπεδη κρίση των ημερών μας οι φοιτητές της ΣΕΥΠ όχι μόνο καθιστούν ως απόλυτη προτεραιότητα τον κατα βάση ευγενή κοινωνικό τους ρόλο μέσα στην κοινωνία , αλλά επιπροσθέτως τείνουν να επιδοκιμάζουν και να ενθαρρύνουν νέους

δυναμικούς τρόπους ενίσχυσης της κοινωνικής τους παρέμβασης , με συμμετοχή σε υγειονομικές δομές που δημιουργούνται σε εθελοντική βάση.

Βιβλιογραφία

Atack, Comacu, Kenny, LaBelle, & Miller, 2000. Student and staff relationships in a clinical practice model: impact on learning. *J Nurs Educ.* 2000 39(9):387-92.

Dimitriadou –Panteka A, Lavdaniti M, Sapountzi-Krepia D, Psychogiou M, Konstantinidou-Straukou A, Benos (2008) Nurses perceptions about the nurse's social role in Greece. A. *International Journal of Caring Sciences*, 1 (2):86-91

Dimitriadou Pandeka, A., Tsaloliglou, A., Lavdaniti M., Ntio E., Sapountzi, Krepia, D., 2013. The perceptions and the attitude of health care professionals and students about the nursing profession, "To Vima tou Askliou" Journal, 12, 186-204.

Dyck, J.M., Oliffe, J., Phinney, A., Garrett, B., 2009. Nursing instructors' and male nursing students' perceptions of undergraduate, classroom nursing education, *Nurse Education Today*, 29, 649-653

Hpc, Professionalism in healthcare professionals, Research Report available from <http://www.hpc-uk.org/assets/documents/10003771ProfessionalismInHealthcareProfessionals.pdf>

Foskett, N.H. and Hemsly-Brown, J.V. (1999). Invisibility, Perceptions and Image: Mapping the Career Choice Landscape. University of Southampton, United Kingdom. 4233-246.

Geolot D. 2001. On finding a cure to keep nurses on the job before the subcommittee on oversight of government management, restructuring, and the district of Columbia Senate Committee on Government Affairs. <http://www.hhs.gov/asl/testify/t010627a.html>

Gray, M., A, Smith, L., N, (2000). The qualities of an effective mentor from the student nurses' perspective: findings from a longitudinal qualitative study. *Journal of Advanced Nursing*, 2000, 32(6). pgs. 1542-1549.

Kuhse, H., Singer, P., 2001. A companion to bioethics, Willey and Sons publication, http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781444307825_sample_415149.pdf

Law W, Arthur D., 2003. What factors influence Hong Kong school students in their choice of a career in nursing? *Int J Nurs Stud.*, 40 (1): 23-32.

Papp, I.; Markkanen, M. & von Bonsdorff, M., (2003). Clinical environment as learning environment: student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Education Today*, 2, p. 262-268

Robarts, S., Kennedy, D., MacLeod, A.M., Findlay, H. & Gollish, J. 2008. A framework for the development and implementation of an advanced practice role for physiotherapists that improves access and quality of care for patients. *Healthcare Quarterly*, 11(2), pp. 67-75

Taylor, N.F., Norman, E., Roddy, L., Tang, C., Pagram, A. & Hearn, K. (2011). Primary contact physiotherapy in emergency departments can reduce length of stay for patients with

peripheral musculoskeletal injuries compared with secondary contact physiotherapy: a prospective nonrandomized controlled trial. *Physiotherapy*, 97(2), pp. 107-114.

Wieck, K. (2000). "A Vision for Nursing: the Future Revisited." *Nursing Outlook* Vol 48, 7-8.

WCPT, 2011. Policy statement: Description of physical therapy,

<http://www.wcpt.org/policy/ps-descriptionPT>

Γ.Δ. ΤΕΙ Λαμίας, 2008. Οδηγός επαγγέλματος φυσιοθεραπευτή. <http://docplayer.gr/525316-Odigos-epaggelματος-fysikotherapeyti.html>

ΓΔ ΤΕΙ Λάρισας, 2007. Οδηγός επαγγέλματος Τεχνολόγου Ιατρικών Εργαστηρίων,

http://www.teilar.gr/odigoi/odigoi_epaggelmaton/ie.pdf

Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Προεδρικό διάταγμα 90/1995 «Επαγγελματικά Δικαιώματα πτυχιούχων του τμήματος φυσικοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων». ΦΕΚ 53/τ.Α'/08-03-1995

Νόμος 1579/85 Ρυθμίσεις για την εφαρμογή και ανάπτυξη του εθνικού συστήματος Υγείας ΦΕΚ 217Α-23/12/1985.

ΤΕΙ Αθήνας, 2013. Τμήμα Μαιευτικής,

http://www.teiath.gr/userfiles/khitas/documents/2013/anakoinoseis/maia_final_v3.pdf

Υ.Α., ΕΜΠ 5, 2012 Τροποποίηση της υπ' αριθ. Φ90380/25916/3294/2011

(ΦΕΚ 2456/Β'/3-11-2011) κοινής υπουργικής απόφασης «Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας (Ε.Κ.Π.Υ.) του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)», όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. Φ90380/5383/738/2012 (ΦΕΚ 1233/Β'/11-4-2012) κοινή υπουργική απόφαση και ισχύει. ΦΕΚ, 3054- 18/11/12

Φασόη, Γ., Γκοβίνα, Ο., Βαρδάκη, Ζ., 2011. Καθηκοντολόγιο υπέρ ή κατά; http://www.kat-hosp.gr/Documents/Loimo/Synedria/2011/P8_130411.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ